Вівторок, 18 лютого 2003 року. № 31 (3031)

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Голос України

Про закрите засідання, вибори і листівки

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

На початку погоджувальної ради керівників парламентських комітетів та лідерів депутатських фракцій і груп Голова Верховної Ради Володимир Литвин подякував народним депутатам за прийняття рішень, які сприяють зняттю з України санкцій з боку FATF. Лист-подяка надійшов до парламенту і від Прем'єр-міністра України Віктора Януковича. «Хоч нам і доводилося працювати з коліс, голосування показало, що партійні позиції співставні з загальнодержавними інтересами», — зазначив В. Литвин. А цей пленарний тиждень у парламенті буде не менш напружений. До порядку денного внесено понад 80 питань.

(Закінчення на 2-й стор.).

Про свіжий досвід і помилки, яких слід уникати

Учора Надзвичайний і Повноважний Посол Чеської Республіки Карел Штіндл передав Голові Верховної Ради України Володимиру Литвину запрошення відвідати Чеську Республіку з офіційним візитом. Як відзначив Володимир Литвин, він переконаний, що цей візит буде надзвичайно корисним для обох держав і що найближчим часом він повідомить його термін. На думку посла, Чехія могла б поділитися своїм «свіжим досвідом з огляду на її нещодавній процес інтеграції в НАТО та ЄС».

На думку В. Литвина, важливий не тільки «свіжий досвід», необхідно знати, яких помилок треба уникати: «Розв'язання завдань, пов'язаних з інтеграцією України в ЄС та НАТО, лежить через парламентські рішення. А також парламентський моніторинг визнання цих рішень».

Підтримуємо ООН

Україна підтримує здійснені Радою Безпеки ООН кроки, спрямовані на розв'язання іракської кризи. У цьому зв'язку наша країна позитивно оцінює результати інспекційної діяльності, представлені на засіданні РБ 14 лютого, заявив в інтерв'ю агентству «Інтерфакс-Україна» начальник прес-служби МЗС Сергій Бороденков. «Водночас українська сторона вважає, що низка питань залишається без відповіді. Ми переконані в необхідності продовження та розширення інспекційної діяльності в Іраку», — наголосив він.

Я ВАМ ПИШУ...

Ані вмитися, ані зігрітися!

Уже протягом двох тижнів у гуртожитку військового містечка при Національній академії оборони України від'єднано електроенергію, опалення та холодну воду (гарячої немає давно). Через це свавілля ми не маємо найнеобхіднішого — води і тепла. Не можемо приготувати їжу, бо плити не газові, а електричні. На вулиці — десять градусів морозу, а в кімнатах — плюс два. Усі мешканці хворіють: діти не відвідують дитсадки й школи, дорослі й старі теж страждають. Наші чоловіки прослужили в армії по двадцять років. І це все, що вони заслужили?

Цей лист — наша остання надія на те, що міська влада допоможе нам і поверне в наші кімнати хоча б тепло і воду. Або запропонує інший вихід із цієї жахливої ситуації.

ФАСТОВЕЦЬ, РОМАШОВА, а також родини МИКОЛАЄНКІВ, БРАТКІВ, КОСИХ, ДЕРЕВ'ЯНКІВ і ДМИТРЕНКІВ.

Гореничі
Києво-Святошинського району
Київської області.

Усім миром працювати, щоб було що святкувати

Хмельниччину традиційно вважають краєм спокійним і роботящим. Подекуди здається, що буденна робота захлинає все. Та й серйозних проблем вистачає в економіці області. Але попри це не перестаєш дивуватися, як десь у глибинці народжуються нові ідеї, розробляються масштабні проекти, знаходяться такі резерви, що роблять справжній прорив у буденних проблемах.

(Закінчення на 12—13-й стор.).

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

У НОМЕР

«Єдине вікно» для підприємців

На Одещині розпочинається експеримент з державної реєстрації та обліку суб'єктів підприємницької діяльності за принципом «єдиного вікна». Проводять його на базі Біляївської райдержадміністрації, Іллічівського та Білгород-Дністровського міськвиконкомів. У Біляївці, власне, це вже апробували — і тутешні підприємці залишилися задоволені. Ще б пак! Адже тепер їм, щоб розпочати власну справу, не доводиться тижнями оббивати пороги різних «контор» в Біляївці і Одесі. Тепер підприємець здає всі потрібні папери до реєстраційного відділу райдержадміністрації, а його працівники вже самі виконують усі процедури з реєстрації та обліку. За п'ять—сім днів підприємець отримує дозвільні документи і може на законних підставах розпочинати власне виробництво чи бізнес. Після експерименту, очікується, «єдине вікно» прийде у всі інші райони і міста регіону, **повідомляє наш власний кореспондент Георгій ВОРОТНЮК.**

Американський слід у Рівному

Рівненська міліція затримала двох підозрюваних у скоєнні більш як шістдесяти крадіжок з квартир жителів обласного центру. Один з них свого часу із сім'єю виїхав до США, але там ще з дванадцяти років почав красти автомобілі. Поліцейські Каліфорнії швидко вирахували злочинця і депортували з країни.

Повернувшись у Рівне, зійшовся з колишнім сусідом. Разом почали грабувати квартири. Про відсутність господарів їм «доповідав» електролічильник. Виламавши двері фомкою та обікравши квартиру, через дах перебиралися до сусіднього під'їзду, щоб не потрапити на очі свідкам.

Злочинців було складно виявити, оскільки вони щоночі міняли квартири, володіли мистецтвом гримуватись і змінювати зовнішність, не гребуючи навіть жіночим вбранням, **повідомляє наш власний кореспондент Олександра ЮРКОВА.**

За повідомленням Бюджетного комітету ВР, видатки держбюджету в січні профінансовано на 82,1 відсотка

Політреформа — тема спільна

«Україна та Італія мають великий потенціал для співпраці», — наголосив Голова Верховної Ради України Володимир Литвин під час зустрічі з представниками парламентської групи «Італія—Україна» на чолі з її головою Еудженіо Річчо. Реалізації цього потенціалу сприяють міжпарламентські контакти і передовсім робота груп дружби (в італійському парламенті до «Друзів України» належать 84 депутати; аналогічна група, створена у Верховній Раді, налічує 40 народних обранців). На переконання Володимира Литвина, вони повинні розробити «чіткий план роботи», щоб ефективніше працювати на всіх рівнях, і зокрема на рівні комітетів.

В українських та італійських парламентаріїв багато спільних тем для обговорення. Одна з них —удосконалення системи державного управління, про яке нині дискутують і в Києві, і в Римі. Як переконаний Голова ВР, цей «обмін думками» дасть змогу уникнути можливих помилок під час здійснення майбутньої політичної реформи. В. Литвин наголосив на важливості економічної складової в наших відносинах і додав: попри позитивну динаміку (за перше півріччя минулого року порівняно з аналогічним періодом 2001-го товарооборот між Україною та Італією зріс на 6 відсотків і сягнув 659,3 млн. доларів) тут є багато невикористаних можливостей.

Ганна ЛУКАНСЬКА.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Не поспішати з висновками

Так прокоментував інформацію про поширення фальшивих листівок від імені нібито Віктора Ющенка до виборців заступник Голови Верховної Ради Олександр Зінченко. «На виборах повинно бути торжество бюлетенів, а не піар-технологій», — наголосив він. О. Зінченко заперечив причетність до розповсюдження фальшивих листівок Соціал-демократичної партії України (об'єднаної), одним із керівників якої він є. На жаль, зазначив О. Зінченко, кожен пленарний тиждень у парламенті розпочинається зі звинувачень.

Коментуючи розгляд у парламенті нових редакцій закону про вибори народних депутатів України заступник Голови ВР, сказав: якщо фракції перед голосуванням не узгодять своїх позицій, шансів пройти через сесійний зал не має жоден законопроект. Водночас, на погляд О. Зінченка, узгоджувальний потенціал ще не вичерпано.

Олександр Зінченко відзначив, що особисто він є прихильником того, щоб усі засідання Верховної Ради були відкриті та максимально прозорі, хоча «інколи дуже важливо провести засідання віч-на-віч без камер». Він висловив переконання, що під час закритого засідання парламенту, запланованого на 19 лютого, відбудеться «відверта розмова», яка зможе стати одним із кроків до зближення позицій різних політичних сил. «На цьому засіданні йтиметься не лише про відповідальність усіх органів державної влади, а й кожного народного депутата особисто», — наголосив О. Зінченко.

Ведучи мову про політичну реформу, заступник Голови Верховної Ради заявив, що немає підстав для гальмування цього процесу: «Якщо ми повернемося назад, то не виконаємо зобов'язань, узятих усіма учасниками політичного процесу: і Верховною Радою, і Президентом, і парламентською більшістю, і опозицією». Водночас, на переконання О. Зінченка, змінити обличчя держави та її політичного устрою можна буде лише через кілька виборів.

Юліана ШЕВЧУК.

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Про закрите засідання, вибори і листівки

(Початок на 1-й стор.).

У середу зранку відбудеться закрите засідання ВР, на якому депутати обговорять виконання посадовими особами та працівниками правоохоронних органів вимог Конституції України та Закону «Про статус народного депутата України» про забезпечення умов для здійснення парламентаріями своїх повноважень.

Звіт Міністра палива та енергетики Сергія Єрмілова про соціально-економічні наслідки реорганізації вугільної промисловості перенесено на березень. За словами голови Комітету ВР з питань ПЕК Андрія Клюєва, нині над вивченням цієї проблеми працює робоча група, до якої входять народні депутати, представники облдержадміністрацій і Мінпаливенерго.

Лідер фракції соціалістів Олександр Мороз запропонував розглянути сьогодні першим питанням проект закону про вибори народних депутатів на пропорційній основі і проголосувати його першим питанням у четвер. Його підтримав і голова парламентського Комітету з питань державного будівництва та місцевого самоврядування Анатолій Матвієнко.

А представник фракції «Наша Україна» Віктор Пинзеник підсилив пристрасті довкола майбутніх президентських виборів. Він заявив, що до випуску листівки, нібито листа лідера «Нашої України» Віктора Ющенка до виборців, у якій він наче пише про стосунки з Юлією Тимошенко, причетна влада. В. Пинзеник в інтерв'ю журналістам пообіцяв, що «Наша Україна» використовуватиме всі можливості парламентського і позапарламентського тиску і запропонував Верховній Раді доручити Генеральній прокуратурі, МВС, СБУ, керівникам «Укрпошти» і Мінтрансу з'ясувати замовників і виконавців цієї фальшивки, яку, за його даними, випущено мільйонним тиражем.

У середу 19 лютого о 15-й годині у Верховній Раді також відбудуться парламентські слухання про підтоплення земель в Україні. У день голосування — четвер, 20 лютого — народні депутати планують прийняти рішення стосовно законопроектів, визначених Президентом і урядом як нагальні. Це, зокрема, закони про державну підтримку страхування та кредитування експорту, про реструктуризацію заборгованості, яка виникла внаслідок неповних розрахунків за енергоносії; про розмежування земель державної і комунальної власності; про боротьбу з тероризмом; зміни до закону про електроенергетику та інші.

Наступного тижня депутати працюватимуть у виборчих округах, однак у середу, 26 лютого, у Верховній Раді пройдуть парламентські слухання про наслідки і перспективи приватизації в Україні.

На запитання, чому 19 лютого у Верховній Раді пройде закрите засідання, Голова Верховної Ради Володимир Литвин відповів, що таке рішення прийняв парламент. Розгляд цього питання вже переносили кілька разів. Глава парламенту наголосив, що під час цього засідання депутати насамперед мають поговорити про потребу радикально поліпшити роботу над підготовкою законопроектів, внесенням у сесійний зал узгоджених проектів законів, щоб Верховна Рада не витрачала марно зусиль, розглядаючи кілька альтернативних законопроектів на одну тему. В. Литвин також зазначив, що закон про статус народного депутата, виконання якого і буде предметом розгляду на закритому засіданні, повинні виконувати всі органи державної влади. Голова Верховної Ради в інтерв'ю журналістам після погоджувальної ради також повідомив, що вчора він уже направив до суду подання на чотирьох депутатів, котрі суміщують свій мандат із посадами у виконавчих органах влади. Глава парламенту зазначив, що є ще двоє депутатів — суддів Верховного Суду України: Володимир Мойсик і Василь Онопенко. Однак В. Мойсик уже пообіцяв подати відповідну заяву, а В. Онопенко визначиться після завершення розгляду у Верховному Суді однієї справи. Щодо депутата Сергія Ківалова, котрий також є головою Вищої Ради юстиції, В. Литвин сказав: є рішення суду і висновок Інституту держави і права, а тому в Голови ВР немає правових підстав для подальшого розгляду цієї проблеми.

Цього тижня обіцяє активізувати свою роботу і парламентська більшість: на вчорашньому засіданні координаційної ради більшості, яке відбулося перед початком погоджувальної ради, вирішено найближчим часом провести спеціальне засідання координаційної ради і обрати на ньому нового координатора більшості. За словами лідера фракції партій ППУ і «Трудова Україна» Ігоря Шарова, «більшовики» пропонуватимуть кандидатуру члена фракції НДП Анатолія Толстоухова. «Більшовики» також пропонуватимуть відновити роботу консультативної ради з представників уряду і парламенту.

Юліана ШЕВЧУК.

У НОМЕР

Переможець судиться

Майже три місяці минуло від дня перевиборів у Миколаївському виборчому окрузі № 70, однак досі цей округ у міськраді не представлено. А 24-річний юрист Андрій Кристенко, отримавши перевагу на виборах, доводить свою перемогу в судах та прокуратурі.

Під час підрахунку бюлетенів на 40-й виборчій дільниці 139 з них визнано... зайвими. На кожному з них стояла позначка навпроти Олега Загороднюка. Голова місцевої виборчої комісії Володимир Коренюгін засвідчив порушення на місці події та запропонував скласти відповідні акти.

Міська виборча комісія визнала вибори у 40-й дільниці 70-го виборчого округу недійсними. З таким рішенням не погодився переможець і звернувся до суду. Місцевий суд Центрального району Миколаєва у грудні минулого року після повторного розгляду справи встановив, що «порушень, які вплинули на результати виборів, допущено не було» і ухвалив рішення: скаргу А. Кристенка задовольнити; рішення міськвиборчкому про визнання виборів недійсними скасувати. Однак міськвиборчком відмовив А. Кристенку в реєстрації. Не відреагував Володимир Коренюгін і на припис прокуратури.

А. Кристенко планує порушити питання про дострокове припинення повноважень міської виборчої комісії у зв'язку з невиконанням рішень суду.

Олена ІВАШКО.

Миколаїв.

Ні війні!

В Києві з участю представників 35 політичних партій відбулася демонстрація проти війни в Іраку.

Мітингуючі вимагали від Організації Об'єднаних Націй визнання США країною-терористом і прийняття рішення про роззброєння Америки, а також розпуску військового блоку НАТО. Учасники Маршу миру також вимагали від країн ООН не піддаватися тиському з боку адміністрації Буша і зберегти мир. Від Президента України і уряду —у разі початку війни розірвати дипломатичні відносини з США, закрити повітряний коридор для літаків НАТО над Україною.

За даними опитування, проведеного Центром Разумкова, 73 відсотки українців не підтримують війни в Іраку.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

ДЕПУТАТ В ОКРУЗІ

Батьківщину — до «павутиння»

Народний депутат від Херсонщини Володимир Демьохін ініціював проведення конкурсу на кращі матеріали для інтернет-«павутиння».

Мешканці області подаватимуть до оргкомітету, який розташується в херсонській школі-гімназії №3, матеріали про свою малу батьківщину. Мета — наповнити інформацією інтернет-сторінку Херсонської обласної держадміністрації, аби активізувати інтерес до регіону. Кращі з робіт школярів, студентів та вже дипломованих фахівців розміщуватимуть на сайті ОДА.

На 11 призерів чекає поїздка до столиці, а персональний комп'ютер дістанеться переможцю, який уже здобув диплом.

Алла БРУСИЛОВА.

Херсонська область.

Прем'єр-міністр на боці запоріжців

МЕТАЛУРГІЯ

З лютого продукція ВАТ «Запоріжсталь» подорожчала. Тож візит сюди Прем'єр-міністра Віктора Януковича навряд чи став несподіванкою.

Цінова пастка

Власне, для того він і приїхав, щоб спільно з керівництвом комбінату обговорити пропозиції голови правління ВАТ «Запоріжсталь» Віталія Сацького, в який спосіб виправити цінові диспропорції й ознаки дефіциту на сировину і послуги.

Йому нагадали: ціни на кокс проти минулого року зросли на 24 відсотки, на залізорудний концентрат — на 33, на металобрухт — на 19, тарифи на вантажні перевезення — на 10—15 відсотків. Мало того, вкотре гостро постала проблема забезпечення підприємств гірничо-металургійного комплексу коксівним вугіллям, яке почали закуповувати по імпорту, заплющуючи очі на його завищену вартість...

Прем'єр-міністр поставився з розумінням. А як інакше, якщо комбінат, втрачаючи щомісяця 30—31 мільйон гривень прибутку, вже сумнівається в тому, що виконає програму з технічного переоснащення основних фондів! До речі, цього року на її виконання намічали витратити 793 мільйони гривень. Прем'єр-міністр Віктор Янукович мав добру нагоду помилуватися доменною піччю №3, на якій вперше в Україні застосували автоматичну систему управління технологічним процесом, і, мабуть, попри важкі роздуми, потішився ходом реконструкції доменної печі № 2. Не так багато в Україні таких потужних металургійних комбінатів, як ВАТ «Запоріжсталь», але схожа кризова ситуація нині є скрізь. Непокоїло, певно, й інше: не погамуєш собівартість продукції металургів, то з неконкурентними цінами на зовнішніх ринках і їм, і трубникам, і машинобудівникам робити немає чого...

Вихід є!

Паніки, однак, у середовищі металургів В. Янукович не побачив. Бо у пропозиціях Віталія Сацького тут одного з обласних спеціалізованих заготівельних підприємств брухту визнав, що попри високе мито на його експорт, металоздирництво для закордону триває, як і раніше. І, мовляв, якби держава навела порядок на планеті «Залізяка», то згадали б, що тонна підготовленого брухту в середньому заощаджує понад 1800 кілограмів руди, агломерату та окатишів, 500 — коксу, 45 — флюсів, майже 100 кубічних метрів газу...

Фото Бориса ДВОРНОГО (Укрінформ).

вбачали порятунок від економічних негараздів. І Прем'єр-міністр з такою оцінкою погодився. Навіть раніше, ніж сюди приїхав. Бо напередодні у Мінпромполітики вже провели балансову комісію, яка аналізувала наявність і вартість вугільних ресурсів, металобрухту, коксу та іншої сировини для потреб гірничо-металургійного комплексу. Зокрема, прийняли непопулярне рішення про закупівлю по імпорту коксівного вугілля. Тепер справа — за обов'язковим квотуванням поставок сировинних ресурсів на коксохіми та металургійні комбінати.

До речі, один з учасників балансової комісії, керівник

Власне, те саме пропонують і запоріжсталівці: експорт залізорудної сировини, вугілля, коксу, металобрухту мають ліцензувати тільки після повного задоволення потреб внутрішнього ринку.

І ще одне. Як потужний експортер комбінат наполягає: зробити простішою систему відшкодування ПДВ. При цьому зважити, що експортери власної продукції обсягом не менш як 100 тисяч гривень можуть розраховувати на відшкодування ПДВ протягом 30 днів з часу подання декларації.

Окрім комбінату «Запоріжсталь» урядова делегація відвідала Запорізький автомобілебудівний завод та підприємство «Мотор-Січ». Здобутки і проблеми було обговорено під час наради, яку Віктор Янукович провів із представниками місцевих органів влади та господарським активом області.

Голова облдержадміністрації Євген Карташов, ознайомивши Прем'єр-міністра із соціально-економічною ситуацією в області, передав йому пропозиції до Програми уряду, яку найближчим часом мають винести на розгляд сесії Верховної Ради.

***

У суботу Віктор Янукович побував в Єнакієвому Донецької області.

— Є деякі негативні моменти роботи СЕЗ, — сказав Віктор Янукович. — Ми повинні це проаналізувати, зробити висновки і ці негативні питання усунути. Ми не повинні «шарахатися» з боку в бік. Тому що наші партнери, інвестори повірили в Україну. Прийшли з інвестиціями і працюють.

Прикладом успішних інвестицій було названо реконструкцію Єнакіївського металургійного заводу, де наприкінці минулого року пущено комплекс із печі-ковша та машини безперервного лиття заготовок, а нещодавно укладено контракт на будівництво ще одного такого комплексу.

Відповідаючи на запитання про ймовірність того, що прем'єр очолить Партію регіонів, Віктор Янукович сказав, що ще не визначився, в якості кого братиме участь у політичному процесі — лише як глава уряду чи як один із лідерів політичної партії. «Якщо я побачу, що це буде ефективніше для держави, для вирішення завдань, які переді мною стоять, тоді прийму рішення», — підкреслив прем'єр.

Ліна КУЩ, Олександр АБЛІЦОВ, Сергій ВЛАД.

---

16 лютого 2003 року на 63-му році життя раптово, ще сповнений енергії та сил, помер відомий державний діяч, депутат Верховної Ради України другого скликання, голова правління АТ «Дніпрошина», заступник голови Дніпропетровського обласного відділення Партії регіонів

Тютін В'ячеслав Олександрович.

Цю трагічну звістку члени Партії регіонів, однодумці, друзі В'ячеслава Олександровича сприйняли як величезну особисту втрату і втрату для всієї України. Ми втратили одного з найактивніших засновників Партії праці, яка пізніше влилася в Партію регіонів. Ми втратили патріота української держави, політика, талановитого організатора виробництва, прекрасного друга.

Свою кар'єру В'ячеслав Тютін розпочав інженером-технологом після закінчення Дніпропетровського хіміко-технологічного інституту. Все своє життя він присвятив Дніпропетровському шинному заводу. Його знали і поважали як людину творчу, самовіддану, безкомпромісну і відповідальну.

Тютіна В. О. нагороджено орденом Трудового Червоного Прапора, орденами «За заслуги» II та III ступенів, медаллю «За трудову відзнаку», йому надано почесне звання «Заслужений працівник промисловості України».

В останні роки В. Тютін тісно і плідно співпрацював з депутатськими об'єднаннями у Верховній Раді — «Регіони України» та «Європейський вибір», брав участь у підготовці низки законодавчих проектів, розбудові Партії регіонів у Дніпропетровській області, своєю працею сприяв зростанню її впливу на соціально-економічний розвиток регіону.

Пам'ять про В. О. Тютіна назавжди залишиться в наших серцях.

А. Клюєв, В. Рибак, В. Ландик, В. Пєхота, Г. Самофалов, Г. Грозицький, В. Потапов, М. Романюк, М. Чечетов, Л. Чуб.

Приватизація звернула не в той бік

У СПЕЦІАЛЬНІЙ КОМІСІЇ ВР

Наслідки і перспективи приватизації в Україні мають обговорювати в Верховній Раді України 26 лютого на парламентських слуханнях.

За словами голови Спеціальної контрольної комісії Верховної Ради України з питань приватизації Валентини Семенюк, концепція роздержавлення й приватизації підприємств, землі та житлового фонду була схвалена постановою парламенту в 1991 році. В ній передбачалися високі темпи реформування 40 відсотків державної власності. Приватизацію малих підприємств планувалося завершити за рік-півтора, а середніх і великих — за чотири-п'ять років. На основі концепції було прийнято пакет законів з питань приватизації. Однак, зазначила В. Семенюк, «історія приватизації є історією відхилення від початкової концепції». «Всупереч прийнятим концептуальним положенням, приватизація почалася не з малих, а великих підприємств, які приносили валютну виручку, — каже Валентина Семенюк. — Було переглянуто також підходи до приватизації землі й житла».

Голова парламентської комісії вважає, що досвід останніх років змушує зробити висновок про те, що сама ідея інституційних і структурних перетворень народного господарства шляхом приватизації була сумнівною та не отримала належного суспільного схвалення, **повідомляє Інформуправління ВР.**

ФОТОФАКТ

Попри широку популярність у світі скульптора Юрія Багалики — це його перша персональна виставка у столиці. Більшість співвітчизників знають скульптора як автора меморіальних дощок Ф. Кричевському, М. Макаренку, М. Ворвулєву, В. Чорноволу, А. Солов'яненку.

На знімку: скульптор Юрій Багалика і його робота — «Химера Нерона».

Фото Володимира ФАЛІНА (Укрінформ).

БАЛАНС ТИЖНЯ

Їжаки в тумані

Минулий тиждень ознаменувався цілою низкою гучних заяв вищих керівників держави про добрі наміри. Цікаво: що нижчий був ранг заявника, то крутіше і тому сумнівніше лунали висловлені привселюдно запевнення.

Тон, як звичайно, задав Президент, пообіцявши, — уже вкотре! — амністію тіньовим капіталам. Зрозуміло, якби тіньові капітали, обсяг яких деякі аналітики оцінюють у десятки мільярдів доларів, бодай частково увійшли до легального фінансового обороту, кожен із нас відчув би реальне поліпшення якості життя. Втім, ця тема вже так набила оскому, що коментувати її зайве. Зазначу лише, що за певної кількості політичної волі та грамотного підходу до справи завдання цілком здійсненне.

А ось гучна обіцянка глави уряду Віктора Януковича негайно погасити борги у зарплаті видається, як би це м'якше сказати, дещо віртуальною. Принаймні в Запорізькій області, не найбільш занепалій і за промисловим, і за сільськогосподарським потенціалом, оголошене збільшення мінімальної заробітної плати вже спровокувало зростання її заборгованості лікарям, учителям, працівникам культури та деяким іншим бюджетникам до 150 мільйонів гривень.

Метушаться у пошуках коштів голови адміністрацій та інших регіонів України. Тим часом уже одне тільки те, що Верховна Рада підняла планку мінімальної оплати праці майже до 200 гривень, спровокувало в січні-лютому, щоправда, незначне, проте зростання цін на харчові продукти, які найдоступніші незаможним нашим співгромадянам: молоко та молочні вироби, яйця, крупи, картоплю. Тож цілком можна припустити, що реальна купівельна спроможність нашої гривні найближчим часом не тільки не зміниться на краще, а геть навпаки.

Не більш як добре побажання можна оцінити заяву Міністра палива та енергетики Сергія Єрмілова про те, що Україна в 2003 році мало не вдвічі, до 3,8 мільярда кіловат-годин, збільшить експорт електроенергії. Оптимізм міністра грунтується на даних статистики. Якщо їй вірити, торік генерувальні компанії виробили 173 мільярди кВт/годин електрики, а споживання становило на чотири мільярди менше. Інакше кажучи, вочевидь — профіцит.

Проте тут постає низка технічних запитань. Передусім, які 4 мільярди кВт/годин мав на увазі міністр? ЕРС (електрорушійна сила), яку виробляють турбогенератори наших електростанцій, — товар такий специфічний, що до кишені або на склад його не покладеш. Скільки виробляється електроенергії, стільки її і споживається. За винятком втрат у мережах, що обчислюються за законом Ома, відомого всім зі шкільного курсу фізики. Для наших мереж ця величина становить від 6 до 8,5 відсотка, що набагато більше за наведену Сергієм Єрміловим цифру. Це перше. По-друге, знову-таки, якщо вірити статистичним звітам обленерго, реальні втрати в наших мережах сягають 40 і більше відсотків, а в середньому по країні — 20—22 відсотки. З цього досягнення вітчизняної енергогалузі увесь світ сміється. Але це — тема окремої розмови. По-третє. Абсурдність ситуації полягає в тому, що вироблені, але не використані, а отже, і не оплачені 4 мільярди кВт/годин — це викинуті у безвість майже два мільйони тонн видобутого і спаленого в топках парових котлів вугілля. І хто їх оплатив чи оплатить? Звісно, що ми з вами, дорогі співвітчизники. Водночас чиновники від енергогалузі ось уже багато років поспіль переконують нас, що ціна побутової електроенергії нижча від собівартості... І нарешті, останнє. В режимі, здатному експортувати електроенергію до Європи, в нас працює тільки так званий Бурштинський енергоострів. Решта енергосистеми технічно не здатна виробляти електрику, що відповідає стандартам європейськості. І Сергію Єрмілову це відомо як нікому іншому. Звідси і мій скептицизм.

Але, як на мене, найзахопленіший, а тому й найсумнівніший, оптимізм пролунав у заяві першого заступника держсекретаря Мінагрополітики Юрія Лузана. Він пообіцяв цьогорічне чотиривідсоткове зростання виробництва сільгосппродукції за рахунок істотного зростання прибутку сільгосппідприємств. Це ж, даруйте, звідкіля він, прибуток, візьметься? Із 20 відсотків озимого клину, що загинули від морозу? Чи із 60-відсоткового зростання тарифів на транспортування нафти для українських НПЗ, яке минулого тижня оголосила Нацкомісія з регулювання енергоринку? Нафтопереробні компанії уже заявили, що наприкінці березня (саме в розпалі посівної) бензин і солярка подорожчають на 40—50 відсотків. Такі самі прогнози цінового зростання висловлюються і щодо мінеральних добрив. Правда, за рахунок довгого плеча посередників. Бо напряму з виробниками міндобрив і засобів захисту рослин працює лічена кількість наших агрофірм.

Отже, як хочете, панове, але обіцянкам вашим особисто я не вірю. Втім, народові нашому не звикати купатися в солодких обіцянках, що падають згори, як з рогу достатку. Тільки ось сам достаток щось не дуже видно. А ми блукаємо в його пошуку, як їжак у тумані.

Ігор НАУМЕНКО.

Мамограф — у складчину

Рішення про перерахування одноденного заробітку для придбання обласним онкологічним центром діагностичного обладнання — мамографа — прийняв трудовий колектив Кіровоградської дирекції Українського державного підприємства поштового зв'язку «Укрпошта».

Названий апарат необхідний для вчасного виявлення і попередження одного з найпоширеніших онкозахворювань серед жінок —пухлин молочної залози.

Керівник Кіровоградської дирекції УДППЗ «Укрпошта» Олександр Зазимко та голова обласної організації профспілки працівників зв'язку Віктор Чернишенко від імені трудового колективу звернулися до закладів усіх форм власності, політичних партій, громадських організацій, мешканців області з проханням підтримати поштовиків у цій благородній справі.

Олег БОНДАР.

Кіровоградська область.

Наступ грипу

ЕПІДЕМІЯ

За повідомленням обласної санітарно-епідеміологічної станції, на Закарпатті ситуація з захворюваннями на грип та гострі респіраторні вірусні інфекції загострюється. Показник захворюваності за минулому тижні — 301 хворий на 100 тисяч душ населення — наблизився до епідемічного порога.

— Зросла захворюваність дітей шкільного віку, — повідомляє лікар-епідеміолог Вікторія Василенко. — Найвища вона в Ужгороді, Чопі, Перечинському, Воловецькому та Великоберезнянському районах.

Іван ГУДЗОВАТИЙ.

Закарпатська область.

Акції без провокації

В акціях опозиції, запланованих на 9 березня в Києві, прогнозують участь майже 100 тисяч осіб. Про це заявив лідер УНА-УНСО, народний депутат Андрій Шкіль на прес-конференції у Львові.

Акції розпочнуться вранці 9 березня біля пам'ятника Тарасові Шевченку, сказав А. Шкіль. Водночас він наголосив, що з боку опозиції ці акції матимуть ненасильницький характер, **повідомляє агентство «Інтерфакс-Україна».**

Відповідаючи на запитання журналістів про можливі провокації 9 березня, А. Шкіль висловив упевненість, що «влада готує такі провокації». Однак, на його думку, все залежатиме від кількості учасників акцій протесту: «Якщо їх буде п'ять тисяч, то провокації чинитимуть, а якщо значно більше, як восени минулого року, то вони втратять сенс».

НОВОБУДОВА

Стадіон відкриють у червні

У Запоріжжі триває спорудження стадіону «Металург». Уже освоєно більш як 40 мільйонів гривень — майже чверть його кошторисної вартості, зокрема 3,5 мільйона, що надійшли безпосередньо від мешканців міста. За словами мера Запоріжжя Олександра Поляка, відкриття стадіону заплановано на червень нинішнього року.

Олександр АБЛІЦОВ.

Запоріжжя.

КОНТРЗАХОДИ

Завалимо злодіїв макулатурою!

У Інституті журналістики та Інституті міжнародних відносин КНУ імені Тараса Шевченка запроваджено посилений режим конспірації. Відтепер, довіряючи одяг гардеробниці, треба здати й папірець із паролем. Він вам знадобиться, коли отримуватимете свої речі — без паролю їх просто не дадуть.

Причиною таких дивацтв стали випадки крадіжок, які буквально тероризують студентів. Злодійкуваті спритники цуплять із залишених без нагляду сумок, портфелів чи рюкзаків номерки, а потім отримують за ними чужий одяг.

Підсумком «конспірації» є купа макулатури та море емоцій.

Сергій ХОМІНСЬКИЙ.

ФОТОФАКТ

Учасники мітингу пам'яті, присвяченого 14-й річниці виведення радянських військ із Афганістану, в донецькому парку імені Ленінського комсомолу.

Фото УНІАН.

СИТУАЦІЯ

Вибір із двох лих

Після місяця нормальної подачі гарячої води жителів Миколаєва знову позбавили цього блага цивілізації.

Причина відключення — хронічна заборгованість за спожитий газ і тепло. Зі 115 тисяч власників особових рахунків 90 тисяч мають заборгованість. Відповідно, і грошей на купівлю газу немає. Борг перед постачальниками газу становив на початок лютого 13 млн. гривень. Перед теплогенеруючими підприємствами постала дилема: залишити місто без тепла чи відключити гарячу воду. Вибрали останнє.

Олена ІВАШКО.

Миколаїв.

Атмосферу очистить... звалище

На луганському полігоні побутових відходів реалізують українсько-американський проект зі зниження парникового ефекту через утилізацію газу метану. Вже пробурено три свердловини і збудовано систему збирання та спалювання звального газу у факелі. Збирання та подальше використання біогазу дасть змогу знизити забруднення атмосферного повітря, що сприятиме нормалізації екологічної ситуації у регіоні. Крім того, проектом передбачено варіант будівництва міні-електростанції потужністю до 2 тис. кВт, що працюватиме на «звальному» газі. Доведення біогазу до якості природного дасть можливість використовувати його в системі міського газопостачання, а також як автомобільне паливо.

Алла АНТИПОВА.

РЕПОРТЕР

Ось тобі, бабо, і Валентинів день

Європейську площу столиці час вже перейменувати у Концертну. Бо будь-яке свято не обходиться без того, щоб на ній не виступали майстри естради.

Не став винятком і День святого Валентина. Щоправда, концерт проходив на день пізніше.

Про концерт, як про мертвого... Хоча іноді складалося враження, що більшість виконавців навіть не слухала. Цікавило зовсім інше: просто подихати свіжим повітрям та попити чогось міцненького. Про це свідчили й величезні черги до лікеро-горілчаних відділів численних магазинчиків та хруст битих пляшок під ногами.

Утім, дивуватися нема чому. Адже спонсорами акції «Молодь — за любов і єдність» виступили... тютюнова та виноробна компанії. При цьому ведучі проголошували і відповідні рекламні лозунги. Мовляв, цей напій відкриє серця для кохання. Ніхто ж у цьому не сумнівається. Щоправда, для молодіжного дійства це має трохи дивний вигляд. Хоча вже потроху звикаєш до 13—14-річних підлітків з пляшками слабоалкогольних напоїв у руках. Отож і не дивно, що між різними молодіжними компаніями раз у раз виникали діалоги на кшталт «Ти хто такий? — А ти хто такий?» При цьому використовувалися такі мовні звороти, що виникало відчуття, ніби юнаки від дня свого народження виховувалися в якійсь колонії.

Втім, у подібних діях є і свій плюс — за його відвідання не беруть грошей. Та й хто б згодився за це платити?

Богдан ДОВНИЧ.

Пелюстки з-під снігу

ПРИРОДА

Дружне буяння квітів на кримському південнобережжі завчасно провістило весну і змусило охоронців природи раніше звичного оголосити операцію «Першоцвіт».

Навіть незважаючи на нинішні морози і вітри, на галявинах, у Нікітському ботсаду, скверах і дворах жителів приморських селищ поспішили відчайдушно пробитися крізь сніг не лише проліски, а й фіалки, білі суцвіття жасмину і жовті дроку, біло-рожеві кетяги вересу, червоні, білі, жовті і рожеві ліцистії та духмяні абрикоси. Цікаво, що ніжні запахи цих зимових першоцвітів значно сильніші, ніж у їх весняних наступників, тож морозець у Криму нині просякнутий хвилюючими весняними пахощами. Отже, бджоли з першим весняним теплом не забаряться.

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

ФОТОФАКТ

Люди щодня приносять корм лебедям, які місцем зимівлі вже не вперше обрали лиман, що в межах Іллічівська.

Фото Олександра СЕРОГО (Укрінформ).

«Обніміться ж, брати мої...»

Всеукраїнське культурологічне братство «Тарасові джерела» виступило з декларацією створення нової спільноти — Організації об'єднаної української нації.

У видрукуваному черкаським видавництвом «Сіяч» часописі повідомляється, що до 200-річчя з дня народження Тараса Шевченка, яке відзначатиметься у 2014 році, у Черкасах з'явиться осідок консолідуючого Центру світового українства. На шпальтах видання опубліковано й лист, надісланий ще 1993 року до Президента України Л. Кравчука про відкриття в Черкасах Всеукраїнської Світлиці — духовного центру всіх сущих у світі українців. Під зверненням — підписи Олеся Гончара, В'ячеслава Чорновола, Данила Нарбута, Дмитра Павличка, Івана Драча...

«Тарасові джерела» пропонують на місці 50-гектарного парку над Дніпром у Черкасах побудувати офісно-готельний комплекс української діаспори світу. У ньому має розташуватися також бізнес-центр, галерея мистецтв, туристичне бюро, екологічна комісія з відродження Дніпра.

Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаська область.

Постанова Верховної Ради України

Про державну підтримку газет, що видаються мовами національних меншин

Верховна Рада України **постановляє**:

1. Звернутися до Кабінету Міністрів України з пропозицією доручити Державному комітету України у справах національностей та міграції і Державному комітету телебачення і радіомовлення України розробити та запровадити механізм підтримки газет, що видаються мовами національних меншин.

2. Доручити Кабінету Міністрів України передбачити в проекті Закону України про Державний бюджет України на 2004 рік бюджетні призначення Державному комітету України у справах національностей та міграції або іншому відповідному центральному органу виконавчої влади окремим рядком за функціональним кодом фінансування газет, що видаються мовами національних меншин.

3. Редакції газети Верховної Ради України «Голос України» з 1 січня 2004 року в установленому порядку вийти із складу співзасновників додатків до газети, що видаються мовами національних меншин, із передачею відповідного державного майна відповідно Державному комітету України у справах національностей та міграції або Управлінню справами Апарату Верховної Ради України.

В. ЛИТВИН
Голова
Верховної Ради України.

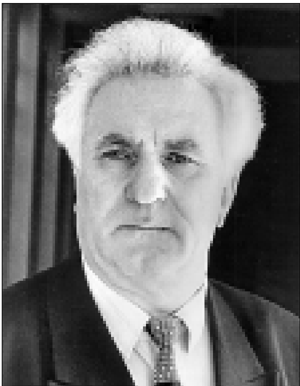
м. Київ,
6 лютого 2003 року.
№ 528-IV.

Шановна редакціє!
Останнім часом українські засоби масової інформації повідомляли про те, що деякі депутати Верховної Ради України на сесії Парламентської асамблеї Ради Європи своїми виступами завдали шкоди і так підмоченій репутації нашої держави. Оскільки депутат від нашого округу №4 Анатолій Раханський також виступав з трибуни ПАРЄ, хотілося б прочитати, про що він говорив...

Група виборців.

Страсбург, 29.01.2003. ПАРЄ

З виступу Анатолія Раханського, заступника глави Постійної парламентської делегації у ПАРЄ

Нині обговорюють надзвичайно важливе питання, яке стосується більш як 100 млн. інвалідів у всіх країнах Європи. Коли людина здорова, працездатна, то їй здається, що всі здорові. Зустрівши на вулиці інваліда, ми у кращому разі поспівчуваємо йому. Так влаштована людина.

У мене, як депутата національного парламенту України, виборчий округ розташований у містах-курортах — Євпаторії і Саках (Крим). Сюди приїздять лікуватися десятки тисяч інвалідів з різних регіонів нашої країни та із-за кордону, і мені, можливо, більше, ніж іншим, доводиться з ними зустрічатися і вислуховувати їхні проблеми.

У моїй державі Україні мешкають нині 2 млн. 660 тис. інвалідів. Це: інваліди внаслідок аварії на ЧАЕС (100 тис.), інваліди з дитинства (316 тис.), інваліди війни 1941—1945 рр. (260 тис.), жертви нацистських переслідувань 1941—1945 рр. (589 тис.), в'язні фашистських концтаборів (13,3 тис.). Усе це люди похилого віку і абсолютно непрацездатні. В'язні нацистських концтаборів — це люди, в яких нацисти забрали дитинство і юність, і ми поки що неспроможні забезпечити їм нормальне життя.

Шановні колеги!

Моя держава Україна нині в перехідному економічному періоді. На економіці країни позначаються наслідки аварії на ЧАЕС, і нам важко забезпечити повний соціальний захист такій кількості інвалідів.

Тому ми вітаємо рішення урядів і парламентів Німеччини і Австрії про виплату компенсацій громадянам України — жертвам нацистських переслідувань під час другої світової війни. Ми дуже просили б реалізувати ці рішення у цьому році, який оголошено Європейським роком інвалідів. А також просили б парламенти і уряди цих країн вивчити можливість узяти на своє пенсійне забезпечення в'язнів нацистських концтаборів, які залишилися в живих. Це буде хороша форма примирення.

Наша політична група вважає за потрібне об'єднати зусилля країн Європи в утвердженні єдиних критеріїв у цій сфері, а також пропонує внести належні зміни у внутрішнє законодавство країн Ради Європи.

Необхідно сприяти виготовленню нових моделей інвалідних візків з електроприводом, пристосованих для подолання сходів, користування ліфтами, громадським транспортом.

Одне із складних питань для інвалідів — працевлаштування. Тут треба надати підтримку на державному рівні, зміцнити матеріально-технічну базу спеціалізованих підприємств. У моїй державі це товариства сліпих, німих і глухих. Треба створити можливість для цих людей відчувати себе повноцінними членами суспільства — самим заробляти на прожиток.

Ми підтримуємо ініціативу доповідача звернутися до приватних фірм і підприємств з проханням надавати інвалідам всіляку допомогу стосовно зниження для них тарифів на комунальні та інші послуги, рекомендувати урядам країн РЄ дозволити митним службам їхніх країн виділяти для інвалідів конфісковані речі.

У парламенті України це питання розглядатимуть 11 лютого поточного року, і цей проект рекомендації нам допоможе прийняти правильне рішення.

Наша група підтримує цю доповідь.

Користуючись нагодою, хотів би запросити на лікування до Саків та Євпаторії — курортів, які нині виходять на міжнародний рівень, колегу з Чехословаччини, що виступала переді мною, пані Даніель Філіппову, котра, на жаль, пересувається на візку.

Вдячний за увагу.

Страсбург, 30 січня 2003

З виступу заступника глави Постійної парламентської делегації України в Парламентській асамблеї Ради Європи Анатолія Раханського

Надзвичайні дебати «Забруднення морів»

Дозвольте подякувати за цікаву й гостру доповідь. Спробую додати гостроти.

В останні роки Рада Європи багато уваги приділяє питанням забруднення морів. Щоразу ми розглядаємо це надзвичайно важливе питання після чергової катастрофи в тому чи іншому морі або після воєнних дій у Югославії, внаслідок яких було забруднено річку Дунай і, отже, Чорне море, у яке вона впадає. На тривалий час було зупинено судноплавство по Дунаю.

Такі придунайські країни, як Югославія, Австрія, Угорщина, Румунія, Україна, зазнали великих екологічних і економічних збитків.

Скажіть, хто їх підрахував і кому було пред'явлено претензії?

Відповідь. Ніхто і нікому.

Або ми сьогодні розглядаємо питання, бути чи не бути війні в Іраку. Якщо, не приведи Боже, війна буде, ми маємо сьогодні відповісти: що буде з регіоном Перської затоки?

Шановні колеги!

Я переконаний, що ми всі піклуємося про наше майбутнє, майбутнє наших дітей і онуків, майбутнє людства. Та, на жаль, людство з'їдає власний дім, у якому живе, а з другого боку — його забруднює. І незрозуміло, який процес раніше може спричинити загибель. Прогнози науковців свідчать, що у 2050 році населення планети може сягнути 9 мільярдів. За збереження нинішнього рівня споживання і за такого ставлення до довкілля та його охорони постануть проблеми:

— зникнення багатьох видів риб і птахів;
— скорочення площ лісів;
— зменшення запасів питної води;
— деградації грунту і опустелювання.

Якщо уряди деяких країн, які ігнорують нормативно-правову екологічну базу, гадають, що екологічні катастрофи їх обминуть, вони глибоко помиляються. Повчальний приклад — наслідки аварії на Чорнобильській атомній електростанції у моїй країні.

Нині всі розуміють, як небезпечно транспортувати нафтопродукти однокорпусними суднами вузькими морськими коридорами. Через деді частіші аварії уже виникла потреба розширення портів або бухт для відбуксирування нафтоналивних плавзасобів, які зазнали катастрофи. А це потребує величезних затрат.

З огляду на це хотів би привернути увагу до розробленого у моїй країні проекту євразійського нафтотранспортного коридору «Одеса—Броди—Гданськ». Він дає змогу постачати нафту до споживачів (нафтопереробних заводів) Центральної Європи трубопроводним транспортом без морських перевезень і додаткових перевантажень.

Створення такого сухопутного шляху транспортування каспійської нафти європейським споживачам стане стабілізуючою і екологічно безпечною діяльністю. Це позитивно позначиться на розвантаженні проток Босфор і Дарданелли, знизить інтенсивність екологічно небезпечних танкерних перевезень навколо Європи, що, у свою чергу, сприятиме безпеці судноплавства.

Сьогодні Україна активно працює над створенням міжнародного консорціуму з управління й доопрацювання проекту «Одеса—Броди» і запрошує міжнародні компанії взяти участь у цьому консорціумі..

Наша група підтримує доповідь і проект резолюції.

Дякую за увагу.

ОСВІТА

Авіаційний зустрічає гостей

Нинішній рік для Національного авіаційного університету особливий. Його колектив зустрічає свій 70-річний ювілей. Так сталося, що ця дата збігається у часі зі 100-річчям світової авіації. Кабінет Міністрів України прийняв розпорядження, яке передбачає святкування двох ювілеїв на базі університету. Тож визнано державне значення цих заходів.

Університету є чим пишатися і що показати гостям і з України, і з-за кордону. Роботу вищого технічного навчального закладу з підготовки фахівців для авіаційної галузі високо оцінив міністр освіти Росії Володимир Філіпов під час відвідування НАУ. «Я впевнений, — зазначив він, — що в цих стінах, де свого часу навчалися та навчали інших видатні люди авіаційної науки, робиться все для того, щоб із вищого навчального закладу виходили фахівці високої кваліфікації. Від якості їх підготовки залежить майбутнє авіації України. Це підтверджують і матеріальна база, і науковий потенціал, з якими мене ознайомив ректор університету Віталій Бабак...».

У підготовці таких фахівців зацікавлені українські авіапідприємства. В університеті відбулася презентація державного підприємства Міноборони України «Українська авіаційна транспортна компанія». Підсумком презентації стало підписання угоди, що передбачає взаємовідносини у сфері підготовки фахівців, проведенні курсів підвищення кваліфікації та перепідготовки спеціалістів, організації семінарів, бізнес-шкіл та створення спільних навчально-наукових лабораторій, виконання науково-технічних розробок. Ректор університету Віталій Бабак висловив упевненість у тому, що таке співробітництво справді відкриває нові обрії для поліпшення навиків майбутніх авіаторів шляхом проходження практики в компанії «УАТК» із подальшим їх працевлаштуванням.

Власна інформація.

На знімку: міністр освіти Росії Володимир Філіппов (ліворуч), міністр України Василь Кремень (у центрі), ректор НАУ Віталій Бабак (праворуч) у навчальному ангарі

ПРЕЦЕДЕНТ

Суду АЕС не уникнути

Позов до суду на Запорізьку атомну електростанцію підготувало і зажадало подати від імені Нікопольської міської ради консультативне об'єднання тутешніх політичних партій і громадських організацій. Депутатам нічого не залишається, як підтримати «ініціативу». Річ у тім, що наперекір волі мешканців Нікополя, сусіднього Марганця і багатьох довколишніх сіл атомна електростанція збудувала і ввела в експлуатацію сухе сховище відпрацьованого ядерного палива. А це за 8—10 кілометрів від згаданих міст і місць, близько трьохсот тисяч жителів яких ще майже десять років тому з цього приводу провели референдум і категорично висловилися проти будівництва «могильника». Здійснити таку акцію їм дозволив Закон «Про ядерну енергетику і радіаційну безпеку». То нехтувати вимогу людей справді ніхто не мав права. Тим паче що пізніше, у 1995 році, Верховна Рада України спеціальною постановою «додатково» зобов'язала всі діючі в нас АЕС «погоджувати з місцевими органами влади заходи безпеки». В даному разі «з жителями правого берега Дніпра, що навпроти Енергодара», ніхто нічого не погоджував і «дозволу ніхто ні в кого не питав».

Микола НЕЧИПОРЕНКО.
Дніпропетровська область.

Концептуальні засади грошово–кредитної політики України

Сучасний етап розвитку економіки України висуває перед банками нові, надзвичайно складні завдання, особливо у сфері інвестиційного забезпечення економічного зростання. Вирішення цих завдань вимагає нових підходів і до розробки та реалізації грошово-кредитної політики, і до організації та функціонування самих банків, насамперед у їхній кредитній та інвестиційній діяльності.

Тому під час розробки Комплексної програми розвитку банківської системи України на 2003—2005 роки, проект якої зараз обговорюється, потрібно повернутися обличчям до банків, прислухатися до думки досвідчених фахівців-банкірів і створити цілісну державну політику підвищення ролі банківського сектору в економіці України. Комплексність програми саме і повинна полягати в потребі створення єдиної загальнодержавної політики розвитку грошово-кредитної системи України на противагу розрізненій політиці уряду, Національного банку, державних і місцевих органів влади.

На жаль, за всі роки самостійного розвитку України проблемі розвитку грошово-кредитних відносин належної уваги не приділяли. В результаті жорсткої монетарної політики НБУ в середині 90-х років товарно-грошовий обіг спочатку лихоманив бартер, який досяг майже половини всіх розрахунків, потім його замінили неплатежі. Обсяги кредиторської заборгованості постійно зростають і в півтора разу перевищують річний ВВП країни. Як наслідок, порушується еквівалентність товарно-грошового обігу на шкоду економіці та державним фінансам.

Не визначено чітку стратегію у сфері відновлення монетизації української економіки. Ще на початку 90-х грошова маса становила 50 відсотків ВВП, а тепер не сягає і половини цього рівня. У східноєвропейських країнах монетизація економіки перевищує 50 відсотків, а в США, Японії сягає 100 відсотків ВВП.

Загострюють проблему грошового обігу значні обсяги готівкової маси, що перебувають поза банками. В Україні тільки гривнева готівка — 43 відсотки усієї грошової маси, а, наприклад, у США готівкові кошти становлять лише 7,5 відсотків. Особливо низький рівень монетизації економіки склався за безготівковою грошовою масою, яка є основою інвестиційного відтворення виробництва.

Фінансово-кредитний голод економіки посилювався і значним, в обсязі понад 40 млрд. гривень, відверненням кредитних ресурсів банків на потреби державного бюджету. Звідси і недостатні обсяги кредитування економіки, рівень відсоткових ставок за кредитами, інші наслідки.

Тому в найближчій перспективі ключовим завданням буде удосконалення кредитної і облікової політики. Особливо її актуальність зростає в умовах переходу до інноваційної моделі розвитку економіки.

Одним із напрямів цієї політики є створення передумов для залучення коштів громадян та інших довгострокових ресурсів на рахунки у банках.

Нині поза банками перебувають готівкові кошти, які перевищують плановий обсяг залучення інвестицій в економіку України до 2010 року (82,6 млрд. грн.), визначений у програмі розвитку інвестиційної діяльності, схваленій Кабінетом Міністрів України у жовтні 2001 року.

Важливо підтримати високий імідж провідних банків, які мають довіру наших людей, що підтверджує зростання вкладів у банки в 2002 році на 71 відсоток до 19 млрд. грн. Публікації про банки, офіційні оцінки їхньої діяльності повинні бути об'єктивними і неупередженими.

Недоцільне введення податку на доходи громадян від вкладів у банки, що може спричинити відплив ресурсів з банків. Треба розглянути питання щодо диференційованого підходу до страхування вкладів Фондом гарантування вкладів залежно від обсягу і терміну вкладу.

Подальшого удосконалення потребують система рефінансування банків і резервна політика. Облікова ставка має враховувати тенденції в економіці, інфляційні очікування, вартість ресурсів, рентабельність кредитних операцій та інші чинники. Головне, банки повинні мати можливість придбати централізовані ресурси для інвестиційного кредитування реальної економіки за ціною, нижчою від облікової ставки. А зараз вартість кредитів Національного банку України перевищує облікову ставку і процедура їх отримання вкрай ускладнена.

Важливо створити стимулювальну систему обов'язкового резервування для банків, що активно займаються інвестиційним кредитуванням. В Україні норми резервування в середньому становлять 8—10 відсотків залучених коштів і не враховують індивідуальних показників діяльності банків: якості кредитного портфеля, напрямів кредитних вкладень тощо. Це обумовлено тим, що значна кількість дрібних банків ненадійні і підвищені норми резервування є засобом страхування результатів їхніх операцій. У США норма резервування дорівнює трьом відсоткам, Англії — 0,5 відсотка, Японії — 2,5 відсотка. Зниження для українських банків норми резервування на один відсоток призводить до зростання їх інвестиційного потенціалу на 600 млн. гривень.

Мало того, інвестиційні кредити — довгострокові і окупаються через значний термін. Тому тут потрібні інші підходи, ніж до короткострокових кредитів щодо формування страхових резервів, класифікації таких кредитів на строкові чи прострочені. Зменшення норм резервування на інвестиційні кредити і зниження податкового тиску — необхідні передумови розвитку інвестиційного кредитування.

На сьогодні ставки за кредитами українських банків наблизились до рівня відсотків за кредитами іноземних банків. Середня вартість кредитів овердрафт за кредитними картками американських банків становить 13,37 відсотка. В Україні середня ставка за кредитами в іноземній валюті юридичним особам на кінець 2002 року становила 12,1 відсотка, фізичним — 14,3 відсотка. Крім того, рівень ставок має враховувати і рентабельність банківських операцій. А вона на сьогодні втричі нижча, ніж у торгівлі, деяких інших сферах. Тому подальше зниження відсоткових ставок безпосередньо пов'язане зі створенням правових норм для обов'язкового повернення всіх банківських кредитів.

Давно назріла потреба формування надійного законодавчого захисту банків-кредиторів щодо їх беззаперечного права на видані позики. Необхідно прирівняти неповернення кредиту до крадіжки власності. Такі протиправні прийоми як визнання кредитних угод недійсними, поділ підприємств, зміна форми власності чи приватизація з відмовою нових власників від попередніх зобов'язань, відчуження заставленого майна, повинні бути законодавчо викреслені з правового поля діяльності банків. Це слід зробити раз і назавжди, прийнявши закон «Про захист прав банків-кредиторів».

Із цією метою держава повинна створити надійні умови для розвитку банківського кредитування, а саме: забезпечити виконання урядом, іншими державними органами прийнятих ними ж рішень, визначення статусу і встановлення пріоритету національного інвестора, невтручання в прийняття рішень банками щодо кредитування тих чи інших проектів, створення державної системи обліку боржників та оприлюднення інформації про найбільш злісних незалежно від їх статусу. Суспільство має знати, хто не повертає взяті позики і цим шкодить національним інтересам України.

У сучасних умовах гостро відчувається потреба запровадження нових видів кредитування економіки. Треба створити вигідні умови для кредитування банками молодіжного будівництва житла, іпотечного кредитування сільгоспвиробників, у тому числі під заставу землі.

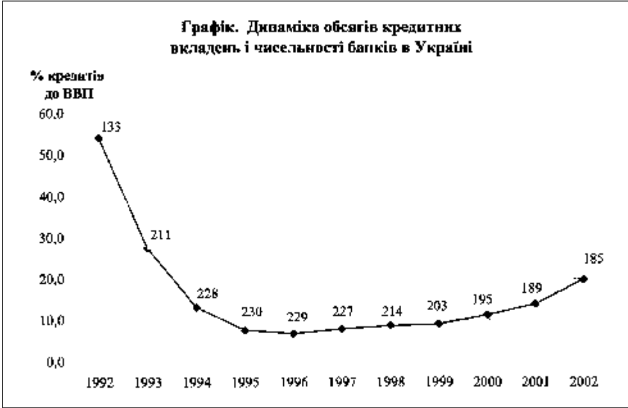
На сьогодні земля практично не може бути об'єктом застави, а велика частина сільгоспвиробників збиткові, навіть за значного приросту врожаїв. Така ситуація склалася штучно, тому що ділки-трейдери встановили демпінгові ціни, які не компенсують селянам витрат на пальне, насіння, техніку. У результаті банківський кредит не діє, село занепадає, а держава відсторонилася від цієї проблеми.

Необхідно визначити потреби країни в зерні, м'ясі, молоці, інших стратегічних продуктах і встановити державні закупівельні ціни, які давали б можливість розширеного відтворення на селі. І тут ефективно може спрацювати банківський кредит як інструмент фінансування Держрезерву під гарантії уряду та заставу сільгосппродукції.

Дуже перспективний фінансовий лізинг техніки і обладнання. Але він фактично не працює. Потрібно докладно проаналізувати причини такої ситуації, в тому числі механізми оподаткування лізингових операцій, і розробити шляхи розвитку лізингу в Україні.

Актуальності набуває завдання концентрації кредитних ресурсів на головних напрямах економічного розвитку. Необхідно чітко визначити пріоритетні галузі розвитку економіки, сприяти акумуляції кредитних ресурсів у надійних банках і їх спрямуванню в розвиток виробництва. Стосовно цього доцільно вивчити досвід інших країн, коли центральний банк встановлює квоту на переоблік за визначеною обліковою ставкою векселів провідних підприємств. Таким шляхом досягається визначення пріоритетів розвитку економіки і створюються стимули для їх фінансування банками.

У зв'язку зі зростанням потреби базових сфер економіки — літакобудування, залізничного транспорту, металургії, інших галузей — у великих банківських кредитах, потрібно зробити систему збільшення обсягів кредитів стосовно капіталу банку, що можуть надаватися одному позичальнику. Економіка повинна мати можливість отримати достатні ресурси для розвитку.

Одна з найбільших прогалин у грошово-кредитній політиці — відсутність управління грошовими потоками на державному рівні. Фактично не створено ні теорії, ні практики управління грошовими потоками.

Деякі банки сповільнюють грошові потоки. Є непоодинокі випадки адміністративного перерозподілу клієнтури за участю місцевих органів влади, окремих державних структур. У результаті створюється вкрай негативна ситуація, коли одні банки кредитують реальну економіку, а інші накопичують ресурси. Як наслідок, з одного боку, зростає їх вартість, дорожчає банківський кредит, а з другого — створюється підгрунтя для нецільового використання кредитних ресурсів. Класичний приклад створення такого «від'ємного» для економіки країни грошового потоку — збанкрутілий банк «Слов'янський». Але, на жаль, ці приклади непоодинокі.

Ще на початку 90-х років сформувалася порівняно оптимальна кількість банків — близько 100. Потім вона почала стрімко зростати, а розміри активів деяких із банків не перевищували вартості 3-кімнатної квартири. Таке кількісне зростання супроводжувалося зниженням частки їх кредитних вкладень щодо обсягу ВВП (*графік*).

Зі зменшенням числа банків, починаючи з кінця 90-х років, обсяги кредитування економіки щодо ВВП почали зростати.

Ця динаміка підтверджує, що в країні відбулося розпорошення кредитних ресурсів, їх нецільове використання, а це послабило вплив кредиту на розвиток економіки. Водночас у провідних країнах світу посилилися процеси концентрації банківського капіталу. В США третина активів банківської системи, яка налічує 12 тисяч банків, сконцентрована в 50 найбільших банках. Це той інвестиційний кулак, який дає можливість розвивати економіку на основі розробки і впровадження передових технологій.

В умовах досить щільної насиченості українського ринку банківських послуг прихід іноземних банків і небанківських структур, які до того не мають відповідного досвіду і технічних засобів, може призвести до значного перевищення пропозиції над попитом. Відповідно погіршиться ситуація в фінансово-банківській сфері. Потенціал українських банків достатній, щоб задовольнити попит на банківські послуги.

Пріоритетний інструмент оптимізації банківської системи України — це підвищення рівня її капіталізації. Мінімальний рівень власного капіталу банку в 1 млн. євро для місцевих банків аж ніяк не відповідає сучасним вимогам і вкладників, і позичальників банків. Але й ці вимоги не виконують деякі українські банки. Збільшення мінімального рівня банківського капіталу і надання пріоритетів банкам з високим ступенем забезпечення власним капіталом — важлива передумова розвитку банківської системи України.

Контроль за рівнем капіталізації банків, виконанням економічних нормативів, ефективністю їх діяльності і оцінка ролі банків щодо внеску в розвиток економіки об'єктивно можуть бути основною складовою системи банківського нагляду. Сучасні технології і системи звітності дають змогу здійснювати моніторинг банків, не застосовуючи постійних перевірок, які відволікають фінансові й людські ресурси держави і банків. Перевіряти доцільно ті банки, які мають низьку ефективність роботи, постійно порушують нормативи діяльності, або є підозра щодо їх участі у відмиванні грошей. Украй актуальною є всебічна об'єктивна оцінка діяльності банків, яка охоплювала б і обсяги операцій, і рівень капіталізації та надійності банку.

У сфері управління грошовими потоками з'являється ще одна неординарна проблема: встановлення, за вимогами FATF, контролю за платежами з метою пошуку «брудних» грошей.

З технічного боку, це означає ускладнення процедур та уповільнення переказів коштів, які тепер здійснюються в режимі реального часу і сягають мільярдів гривень. Це загрожує уповільненням обігу грошей, що в умовах низького рівня монетизації економіки призведе до подальшого зростання неплатежів. Тому необхідно на законодавчому рівні продовжити терміни проведення платежів, визначити процедури їх контролю, який має здійснюватися після проведення платежу.

Мало того, потрібно прийняти зміни до Закону «Про банки і банківську діяльність» щодо забезпечення банківської таємниці. Знайти золоту середину між збереженням банківської таємниці і здійсненням контролю за платежами за вимогами FATF — актуальне завдання на сьогодні.

Стосовно цього вкрай важливим є укладення міждержавних угод щодо договірних засад відкриття та ведення кореспондентських рахунків банків. На кореспондентських рахунках великих банків розміщені кошти тисяч клієнтів, тому їх блокування чи закриття може здійснюватися тільки на основі міжнародних норм і процедур. Такими угодами як механізмом безпеки іноземних інвестицій і проходження платежів слід зацікавити іноземні держави. Питання це ненове, його порушували комерційні банки на різних рівнях, але так і не було розглянуто. Вирішенню проблеми можуть посприяти Національний банк України, Міністерство економіки та з питань європейської інтеграції, інші державні структури.

Отже, ми стоїмо перед необхідністю переосмислення ролі грошово-кредитної політики і банківської системи як інструментів майбутнього розвитку економіки. Зростання ролі банків в економічному житті країни буде пов'язане з тим, наскільки правильно ми оберемо пріоритети економічного розвитку і створимо надійну правову і суспільно-економічну основу для реалізації потенціалу банків. А він у них є.

Павло МАТВІЄНКО,
народний депутат України.

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Про проведення парламентських слухань на тему: «Про функціонування української мови в Україні»

Верховна Рада України **постановляє**:

1. Провести 12 березня 2003 року в залі пленарних засідань Верховної Ради України парламентські слухання на тему: «Про функціонування української мови в Україні».

2. Запропонувати Кабінету Міністрів України до 28 лютого 2003 року підготувати і передати до Верховної Ради України необхідні інформаційно-аналітичні матеріали щодо ключових проблем і тенденцій у сфері функціонування української мови в Україні.

3. Комітетам Верховної Ради України з питань культури і духовності, з питань науки і освіти, з питань державного будівництва та місцевого самоврядування, з питань правової політики із залученням представників центральних і місцевих органів виконавчої влади здійснити необхідні заходи щодо організаційного та методичного забезпечення проведення парламентських слухань.

4. Рекомендувати Національній телекомпанії України та Національній радіокомпанії України за участю відповідних підрозділів Апарату Верховної Ради України забезпечити в установленому порядку пряму трансляцію та широке висвітлення парламентських слухань.

5. Управлінню справами Апарату Верховної Ради України забезпечити фінансування витрат, необхідних для організації і проведення парламентських слухань на тему: «Про функціонування української мови в Україні».

Голова Верховної Ради України В. ЛИТВИН.

м. Київ, 6 лютого 2003 року.
№ 480-IV.

Транспортна сваволя

ТОЧКА ЗОРУ

Ми говоримо про необхідність входження України в ЄС, забезпечення функціонування цивілізованої ринкової економіки. Але методи, що використовуються для виконання цього завдання, важко назвати цивілізованими. У кращому разі — це тиск, у гіршому — війна. Така ситуація склалася в морській галузі, де вже більш як півроку точиться боротьба. Боротьба, яка розпочалася з приходом нового Міністра транспорту Георгія Кірпи.

І якщо на початку ще були ілюзії розумного й ефективного управління галуззю, то на сьогодні політика й управління міністра — деструктивні й небезпечні.

Коротко антологія подій така.

Першими перевірку на міцність проходили авіатори. Ви пам'ятаєте літні експерименти зі зниження удвічі вартості квитків на внутрішні перевезення? Як видно, експеримент не дав бажаного результату, та очки було зароблено на яскравій рекламній кампанії. Наступними об'єктами було вибрано порти, які, на думку міністра, невміло розпоряджаються одержаним прибутком. Тому портові збори у портів треба забрати (портові збори — єдине джерело фінансування розвитку й утримання портової інфраструктури, потрібної для забезпечення безпеки судноплавства, з урахуванням міжнародних вимог. — **Авт.**). Чи варто говорити про те, що портові збори не мають нічого спільного з держзборами фіскального характеру (податками, митом тощо), що надходять до держбюджету, а є звичайною платою за надані суднам послуги, яка справляється портами.

Очевидно, що такий крок підірвав би основу існування вітчизняних портів. Далі черга за залізницею —дітищем міністра. Безперечно, гріх скаржитися на пасажирські перевезення: і квитки дістати можна, і подорожувати з комфортом (якщо, звичайно, в купе чи СВ), а ось з вантажними перевезеннями все інакше.

«Укрзалізниця» постійно, неузгоджено підвищує тарифи на перевезення вантажів. Одне лиш підвищення тарифів на перевезення металу в лютому 2001 року дало можливість залізниці одержати додатково майже 27 млн. доларів США.

7 січня 2003 року Міністерство транспорту вкотре підвищує тарифи на перевезення вантажів, знову без погодження з іншими міністерствами й відомствами. Завдяки численним скаргам від низки керівників підприємств, на думку яких, підвищення тарифів спричинить значні збитки гірничо-металургійного комплексу України, Прем'єр-міністр Віктор Янукович доручає віце-прем'єру Віталію Гайдуку проаналізувати наслідки підвищення «Укрзалізницею» тарифів. Мабуть, щось не врахував міністр, бо цього разу виробничники дали відсіч.

Подальші події — логічні. Повертатися до авіаторів безглуздо — швидкого прибутку, як і результатів, тут марно чекати. Тим паче все там не як у людей: то показові виступи на святі обернулися на катастрофу, то пілоти бунтують — бензин їм для польотів давай, загалом усе складно й заплутано. А ось морська галузь — зовсім інша річ. За роки незалежності держави вона була переведена на повну окупність і самофінансування. Морські господарства зросли, зміцнилися, напрацювали свої вантажопотоки. Ось де золоте дно, ось ким можна покомандувати! Сказано — зроблено.

На порушення низки законів України міністр видає наказ № 381, яким встановлює жорсткий контроль за господарською діяльністю підприємств. Стратегічні питання розвитку і спрямованість соціальних програм — вирішувати не на місцях, а в міністерстві. Трудові колективи практично всіх портів виступили проти цієї ініціативи. Не звиклий до такого «непослуху» серед підлеглих, міністр проводить низку «роз'яснювальних» бесід з керівниками підприємств. І армія, що протистоїть йому, в арифметичній прогресії втрачає чисельність своїх лав. Слідом пішли зміни до статутів державних підприємств, де законодавчо (тобто згідно зі статутом) трудові колективи позбавлялися права на використання прибутку і самостійного визначення стратегії розвитку підприємства. Цей крок теж ішов усупереч чинному законодавству.

Відчувши на собі реальну силу цієї людини, трудові колективи вже з меншим ентузіазмом обстоювали свої права, а більшість узагалі відмовилася від них. І останнє, вже зовсім абсурдне й незрозуміле мені рішення — створення об'єднання «Укрморпорт». Фінансується об'єднання за рахунок підприємств галузі, і його завдання — здійснення централізованого управління й розподіл прибутку.

Жодні спроби, докази й роз'яснення нерозумності й негативної дії такого кроку успіху не мали. Лише звернення до Президента призупинило дію наказу. Глава держави доручив Прем'єр-міністру розібратися в ситуації, що склалася, і підтримав перспективу виходу морської галузі з-під повної опіки Міністерства транспорту. Як швидко і як саме буде вирішено це питання, покаже час. Хочеться вірити, що Кабмін під керівництвом нового прем'єра виявить у цьому питанні мудрість і далекоглядність. І рішення буде прийнято для блага галузі, а не всупереч усьому і незважаючи ні на що.

Міністр так довго і вперто говорить про те, що гроші потрібно витрачати розумно, а не розтринькувати, що мимоволі в це віриш. Та ось питання: хто фінансує і дає добро на тривалу (близько трьох місяців) рекламну кампанію залізниці, яка мене як споживача ні до чого не стимулює? Якщо потрібно дістатися швидко — вибираєш літак, а між автобусом і поїздом — кожен вибирає з огляду на власні уподобання. За чиї кошти будуються залізничні вокзали, будинки й купуються автомобілі? («Мене запитують: "За які гроші ти вокзал зробив?" Кажу: "За вкрадені. Я їх відібрав і побудував. Ви ж не давали мені грошей? Ні. А навіщо запитуєте?" Газета «2000», № 47(149). — **Прим. автора**). І чому ці витрати виправдані, а об'єкти соцкультуру, куплені й профінансовані за рахунок портів, — крадіжка? Чому комісії змінюють одна одну лише в тих портах, які сперечаються з міністром? Чиї кошти витрачаються на проведення цих «заходів»? І навіщо їх така кількість? Адже є закони, згідно з якими встановлюються терміни й кількість перевірок підприємств.

Чому міністр проти прийняття закону про порти, який визначив би мету й завдання, права й обов'язки, схеми й методи роботи кожної із сторін? Що саме не задовольняє міністра? Можливо, те, що законом забороняється приватизація портів, або те, що за законом порти самостійно визначатимуть стратегію розвитку й розподілятимуть прибуток? Невідомо. Зрозуміло одне — на нинішньому етапі закон про порти міністру невигідний. Дивишся на галузь і лиш диву даєшся, як же це до приходу нового міністра порти працювали? І як це без його участі портам у 2002 році вдалося досягти рекордних показників з переробки вантажів? Чого хочуть і прагнуть фахівці морської галузі? Насамперед — справедливості, грамотного управління й вирішення найгостріших першочергових питань галузі; припинення цієї безглуздої війни амбіцій, за якої, якщо вона триватиме й далі, крах портів неминучий; ухвалення закону про порти й низки законодавчих актів, що сприяли б входженню України до ЄС.

Микола ПАВЛЮК,
народний депутат України, голова підкомітету з питань морського й річкового транспорту Комітету ВР з питань будівництва, транспорту і зв'язку.

КАЛЕНДАР

Останній боярин

Постать Володимира Васильовича Щербицького в історії України залишається дивно загадковою. Провівши свою команду через Застій і Перебудову, ВВ помер у часі створення прибалтійських «фронтів», перед появою Руху в Україні. В цьому вирі втрата Щербицького стала для КПУ ніби непомітною. Втім, його роки коло керма були кузнею саме тих лівих сил України, котрі під час ГКЧП обрали незалежність, а не «послушаніє», а тепер відзначають пам'ять про свого попередника на державному рівні. Народився він 85 літ тому на Дніпропетровщині. Комсомол, вуз, війна. З 1945-го — партробота: Дніпродзержинськ, Дніпропетровськ, з 1957-го — секретар ЦК КПУ. З 1961-го очолює раду Міністрів УРСР, а з 1972-го — вищу владу як перший секретар ЦК КПУ. Його прихід пам'ятний ув'язненням Стуса, Параджанова та інших. Подальша діяльність Щербицького — кермо. ВВ мав у СРСР славу одного з найнепохитніших партлідерів. Чи змогла б його похитнути українська «лагідна революція» — хтозна. Він пішов не від влади, а із життя. Він — останній московський «боярин» і «воєвода» України.

Аттила МОГИЛЬНИЙ.

Несподівані штрихи до знайомого портрета

Організована держкомітетом архівів України виставка «В. Щербицький і його епоха» не претендує на всеосяжний огляд документів. Творці експозиції намагалися якомога об'єктивніше показати не державного діяча, а передовсім людину, котра в міру своїх сил і розуміння ситуації намагалася діяти за власними переконаннями.

Представлені тут тексти, фотокінодокументи можуть викликати різні емоції. Але виставка уникає якихось ярликів і політичних оцінок. Головне — особистість, характер, стиль поведінки.

В. Щербицький — хрещений батько Чорнобиля. Як глава уряду брав участь у виборі майданчика для спорудження ЧАЕС 1967 року. Через 19 років, уже як перша особа УРСР, займався ліквідацією аварії. Серед документів —щоденні секретні доповіді міністра охорони здоров'я до ЦК про радіаційну обстановку. Рукою Щербицького підкреслено відомості про більш як стоках разове перевищення природного радіаційного фону в Києві, про тисячоразове перевищення радіоактивності води в Київському морі, про госпіталізацію 1345 осіб, серед них 330 дітей, із яких у 64 малюків — прояви променевої хвороби, у 17 — тяжка форма, двоє померли (дані на 04.05.86).

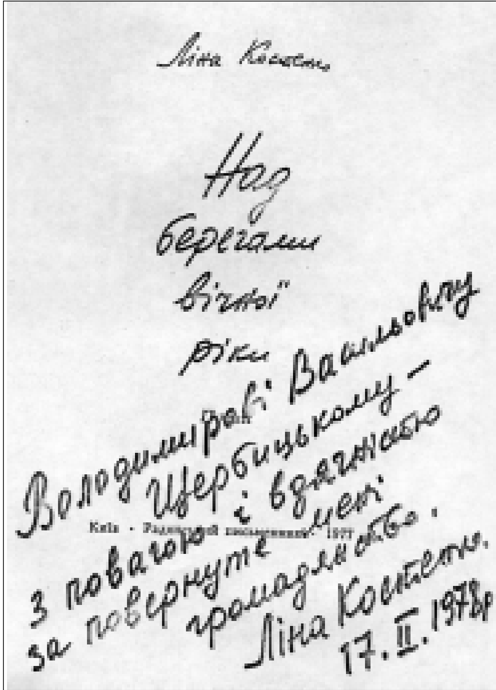
Крім доленосних (так чи інакше) документів, у експозиції безліч інших свідчень.

Ось, на «Звіті про виконання плану промисловістю Української РСР за січень 1967 року» стоїть резолюція голрадміну Щербицького: «А чи потрібні нам ці звіти? Скільки людей зайняті цією справою? Прошу доповісти».

А ось несподіваний експонат: «Володимиру Васильовичу Щербицькому — з пошануванням і вдячністю за повернуте мені громадянство». Так підписала збірку віршів, подаровану йому на день народження 1978 року Ліна Костенко. Втім, хобі адресата — не поезія, а футбол. Ось лист легендарного Всеволода Боброва з проханням дозволити перевести динамівців Левченка, Пінчука і гравців ЦСКА Опухтіна та Орешникова до одеського «Чорноморця». Тут згадано розпорядження Щербицького про те, що будь-які зміни у складі команди можуть відбуватися лише за погодженням з ним особисто.

Виставка, відкрита в день його 85-річчя в Національній філармонії, після Києва експонуватиметься на Дніпропетровщині.

Олег ДЕНИСОВ.

Ліна Костенко

Над берегами вічної ріки

Київ · Радянський письменник · 1977

Володимиру Васильовичу Щербицькому — з повагою і вдячністю за повернуте мені громадянство.
Ліна Костенко. 17.II.1978 р.

У глухому куті

ВУГІЛЬНА ПРОМИСЛОВІСТЬ

Вугледобувні підприємства за умовами впливу природних факторів на виробництво різко відрізняються від підприємств інших галузей. Шахта може діяти лише тоді, коли постійно відновлюються підземні основні фонди — запаси вугілля замість вилученого з надр. Природні умови видобутку не завжди можливо спрогнозувати, що створює небезпеку виробництва. На захист виробництва та людей, що працюють у шахті, необхідні своєчасні фінансові витрати. Інакше знижується ефективність роботи, відбуваються аварії та нещасні випадки.

Через геологічні умови 90 відсотків наших шахтарів працюють в очисних вибоях, тільки лежачи або на колінах. В атмосфері, насиченій вугільним та породним пилом. На шахтах Центрального району Донбасу для видобутку вугілля із захисних малопотужних пластів (0,5—0,6 м) ведеться спеціальний підбір робітників малої комплекції. Подібних «комфортних» умов не знайдеш у жодній галузі. Коротше, шахта — це трудомістке, капітало- й енергоємне виробництво. Нагадую це не для того, щоб держава позбулась своєї вугільної промисловості. Навпаки: держава мусить звернути особливу увагу на галузь та сприяти якнайшвидшому виведенню її з кризового стану.

Накопичені біди

Щоб прийняти правильне рішення з подальшого розвитку вугільної промисловості України, необхідно зробити ретроспективний аналіз діяльності галузі за тривалий період. До війни Донбас був основним постачальником вугілля для Радянського Союзу. Розвиток вугільної промисловості України за останні майже шість десятиліть умовно можна розділити на п'ять характерних періодів.

Перший період (1946—1960 рр.) характеризується як період відбудови зруйнованих війною підприємств, реконструкції та будівництва нових шахт. Другий період (1961—1976 рр.) — механізація виробничих процесів, особливо очисних робіт, та підземного транспорту. Все це створило умови інтенсивної експлуатації вугільних родовищ, а одночасно й зношення основних фондів, тобто знищення розкритих пластів.

Щоправда, тривало будівництво раніше закладених шахт. **І, як результат, у 1976 році була досягнута вершина видобутку вугілля в Україні — 218 мільйонів тонн.** За цих умов саме життя вимагало якомога скорішої реконструкції раніше створеного шахтного фонду.

***

З середини 70-х років Радянський Союз капіталовкладення в розвиток вугільної промисловості спрямовував у далекий від України Сибір. Шахти Донбасу поступово йшли до занепаду.

***

Третій період (1977—1988 рр.) — це поступовий спад виробництва внаслідок відсутності необхідних коштів на реконструкцію шахтного фонду. Капітальні вкладення не задовольняли потреби галузі. Протягом кількох десятиліть модернізація здійснювалася незадовільно, що суперечило самій природі шахт як вугледобувних підприємств.

Уже тоді велика їх кількість, особливо в Донбасі, відпрацювала підготовлені запаси з найкращими характеристиками пластів. Частина опинилася в такому стані, що подальша їх робота була недоцільна. Але закриття їх також вимагало значних капітальних вкладень, яких не було. Назрівав соціальний вибух, який і стався в 1989 році: вперше за радянських часів відбулися загальносоюзні страйки шахтарів. У результаті було дезорганізовано виробництво. На вимогу страйкомів були звільнені у багатьох випадках вимогливі й здібні керівники об'єднань, шахт і ланок, скасовано Гірничий статут. Такі дії призвели не тільки до різкого погіршення економічних показників роботи галузі, а й до численних великих аварій на шахтах і збільшення числа нещасних випадків зі смертельним наслідком.

***

Ліквідація держзамовлень на паливо завдала остаточного удару по галузі. Зникли прямі договори між шахтарями і споживачами вугілля. Мережі посередників з його збуту призвели до кримінальних зловживань. Відтворення основних фондів впало до нуля. Галузь стала некерованою з боку держави.

***

Сучасний період (1997—2002 рр.) характеризується припиненням спаду видобутку вугілля. Але це не означає, що криза минула.

Становище галузі сьогодні — це топтання на одному місці з постійним прогресуючим зношенням основних фондів, вже не тільки природних, а й створених людиною: устаткування, корінних виробок, вертикальних стволів тощо. З'явилася небезпека повторення минулих помилок, але з тяжчими наслідками, що можуть призвести галузь до повного занепаду (див. схему-графік).

Продовжують її руйнувати перманентні страйки. Поглиблюють кризу невпинна реорганізація управління галуззю та заміна керівних кадрів — тимчасовий міністр не може «врости» у її проблеми, визначити й координувати дії для виходу з кризи. Аналогічне становище і з середньою ланкою керівників. Відсутність чіткої прозорої державної політики стосовно вугільної промисловості породжує в керівників галузі, інженерно-технічних працівників і робітників невпевненість, яка негативно впливає на ефективність праці. Як результат — лише окремі шахти працюють ритмічно, з економічними показниками, які відповідають сучасним вимогам.

Пустощі програмування

В останній час розроблялося декілька програм подальшого розвитку вугільної промисловості України. Жодної не реалізовано. Перш за все тому, що розроблялися вони без детального аналізу й оцінки основних фондів. По-друге, значні фінансові витрати визначалися без прив'язки до виробничої діяльності конкретних шахт. Третє. Автори програм «забували» визначити пріоритетність тих чи інших підприємств. І головне: передбачувані в програмах обсяги фінансування ніколи не забезпечувалися державою.

***

Затверджена в 2001 році Кабінетом Міністрів програма «Українське вугілля», як і всі попередні, виконана не буде. Вона передбачає нереальні обсяги будівництва нових копалин, на які в держави просто нема грошей. Складається враження, що параметри програми бралися з повітря.

***

За даними геологорозвідки, враховані запаси українського вугілля залягають на глибині близько 1500 метрів. Більшість пластів — малої потужності. Родовища перенасичені надзвичайно мінералізованою водою. Багато які з них залягають під річками, лісами та високородючими чорноземами. Ось чому, перш ніж верстати будь-які програми, необхідно провести всебічну експертизу родовищ і визначити економічну доцільність видобутку твердого палива та його обсяги по кожному шахтному полю в межах всієї України.

Другою передумовою реальності програми є скрупульозна оцінка технічного стану діючих добувних підприємств і тих, будівництво яких законсервоване. **Без таких даних неможливо визначити реальний час експлуатації діючих, необхідні обсяги фінансування і строки закладення, розбудови й початку експлуатації нових шахт.**

До речі, у 1999 році відповідно до наказу Міністра вугільної промисловості було здійснено першу частину цієї аналітичної роботи. Зокрема, з використанням сучасних методів економічного аналізу визначили конкретне місце в рейтинговому ряду за основними техніко-економічними показниками кожної із 198 діючих шахт на сьогодні і до 2005 року. Аналіз дозволив спрогнозувати чотири варіанти розвитку подій. За першим сценарієм в експлуатації залишалось 198 шахт. У другому варіанті — 135, у третьому — 126 і в четвертому — 102 шахти. Підкреслю, що для кожного з чотирьох варіантів були розраховані реальні витрати на ефективну підтримку й експлуатацію кожної шахти, виходячи з реальних циклів життя вугледобувного підприємства. — Але в зв'язку з реорганізацією та перманентною заміною міністрів офіційного рішення з визначення бази діючих шахт та варіанта подальшого розвитку галузі не було прийнято. Подальша розробка цієї програми призупинена.

За діло треба братися, а не балачками займатися

Реструктуризація будь-якої галузі, а вугільної й поготів, — це дуже місткє поняття. Воно включає в себе широкомасштабну комплексну зміну виробничих структур. Це і впровадження сучасних, ринкових, методів управління в цілому галуззю та окремими підприємствами. Це і їх адаптація до ринкових умов. А ще — інтенсифікація виробництва на базі передової техніки й технології. Та найголовніше — визначення місця галузі в структурі економіки держави.

***

Відносно вугільної промисловості поняття «реструктуризація» розуміється як закриття та ліквідація діючих шахт.

***

Восени минулого року Кабінет Міністрів України заходився визначати перелік інвестиційно привабливих шахт та складати і затверджувати план-графік їх приватизації. Щоправда, ця ініціатива поки що ні до чого не привела. І, як то кажуть, слава Богу. Адже що таке інвестиційно приваблива шахта? Напевно, більшість фахівців-гірників зі мною погодиться, що це — добувне підприємство зі значними запасами вугілля, потужними вугільними пластами, кращими природно-геологічними умовами та сталими економічними показниками.

***

На користь кого або чого відбуватиметься приватизація вугледобувної галузі? Якщо вона відбуватиметься за логікою Кабміну, державі залишаться виключно безперспективні шахти.

***

Крім того. Де гарантія, що так званий інвестор, а по суті — покупець з великим кошиком, коли стане власником шахти, вирішуватиме подальшу її долю, враховуючи загальнодержавні інтереси? Адже відомо, що окупність капіталовкладень навіть у геологічно привабливій шахті (впровадження нової техніки, розкриття нових горизонтів, нарізання нових лав, що потребує великих грошей) становить мінімум 7—10 років, а то й більше. Чи приваблить така перспектива особистого власника? Куди простіше взяти прибуток зараз, поки шахта рентабельна, а далі — будь що буде. Невже не зрозуміло, що на цей час, та й на найближчу перспективу, вугільна промисловість для України є стратегічною галуззю? І чи доцільно стратегічну галузь віддавати приватникові? Чи не втратить держава повністю контроль за розвитком галузі, чи не призведе така стратегія приватизації до безсистемної експлуатації вугільних родовищ?

Як на мене, то вже сьогодні треба зупинити розпродаж економічно привабливих шахт та інших об'єктів вугільної промисловості. Оренда, на кшталт шахти імені Засядька, може бути. Але на вигідних для держави, а насамперед для життя і розвитку конкретного підприємства, умовах. Так що добре зробить Верховна Рада, коли прийме закон, що дебатується, про мораторій на розпродаж через банкрутство вугільних підприємств. Хіба не під силу державним менеджерам зберегти в державній власності галузь, реструктуризувати її та вивести із кризового стану? При цьому врешті-решт навчитися залучати стратегічних інвесторів, безпосередніх кредиторів або портфельних. Адже їх у першу чергу цікавлять саме довгострокові економічні проекти, а не конкретне майно. Цей напрям нелегкий, але, на мою думку, тільки так українська держава зуміє зберегти і для сучасників, і для майбутніх поколінь надійний національний енергоносій.

Щодо державного регулювання. Як на мене, зважаючи на особливо складні технології видобутку та небезпечні умови роботи українських вуглекопів і враховуючи, що вугілля споживається багатьма галузями промисловості, а не тільки енергетиками, доцільно відродити спеціалізоване міністерство чи створити комітет вугільної промисловості при Кабінеті Міністрів України.

***

Зараз вугільні холдингові компанії та виробничі об'єднання створені за адміністративним принципом: район, місто, область. Така система управління економічно не обгрунтована. Вугледобувні холдинги доцільно реструктурувати за належністю шахт до промислово-геологічних регіонів. Тобто територій, на яких розташовані родовища з однаковими або схожими гірничо-геологічними умовами. Їх в Україні десять. Немає сенсу розтлумачувати, наскільки в такому разі легше стане проводити всю оперативну інженерно-технічну, та й економічну, політику менеджерам холдингів і об'єднань.

***

Необхідно визначити керівні функції і відповідальність керівників шахт, холдингових компаній (об'єднань) та міністерства чи державного вугільного комітету. Керівники кожної ланки управління в галузі повинні виконувати тільки властиві їм функції і повністю відповідати за

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

свою діяльність. При цьому шахту необхідно зберегти як базову госпрозрахункову одиницю. При наданні шахтам широких прав має бути визначена і персональна відповідальність керівників за виробничо-фінансову діяльність.

***

Без розробки та прийняття нового Гірничого статуту, обов'язкового для виконання в межах своїх повноважень і завдань як міністром, так і робітником очисного вибою, реструктуризація галузі в частині управління нею неможлива.

***

В управлінні галуззю особливо важливою проблемою є створення інформаційно-аналітичної системи (ІАС) «Вугілля». Головна ідея такої системи — надання рівних можливостей усім, від міністра до менеджерів підприємств, отримання інформації, необхідної для господарської діяльності, з забезпеченням усіх вимог конфіденційності, захисту даних і їх авторства на сучасних телекомунікаційних системах.

Зауважу, що ІАС «Вугілля» може бути створена на діючих у галузі мережах зв'язку. Введення її в дію забезпечить оперативне прийняття рішень, широку участь керівників усіх рівнів у розв'язанні важливих проблем галузі, отримання достовірної наукової, інженерної та економічної інформації, що значно підвищить рівень управління галуззю та окремими підприємствами.

Якщо вже ми переходимо до ринкових відносин, треба навести елементарний порядок, через науково обгрунтовані рентні платежі за використання природних покладів вугілля, які б враховували найголовніше, природні умови: потужність пластів, газонасиченість, геологію, тобто все те, що безпосередньо впливає на видобуток.

***

Шахти, що беруть вугілля у сприятливих гірничо-геологічних умовах, отримують додатковий прибуток за рахунок самої природи, як то кажуть, від Господа Бога.

***

При соціалізмі майже всі підприємства урівнювали простим розчерком пера. У ринкових умовах за рахунок саме рентних платежів держава, якщо забажає, одержить цілком ринковий інструмент підтримки шахт, вуглекопи яких щодня приборкують природну стихію, витрачаючи на це чималі кошти. Якщо рентну справу організувати належним чином, то бюджетні дотації вугільній промисловості значно зменшаться.

І ще одне. У програмі «Українське вугілля» передбачено продовжити будівництво семи раніше закладених шахт, залишкова вартість яких 5,8 млрд. грн. (за старими розцінками), та закладення десяти нових шахт, кошторисна вартість будівництва яких навіть не визначена. І це державний підхід до складання національної програми? Тож давайте хоч трохи проаналізуємо будівельний розділ названого документа.

Із семи шахт, на яких передбачається відновити будівництво, залишкова кошторисна вартість чотирьох становить 5 млрд. грн. Так, по шахті «Краснолуцька-Північна» виконано робіт лише на 2, по шахті «Добропільська-Капітальна» — на 3, по шахті «Центральна-Нова» — на 8 і по шахті № 10 «Нововолинська» — на 10 процентів. Додамо: внаслідок консервації все, що збудували на ці відсотки, давно вже зруйновано. Тобто гроші пішли на вітер, і зводити об'єкти доведеться, по суті, з нуля.

Крім того, програмою вже наступного року передбачено закласти ще дві шахти: «Самарську-Капітальну» та «Успенівську» № 1-2 проектною потужністю відповідно 4 і 1,5 млн. т вугілля на рік. Загальна проектна кошторисна вартість їх буде не менше 6 млрд. грн. Скільки коштуватимуть об'єкти Верхньодніпровського буровугільного розрізу, який планується розпочати облаштовувати в 2004 році, та сім шахт, що намічено закласти з 2005 до 2010 року, навіть і приблизно важко визначити. Принаймні не менше 15—20 мільярдів гривень. Дурневі зрозуміло, що таких коштів у державі немає і найближчим часом не буде. Але справа не тільки в грошах.

***

За 11 років так званої реструктуризації вугледобувної галузі згинули майже всі проектні й шахтобудівні організації.

***

Навіть дилетантові ясно, що при скрутному економічному становищі галузі, та й усієї країни, насамперед необхідна концентрація капітальних вкладень! Навіть експрес-експертиза фахівців доводить, що передбачувані програмою «Вугілля України» капітальні вкладення на відновлення будівництва «Добропільської-Капітальної» (якщо живі гроші всупереч усьому таки знайдуть) доцільніше використати на реконструкцію розташованих поруч діючих шахт з прирізкою запасів від розвіданого шахтного поля цієї так званої новобудови. Таке рішення забезпечить значну економію грошей, а зростання обсягу видобутку на вже працюючих підприємствах буде не меншим. Це ж стосується й інших об'єктів, де передбачається відновити шахтобудівельні роботи. Принаймні на всіх треба зробити висококваліфіковану експертизу.

Закладення в 2003 році «Самарської-Капітальної» та «Успенівської» № 1-2 взагалі вважаю недоцільним. На сьогодні по цих шахтах відсутні навіть техніко-економічні обгрунтування. До того ж розповідь, на якому передбачається будівництво «Успенівської» № 1-2, знаходиться в сільськогосподарській місцевості. Тут повністю відсутні трудові ресурси, інфраструктура, бази будівельної індустрії. Для освоєння цього вугільного району необхідні великі капітальні вкладення ще й на створення відповідної інфраструктури. Так що закладати сьогодні тут нову шахту — цілковите безглуздя.

Утім, саме це родовище, за попередніми даними геологів, вельми перспективне. То чому б не розробити техніко-економічне обгрунтування розвитку всього цього регіону? Під будівництво не однієї, а кількох шахт? Як це взагалі мусить робитися?

Безумовно, нові шахти необхідно будувати. Але де, які, коли і за які гроші? Саме на ці запитання перш за все мусить відповідати програмно-цільове комплексне планування. А не займатися маніловщиною.

Окремою вимальовується проблема ліквідації шахтного фонду. Закриття шахт — це неминучий кінець життя кожної з них. Це завжди болючий процес, перш за все з соціального боку. Але того, що робиться в Україні, історія вуглевидобутку, принаймні цивілізованих країн, ще не бачила. Безсистемне, спонтанне закриття шахт уже призвело до вимирання шахтарських селищ і містечок. Крім цього, порушено геологію цілих вугільних регіонів. І на всі ці явища — одна відповідь: нема грошей. Куди ж поділися кошти від реалізації матеріалів і устаткування ліквідованих підприємств? Які спеціалізовані підрядні організації цим узагалі займаються? Де конкурси комплексних проектів, які передбачали б вирішення як соціальних, так і інженерно-технічних проблем? Де конкурси необхідних для цього кошторисів? Усе це — риторичні запитання. А результат бачать усі. Закриття шахт для одних — зубожіння, для інших — збагачення.

Замість прогресу — регрес

Створені вітчизняними спеціалістами гірнича техніка та технологія підземного видобутку вугілля, проведення гірничих виробок та механізації допоміжних робіт свого часу відповідали найсучаснішим вимогам. Багато чого запозичили в українських гірників німці, японці, американці. Запозичили і пішли далі. Наша ж вугледобувна галузь ось уже більше десяти років, навпаки, регресує.

***

Арсенал сучасних розробок вугільних науково-дослідних, конструкторських та проектних інститутів, гірничих вищих навчальних закладів залишається нікому не потрібним.

***

І в цій справі починати треба зі скрупульозного аналізу та експертної оцінки. Ну хто нам заважає створити експертні комісії і визначити найперспективніші розробки? На цій основі хіба важко створити відповідний електронний банк даних? Далі — відпрацювати ринковий механізм впровадження. На кшталт тимчасових технопарків, до яких би входили науковці, інженери-конструктори машинобудівних підприємств, а також самі гірники-замовники. Відповідати за впровадження технічних нововведень вони мусять насамперед грішми. Є ефект — є заробіток.

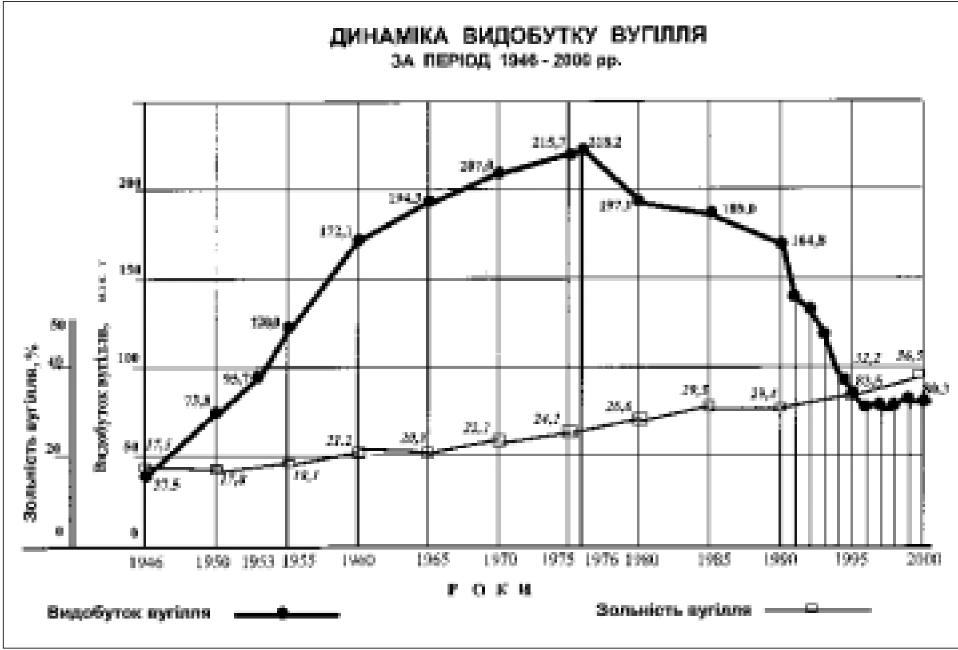
Крім того, треба цілеспрямовано відпрацьовувати нетрадиційні технології: підземну газифікацію вугілля; його видобуток з використанням енергії гірничого масиву; на відповідних родовищах обов'язково брати не тільке тверде паливо, а й метан. А хіба не існує технологій видобутку енергоносія з відвалів вуглезбагачувальних фабрик? З попутним отриманням будівельних матеріалів?

Та й чи лише шахтою або збагачувальною фабрикою закінчується процес отримання енергії? Чому в програмах галузі, створених, до речі, в синтетичному Мінтопенерго, не передбачено проектів удосконалення використання вугілля? Насамперед раціонального спалювання в малих енергетичних комплексах «шахта — ТЕС». Існують системи, які, крім безпосереднього спалювання вугілля, дозволяють раціонально використовувати тепло, що виділяє гірничий масив, регенерувати тепло працюючого устаткування. Не слід забувати і технології переробки твердого палива на рідке або газоподібне з паралельним синтезом дуже цінних хімічних речовин і продуктів. Саме такі підходи, впровадження постіндустріальних технологій у змозі вивести врешті-решт галузь із системної кризи.

***

Вугільна промисловість України — стратегічна галузь. Вугілля в нас є основним надійним паливом для вироблення електроенергії та забезпечення теплом соціальної сфери, а також сировиною для вироблення коксу та інших багатьох цінних продуктів. Якщо цю галузь не розвивати і не забезпечувати цільовою обгрунтованою державною підтримкою, то незабаром ми змушені будемо імпортувати не тільки нафту і газ, а ще й кам'яне вугілля. А від енергетичної залежності до залежності політичної — лише крок.

**Григорій ПІНЬКОВСЬКИЙ,
професор Національного гірничого університету, лауреат Державної премії СРСР, заслужений винахідник УРСР.**
Дніпропетровськ.

У КОМІТЕТАХ ВР

Без шантажу, погроз, насильства, підкупу...

«Цьому закону на роду написано народжуватися в муках», — такий висновок напрошувався після розгляду та обговорення законопроектів про вибори народних депутатів України на засіданні Комітету ВР з питань державного будівництва та місцевого самоврядування. Варто лише нагадати, що виборні закони парламент приймав уже тричі: в 1993 році, в 1997-му і останній — 18 жовтня 2001 року, за яким народні депутати обиралися до нинішнього складу Верховної Ради. Щоразу навколо законопроектів точилися безкомпромісні баталії, Президент застосовував право вето, Центрвиборчком панікував: вибори наближаються, закон не проголошений.

Зрештою, політики нині начебто порозумілися: суспільство дозріло, щоб на наступних виборах голосувати за ідеї і програми, які ці ідеї втілюватимуть на благо усього населення, а не окремих міст, районів, територій. Тобто законодавці погодилися, що на зміну змішаній системі, за якої на минулих виборах 225 народних депутатів обрано за партійними списками, а 225 — серед висуванців по округах, має прийти одна пропорційна система. Тоді всі 450 народних депутатів обиратимуться за виборчими списками політичних партій (виборчих блоків) по загальнодержавному багатомандатному виборчому окрузі на основі пропорційного представництва.

Таких проектів закону (автори народні депутати В. Мельничук і М. Рудьковський та С. Гавриш, Г. Дашутін, Ю. Іоффе) на засіданні комітету розглядали два.

— Обидва законопроекти, — зазначалося у здійсненому міжнародними фахівцями експертному аналізі на запит народних депутатів, — декларують свободу вільного вибору, забороняючи впливати на виборців методами шантажу, погроз, насильства, підкупу, та передбачають відповідальність за порушення цих норм.

Однак одностайності, спільного рішення під час обговорення народні депутати не досягли.

Законопроект В. Мельничука і М. Рудьковського «Про вибори народних депутатів» удосконалює й поглиблює практику, випробувану на минулих виборах в частині голосування за партійними списками.

Головне науково-експертне управління апарату ВР, зокрема, вважає таку побудову нового закону оптимальною. У разі внесення низки уточнень до його окремих статей законопроект заслуговує на підтримку, роблять висновок науковці.

Законопроект С. Гавриша, Г. Дашутіна, Ю. Іоффе до наукових експертів парламенту ще не потрапив, але не цей факт зумовив гостру дискусію. Запропонована концепція передбачає кардинально нову схему виборів народних депутатів за пропорційною системою — партійними списками. Пропонується створити 450 територіальних виборчих округів, тобто стільки, скільки депутатських мандатів у парламенті. Кожна зареєстрована на виборах партія чи політичний блок задля найповнішого здобуття мандатів складатиме список своїх уповноважених — кандидатів у народні депутати в кількості 450 осіб. Місце у цьому списку вибороюватимуть або надаватиметься перевага тим кандидатам, яких добре знають у цьому окрузі, підтримують, довіряють. Отже, за місце у списку точитиметься здорова конкурентна боротьба, він формуватиметься знизу, а не за рішенням партійної верхівки. Виборці голосуватимуть одночасно і за партію чи блок, і за їх конкретну людину. Так вважають автори проекту, наводячи ще цілу низку переваг пропонованого законопроекту.

Опоненти, зокрема народний депутат Юрій Ключковський, переконані, що це не що інше, як завуальована мажоритарна система виборів, яка на практиці підтвердила, що не забезпечує політичну структуризацію парламенту, надає можливість маніпулювати голосами виборців.

Опоненти не зуміли переконати авторів цього законопроекту, які залишають за собою законодавче право пропонувати законопроект до розгляду на пленарній сесії парламенту.

Комітет 13 голосами «за» прийняв рішення рекомендувати Верховній Раді взяти за основу проект закону про вибори народних депутатів, внесений В. Мельничуком і М. Рудьковським. Окремі положення законопроекту С. Гавриша, Ю. Іоффе, С. Дашутіна врахувати під час підготовки до другого читання.

Проти цього рішення проголосували троє.

Голова комітету Анатолій Матвієнко наголосив, що неприйняття закону про вибори є одним з головних чинників, що гальмує роботу комісії з політичних реформ у країні. Однак народний депутат Юлій Іоффе налаштований скептично і переконаний, що на сесії жоден з двох проектів не набере більшості голосів.

Анатолій КАРАСЬ.

Науково–правова експертиза

при Інституті держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. Висновок науково-правової експертизи з питання про правомірність перебування народного депутата України на посаді Голови Вищої ради юстиції України (без прикомандирування до цього органу на громадських засадах) та правомірність суміщення мандата народного депутата України з посадою Голови Вищої ради юстиції України, проведеної на запит першого заступника голови Комітету Верховної Ради України з питань правової політики відповідно до Закону України «Про наукову і наукову та науково-технічну експертизу»

I. Сутність поставлених перед експертизою питань

До Ради науково-правових експертиз при Інституті держави і права ім. В. М. Корецького НАН України звернувся перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правової політики М. В. Оніщук з проханням про проведення науково-правової експертизи з таких питань:

1. Чи є правомірним перебування народного депутата України на посаді Голови Вищої ради юстиції України (без прикомандирування до цього органу на громадських засадах)?

2. Чи є правомірним суміщення мандата народного депутата України з посадою Голови Вищої ради юстиції України?

II. Юридичні підстави для проведення науково-правової експертизи

— Лист-запит першого заступника голови комітету Верховної Ради України з питань правової політики Оніщука М. В. від 17 січня 2003 р. № 06-1/18-46;

— згода інституту на проведення експертизи (лист від 04.02.03 № 126/19-е), що відповідно до ч. 2 ст. 154 Цивільного кодексу України є укладенням між сторонами цивільно-правового договору на проведення експертизи;

— Закон України «Про наукову та науково-технічну експертизу» від 10 лютого 1995 р. № 51/95—ВР;

— наказ Державного комітету з питань науки, техніки та промислової політики «Про затвердження Порядку проведення державної сертифікації діяльності фізичних та юридичних осіб у сфері наукової і науково-технічної експертизи» від 28 квітня 1996 р. № 79.

III. У процесі проведення науково-правової експертизи використано і проаналізовано такі законодавчі, нормативно-правові акти, інші документи:

— Конституція України;

— Закон України «Про статус народного депутата України» від 17 листопада 1992 року № 2790-XII;

— Закон України «Про Вищу раду юстиції» від 15 січня 1998 року № 22/98-ВР;

— Закон України «Про державну службу» від 16 грудня 1993 року № 3723-XII;

— Закон України «Про судоустрій України» від 7 лютого 2002 року № 3018-III;

— постанова Кабінету Міністрів України «Про умови оплати праці працівників Вищої ради юстиції» від 27 червня 1998 р. № 960;

— рішення Конституційного Суду України від 13 травня 1997 року № 1-зп (у справі щодо несумісності депутатського мандата);

— рішення Конституційного Суду України від 6 липня 1999 року № 7-рп/99 (справа про сумісництво посад народного депутата України і міського голови);

— копія рішення Вищої ради юстиції від 26 квітня 2002 року № 250 про перебування Голови Вищої ради юстиції на посаді на громадських засадах у зв'язку з обранням його народним депутатом України;

— копія рішення Апеляційного суду м. Києва від 18 жовтня 2002 р.

IV. Опис експертного дослідження. Результати і висновки науково-правової експертизи

1. Щодо питання про правомірність перебування народного депутата України на посаді Голови Вищої ради юстиції України (без прикомандирування до цього органу на громадських засадах)

Відповідно до частини першої статті 20 Закону України «Про Вищу раду юстиції» Голова Вищої ради юстиції здійснює керівництво роботою Вищої ради юстиції.

Згідно з частиною третьою статті 19 Закону України «Про Вищу раду юстиції» Голова, заступник Голови, секретарі секцій Вищої ради юстиції працюють на постійній основі. Особи, призначені до складу Вищої ради юстиції, крім народних депутатів України, на час виконання обов'язків на постійній основі прикомандировуються до Вищої ради юстиції із збереженням за ними посад, які вони обіймали, та відповідних пільг.

Словосполучення «особи, призначені до складу Вищої ради юстиції» має загальний характер і за своїм змістом охоплює все коло осіб, які можуть призначатися до складу Вищої ради юстиції для виконання обов'язків членів Вищої ради юстиції на постійній основі. При цьому введення звороту «крім народних депутатів України» вказує на те, що до народних депутатів України не застосовується правило про їхнє прикомандирування до Вищої ради юстиції. Отже, таке правило про прикомандирування застосовується лише до осіб, які відповідають трьом ознакам: такі особи, по-перше, призначені до складу Вищої ради юстиції, по-друге, виконують обов'язки членів Вищої ради юстиції на постійній основі; по-третє, не є народними депутатами. Таким чином, відповідно до змісту цитованої норми народні депутати України можуть бути призначені на посади у Вищій раді юстиції, які передбачають роботу на постійній основі, і саме тому частина третя статті 19 закону вказує на незастосування до них зазначеного вище правила про прикомандирування до Вищої ради юстиції. Окремим чином вказувати в законі на незастосування до народних депутатів України цього правила не було б сенсу в разі, коли народні депутати за змістом закону не могли б бути призначені до Вищої ради юстиції та обрані саме на ці посади, які передбачають виконання повноважень на постійній основі. І навпаки, така вказівка стає цілком зрозумілою, оскільки закон дозволяє народним депутатам України працювати у Вищій раді юстиції на так званих «постійних» посадах.

Отже, ця стаття відокремлює певну особливість статусу Голови Вищої ради юстиції — його працю на постійній основі. Частина третя статті 19 Закону України «Про Вищу раду юстиції» визначає необхідні дії, за яких реалізується вимога законодавця щодо роботи на постійній основі — це прикомандирування до Вищої ради юстиції. Але стосовно народних депутатів, яких обрано на так звані постійні посади (зокрема, на посаду Голови) зроблено виняток із загального правила —народні депутати не прикомандировуються до Вищої ради юстиції, тобто не залишаються виконувати функції члена парламенту на постійній основі, що відповідає частині першій статті 78 Конституції України.

Отже, виходячи із аналізу положень частини третьої статті 19 Закону України «Про Вищу раду юстиції» можливо зробити висновок, що народний депутат правомочний працювати на посаді Голови Вищої ради юстиції, але за однієї умови — без прикомандирування до Вищої ради юстиції, тобто не на постійній основі.

Виконання народним депутатом України обов'язків Голови Вищої ради юстиції на «громадських засадах» не є протиставленням виконанню роботи «на постійній основі», а означає неотримання керівником Вищої ради юстиції України заробітної плати за виконання відповідних функцій, що забезпечує дотримання народним депутатом України вимог пункту четвертого частини першої статті 3 Закону України «Про статус народного депутата України» та не суперечить чинному законодавству. Так, статус членів (Голови) Вищої ради юстиції за своєю правовою природою наближено до статусу членів кваліфікаційних комісій суддів, оскільки завдання в обох органів є спільним: формування високопрофесійного суддівського корпусу, здатного кваліфіковано, сумлінно та неупереджено здійснювати правосуддя на професійній основі (частина друга статті 1 Закону України «Про Вищу раду юстиції», частина друга статті 73 Закону України «Про судоустрій»). Згідно з частиною першою статті 73 Закону України «Про судоустрій» кваліфікаційні комісії суддів є постійно діючими органами в системі судоустрою України, повноваження яких визначаються Конституцією України та цим законом і відповідно до частини третьої статті 73 цього закону члени кваліфікаційних комісій суддів здійснюють свої повноваження на громадських засадах. Те саме стосується і керівних органів кваліфікаційних комісій — голови, його заступника та секретаря комісії. Враховуючи наведене і те, що стосовно членів та Голови Вищої ради юстиції Конституція України та Закон України «Про Вищу раду юстиції» прямо не передбачають виконання їх обов'язків на громадських засадах, вважаємо можливим застосування аналогії закону та вирішення питання на підставі норми, що регламентує діяльність кваліфікаційних комісій суддів та визначає статус її членів.

Спеціальною нормою Закону України «Про Вищу раду юстиції», що стосується статусу, діяльності та порядку обрання Голови ради, є стаття 20. Саме статтею 20 закону визначено єдине обмеження, що його встановлює цей закон (а рівно й у цілому законодавстві України) щодо особи, яка може обіймати посаду Голови ради. Відповідно до частини другої статті 20 закону Головою Вищої ради юстиції не може бути обрано членів Вищої ради юстиції, які входять до її складу за посадою. До таких осіб належать згідно з частиною третьою статті 5 Закону та статті 131 Конституції України Голова Верховного Суду України, Міністр юстиції України, Генеральний прокурор України. Серед них ані Конституцією, ані законом не названо народних депутатів України.

Таким чином, саме частиною другою статті 20 закону сформульовано норму щодо несумісності посади Голови Вищої ради юстиції з іншими посадами. Перелік таких посад дано на конституційному рівні і він є вичерпний. З огляду на встановлені Конституцією та законом повноваження Вищої ради юстиції є зрозумілим і визначення законодавцем цього переліку. Адже Голова Верховного Суду, Міністр юстиції та Генеральний прокурор України обіймають посади, що так чи інакше пов'язані з функціонуванням системи судочинства. Суміщення Головою Вищої ради юстиції цієї посади з однією із зазначених посад суперечило б статусу ради як колегіального та незалежного органу (частина друга статті 1 закону).

Стаття 18 Закону України «Про Вищу раду юстиції» не передбачає такої підстави для припинення повноважень члена Вищої ради юстиції, як обрання члена Вищої ради юстиції народним депутатом або збереження за таким членом статусу народного депутата України.

Не містить указівок на такі обставини також стаття 7 закону, що визначає обмеження щодо членства у Вищій раді юстиції і стаття 6 закону, яка встановлює вимоги до членів ради.

Таким чином, згідно з законодавством України, чинним на дату складання цього експертного висновку, є правомірним перебування народного депутата України на посаді Голови Вищої ради юстиції України на громадських засадах (без прикомандирування до цього органу).

2. Щодо питання про правомірність суміщення мандата народного депутата України з посадою Голови Вищої ради юстиції України

Відповідно до статті 78 Конституції України народні депутати України здійснюють свою діяльність на постійній основі. При цьому народні депутати України не можуть мати іншого представницького мандата або перебувати на державній службі. Відповідно до зазначеної норми Конституції України вимоги щодо несумісності депутатського мандата з іншими видами діяльності встановлюються законом.

Таким чином, Конституція України передбачає регулювання питань сумісності мандата народного депутата України з іншими видами діяльності здебільшого на рівні закону. Так, згідно з правовою позицією Конституційного Суду України, викладеної у частині восьмій пункту 1 рішення від 13 травня 1997 року № 1-зп (у справі щодо несумісності депутатського мандата) стаття 78 Конституції України, яка встановлює обмеження на поєднання депутатського мандата з іншими видами діяльності, не дає повного переліку цих видів діяльності, виокремлюючи серед них тільки два — поєднання депутатського мандата з іншим представницьким мандатом чи з державною службою. Обмеження на поєднання депутатського мандата зі всіма іншими видами діяльності має, згідно з цією статтею, встановлювати закон.

Регулює зазначені питання Закон України «Про статус народного депутата України», що містить у своїй статті 3 норми щодо несумісності мандата народного депутата України з іншими видами діяльності. Так, відповідно до частини першої статті 3 Закону України «Про статус народного депутата України» народний депутат не має права бути членом Кабінету Міністрів України, керівником центрального органу виконавчої влади (пункт 1); мати інший представницький мандат або одночасно бути на державній службі (пункт 2); обіймати посаду міського, сільського, селищного голови (пункт 3); займатися будь-якою, крім депутатської, оплачуваною роботою, за винятком викладацької, наукової та творчої діяльності, а також медичної практики, у вільний від виконання обов'язків народного депутата час (пункт 4); залучатись як експерт органами досудового слідства, прокуратури, суду, а також займатися адвокатською діяльністю (пункт 5); входити до складу керівництва, правління або ради підприємства, установи, організації, що має на меті одержання прибутку (пункт 6).

Стосовно дотримання вимог пункту 1 частини першої статті 3

Народний депутат України, що перебуває на посаді Голови Вищої ради юстиції, не є членом Кабінету Міністрів України, адже відповідно до частин першої статті 114 Конституції України до складу Кабінету Міністрів України входять Прем'єр-міністр України, Перший віце-прем'єр-міністр, три віце-прем'єр-міністри, міністри.

Голова Вищої ради юстиції не може також вважатися керівником центрального органу виконавчої влади, оскільки Конституція України визначає правовий статус органів виконавчої влади в окремому розділі VI — «Кабінет Міністрів України», а правовий статус Вищої ради юстиції у розділі VIII — «Правосуддя» (хоча до органів правосуддя Вища рада юстиції не належить). Отже, Вища рада юстиції взагалі не належить до органів виконавчої влади, а є незалежним органом, що не входить до жодної з гілок державної влади в Україні.

Стосовно дотримання вимог пункту 2 частини першої статті 3

Народний депутат України як Голова Вищої ради юстиції не може вважатися таким, що має інший представницький мандат, адже «представницький мандат» обов'язково пов'язаний з обранням особи на посаду з наданням їй відповідних повноважень, у тому числі виступати від імені виборців (частина друга пункту 3 рішення Конституційного Суду України від 6 липня 1999 року № 7-рп/99 у справі про сумісництво посад народного депутата України і міського голови), тобто надання функцій представництва інтересів виборців.

Голова Вищої ради юстиції не може також вважатися особою, що перебуває на державній службі, оскільки:

1. Спеціальним законом, яким регламентуються основні засади діяльності державної служби — «Про державну службу» передбачено, що Конституцією України та спеціальними законами регулюється правовий статус як державних службовців лише кола осіб, перелік яких визначений частиною першою статті 9 Закону України «Про державну службу» та є вичерпним. Оскільки члени Вищої ради юстиції не входять до цього переліку, хоч їх правовий статус регламентується Конституцією та спеціальним законом, вони не можуть мати статусу державних службовців.

2. Стаття 48 «Апарат Вищої ради юстиції» Закону України «Про Вищу раду юстиції» прямо визначає, що керівник та інші посадові особи секретаріату Вищої ради юстиції є державними службовцями. Водночас у законі відсутня вказівка на наявність такого статусу в Голови Вищої ради юстиції. Оскільки у спеціальному законі, який визначає статус та регламентує порядок діяльності Вищої ради юстиції, окремо віднесені до державних службовців тільки посадові особи секретаріату Вищої ради юстиції, то, беручи до уваги, що Голова Вищої ради юстиції нинішнього скликання виконує обов'язки Голови на громадських засадах, без прикомандирування його до цього органу і не здійснює функцій з розпорядження матеріальними ресурсами і фінансами, не підписує банківські та інші фінансові документи, нема підстав відносити голову ВРЮ до посадових осіб, які виконують свої обов'язки на платній основі. Отож можна дійти висновку, що мовчання законодавця стосовно інших посад у Вищій раді саме і свідчить про неналежність Голови Ради юстиції цього скликання до державних службовців. Таким чином, Голова Вищої ради юстиції, який не належить до посадових осіб секретаріату, не може вважатися державним службовцем.

При цьому видача Кабінетом Міністрів України чи органами державної виконавчої влади документів, що прирівнюють членів (Голову) Вищої ради юстиції до певних категорій державних службовців (див. Постанову Кабінету Міністрів України «Про умови оплати праці працівників Вищої ради юстиції» від 27 червня 1998 р. № 960), не може братися до уваги, оскільки вони не можуть надавати Голові Вищої ради юстиції статус державного службовця всупереч нормі Закону України «Про Вищу раду юстиції». Крім того, згідно з частиною третьою статті 25 Закону України «Про державну службу» Кабінетом Міністрів України за погодженням з відповідним державним органом проводиться віднесення існуючих посад державних службовців, не перелічених у цій статті, а також віднесення до відповідної категорії нових посад державних службовців. Таким чином, Кабінет Міністрів України законодавчо правомочний лише присвоювати відповідні категорії новим посадам державних службовців, але не встановлювати нові посади державних службовців чи надавати статус державного службовця новим посадам. До того ж у рамках бюджетних асигнувань Кабінет Міністрів України може застосовувати до Голови Вищої ради юстиції та інших членів ради, що працюють на постійній основі, положення, аналогічні до тих, що застосовуються до державних службовців відповідних рангів та категорій. Однак це не надає Голові та іншим членам ради статусу державного службовця, тому що це суперечило б названим положенням Закону України «Про Вищу раду юстиції» та Закону України «Про державну службу».

Стосовно дотримання вимог пункту 3 частини першої статті 3

Народний депутат України як Голова Вищої ради юстиції не є особою, що обіймає посаду міського, сільського, селищного голови.

Стосовно дотримання вимог пункту 4 частини першої статті 3

Народний депутат України як Голова Вищої ради юстиції, який виконує свої обов'язки на громадських засадах, не може вважатися таким, що займається будь-якою, крім депутатської, оплачуваною роботою.

Робота «на громадських засадах» саме передбачає виконання функцій, покладених на певну особу без оплати виконуваної роботи. У разі такого способу виконання робіт «нагородою за працю» є громадське визнання органа чи організації, в чиїх інтересах виконується робота.

Крім того, якщо застосувати аналогію закону, то необхідно зазначити, що призначення та функції Голови Вищої ради юстиції, так само як і інших її членів, наближене до призначення та функцій кваліфікаційних комісій суддів, стосовно членів яких (включаючи і Голову) в частині третій статті 73 Закону України «Про судоустрій» прямо передбачено виконання ними своїх обов'язків на громадських засадах.

Стосовно дотримання вимог пункту 5 частини першої статті 3

Голова Вищої ради юстиції не є особою, яка залучається як експерт органами досудового слідства, прокуратури, суду, а також займається адвокатською діяльністю.

Стосовно дотримання вимог пункту 6 частини першої статті 3

Оскільки метою створення Вищої ради юстиції є формування **висококваліфікованого суддівського корпусу, а також нагляд за дотриманням суддями та прокурорами** вимог щодо несумісності, а не отримання прибутку, народний депутат України, що обіймає посаду Голови Вищої ради юстиції, не може вважатися керівником органу (організації), що має на меті одержання прибутку.

Таким чином, згідно із законодавством України, чинного на дату складання цього експертного висновку, є правомірним поєднання депутатського мандату із посадою Голови Вищої ради юстиції.

Узагальнений висновок науково-правової експертизи

Виходячи із аналізу законодавства України, чинного на дату складання цього експертного висновку, зроблено висновок про правомірність перебування народного депутата України на посаді Голови Вищої ради юстиції України на громадських засадах (без прикомандирування до цього органу) та правомірність поєднання депутатського мандату із посадою Голови Вищої ради юстиції.

Висновки науково-правової експертизи збігаються з рішенням Апеляційного суду м. Києва від 18 жовтня 2002 р., яким відмовлено у задоволенні заяви Голови Верховної Ради України про дострокове припинення повноважень народного депутата України Ківалова Сергія Васильовича у зв'язку з несумісництвом депутатського мандата з виконанням повноважень Голови Вищої ради юстиції на громадських засадах.

Науково-правові експерти:

В. Ф. ПОГОРІЛКО, член-кореспондент АПрН України, доктор юридичних наук, професор;

В. В. ДОЛЕЖАН, доктор юридичних наук, професор.

Друкується за рахунок квоти Комітету Верховної Ради України з питань правової політики

Офіцер — людина команди

Довідка «ГУ»

ФРАНЧУК Ігор Анатолійович — народний депутат України з 1996 року), заступник голови постійного Комітету Верховної Ради України з паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики і ядерної безпеки, президент державного акціонерного товариства «Чорноморнафтогаз».

Народився у липні 1968 року. Після закінчення середньої школи вступив до Ризького вищого військово-політичного училища, яке закінчив 1989 року. Після звільнення з дійсної військової служби у 1991 році працював на різних посадах у паливно-енергетичному комплексі. Закінчив Академію державного управління. Нині заочно навчається в Івано-Франківському Національному технічному університеті нафти і газу (за фахом видобуток нафти і газу).

— Ігоре Анатолійовичу, з чого починалася ваша служба в армії?

— Як у всіх: курс молодого бійця, присяга й повсякчасне для першокурсника бажання виспатися. А потім, звичайно, випуск і величезна гордість за перше офіцерське звання. Цей момент — один з найяскравіших у моєму житті.

— Яскравіший за той, коли вам уперше вручили мандат народного депутата України?

— Це інше хвилювання. Тут до почуття радості завжди — навіть утретє, повірте мені — додається вантаж незрівнянно більшої відповідальності, аніж та, котра ще не встигла лягти на лейтенантські плечі разом з першими зірками. Тому, напевно, щастя отримання першого офіцерського звання я б порівняв з одним із найголовніших для чоловіка рубежів. Але в цю хвилину цілковита більшість лейтенантів навряд чи замислюється про майбутні труднощі. А коли піднімаєшся до парламентського рубежу, постійно спілкуючись з виборцями і переживаючи разом з ними їхні проблеми, то перемогу на виборах приймаєш з меншою ейфорією в душі.

— А з чого починається робочий день народного депутата, президента ДАТ «Чорноморнафтогаз»?

— З реєстрації в сесійному залі Верховної Ради. А далі — за розпорядком, як кажуть у армії. Це, зрозуміло, якщо перебуваєш у Києві, а не у своєму виборчому окрузі, де, звичайно, з ранку і до пізнього вечора спілкуєшся з людьми. І якщо в столиці твій робочий день формується порядком денним парламенту, то в окрузі — помічниками. Саме вони визначають і графіки зустрічей, і їх тематику, і географію.

А робочий день президента «Чорноморнафтогазу» — із щоранкової селекторної наради з керівниками структурних підрозділів. Це величезне нафтогазовидобувне підприємство, де дисципліна на рівні з військовою. І тому тут мій робочий день суворо по-військовому підпорядкований твердим технологічним процесам.

— Якщо йдеться про військову дисципліну... Скажіть, Ігоре Анатолійовичу, які якості найбільше цінуєте у військових?

— Уміння логічно, послідовно, а тому результативно виконувати свою роботу. Гадаю, такі якості виховує не тільки повага до дисципліни, а й потреба постійно керуватися в роботі знаннями із загальної тактики. Тут, як і в математиці, не можна залишати за дужками дрібниці. Ціную відповідальність, з якою тільки військова людина підходить до рішення будь-яких задач. Тільки кадровий офіцер не поділяє завдання на важливі і не дуже, він знає: будь-який наказ має бути виконано. Це, за моїм глибоким переконанням, дуже важливі якості чоловічого характеру. Саме вони дають тобі впевненість у тих, хто йде з тобою в одному строю. А значить, згуртовує команду.

— У команді Ігоря Франчука є кадрові військові?

— Є. З багатьма з них ми разом уже не перший рік, а з деякими — навіть з училищної лави. Спільною роботою я дуже дорожу. Тому що знаю: разом ми зможемо класно зробити будь-яку роботу — перевірено життям.

— От вам з цього самого життя завдання — як члену парламенту, як кадровому офіцеру запасу. Збройні Сили України змушені сьогодні жити в умовах постійного недофінансування і соціальних проблем. Результатом цього можна вважати найтяжчі катастрофи із застосуванням військової техніки і зброї, що сталися останнім часом в країні. Як, на вашу думку, «лікувати» передумови до такого роду помилок?

— Так само, як і будь-які інші соціальні хвороби країни. Навряд чи ми з вами помилимося, припустивши, що абсолютна більшість проблем в Україні, які вимагають свого розв'язання, викликана недостатнім фінансуванням. Крім армійського, це ще і обмежені бюджетні надходження на освіту, охорону здоров'я, культуру...

Багато хто сьогодні, спекулюючи з політичною метою на проблемах української армії, ледве не в ультимативній формі жадає від Президента, парламенту, уряду збільшити асигнування Збройних Сил. Але при цьому мовчить про те, де взяти ці гроші. А іншого виходу, крім комплексного удосконалення бюджетної політики, немає. Потрібні нові й розумні закони, щоб не перерозподіляти — цього року уріжемо фінансування армії, але додамо медицині — і так дуже скромний держбюджет, а грамотно його формувати. Потрібно визнати, що поряд з безплатним медичним обслуговуванням має бути й обов'язкове державне медичне страхування, здатне значною мірою наповнити бюджет вітчизняної охорони здоров'я. Тоді не доведеться «відбирати» гроші у військових, щоб віддати їх медикам. Треба визнати, що значній частині українських виробників і підприємців просто не вижити за нинішнього податкового законодавства. Інакше ми ризикуємо не збільшити число робочих місць і розмір заробітної плати, а в кращому разі їх «заморозити», як і доходну частину бюджету України.

Зможемо написати такі закони і прийняти їх — припинимо перетягати з однієї проблеми на іншу бюджетну «ковдрочку». Отоді можна буде не казати про ту саму військову реформу, а проводити її. І пенсійну реформу. Реформувати й охорону здоров'я, й систему освіти.

— Знаю, що багатьом військовим частинам, дислокованим у Криму, ви допомагаєте. Як, на вашу думку, Ігоре Анатолійовичу, військові і ДАТ «Чорноморнафтогаз» використовують потенціал співробітництва, чи є в співпраці резерв?

— Якщо ви про фінансовий резерв нашої компанії, то він є. Так, ми допомагаємо військовим частинам. При цьому, хоч би як ми намагалися, іноді доводиться відмовляти в цій допомозі.

— А кажете, що з резервами все як слід...

— Річ тут не тільки в грошах. Прийде іноді командир військової частини: допоможіть, дайте грошей. У мене немає підстав сумніватися в його щирості. Але, зізнаюсь, і мені, і членам правління нашої компанії набагато приємніше не просто перераховувати гроші, а допомагати адресно. Солдатам, якщо поставити їм у казарму кольоровий телевізор. Старшині роти, якщо виділити на ремонт казарми фарбу «статутного кольору».

А що стосується потенціалу військових... Краще нехай вони цілком витрачають його на бойову підготовку і не забувають запрошувати нас на навчання з бойовою стрільбою, наприклад. Щоб і ми могли порадіти неймарності нашої допомоги.

— Якою мірою, коли вже йдеться про навчання, на вашу думку, має бути відкрита для суспільства армія?

— Максимально відкрита. Кажу про це як офіцер, усвідомлюючи, що в будь-якій армії (навіть країн з найбагатшою історією демократії) були, є і мають залишатися армійські секрети. А от ту межу, за якою будь-який командир може сказати: «Таємно!» — нехай чітко визначить закон. І це можете вважати вже думкою члена парламенту.

— Крим для СРСР, а сьогодні для України має стратегічне значення. Проте останнім часом часто можна почути розмови про цілковиту демілітаризацію півострова. Що ви думаєте з цього приводу?

— У кожної країни є свої стратегічні оборонні інтереси. Є вони, на щастя, і в України. Є вони в нашої країни й у Криму. Заперечувати це можуть тільки не дуже розумні люди.

— І наостанок, Ігоре Анатолійовичу, ваші побажання тим, хто ці інтереси країни захищає, — воїнам.

— Витримки, терпіння, здоров'я. У вас надто важка й відповідальна робота. І від того, як грамотно ви її сьогодні виконуєте, багато в чому залежить економічний добробут усієї країни, кожного її громадянина. Нехай не залишить вас у цій роботі майстерність. А ваших рідних — гордість за вашу службу і розуміння всіх її труднощів. І ще побажаю, щоб ніколи не довелося вам застосовувати свою бойову майстерність у реальних умовах.

Розмову вели Георгій ВЕРЕС, Рустам КОРСОВЕЦЬКИЙ, працівники прес-групи 32-го армійського корпусу.

АКТУАЛЬНО

Чиновник вміє «копати»

Здається, у нас з'явилася нова «жертва», винна за «діри» в державному бюджеті — спеціальні (вільні) економічні зони (СЕЗ). Старою жертвою, яка досі тріпається, були підприємства з іноземними інвестиціями, які одержали на підставі законів України державні гарантії від зміни законодавства. Тому що досі за рішенням судів сміють користуватися наданими раніше держгарантіями. А митники намагаються закон не порушувати. Тому й пропускають через кордон безмитний товар.

Ситуація, що може скластися найближчим часом із спеціальними економічними зонами й інвестиціями, вкладеними в їх розвиток, як дві краплі води нагадуватиме процес ліквідації гарантій еспешок, в результаті якого Україна втратила значні іноземні інвестиції і, ніде правди діти, ім'я чесного економічного партнера.

Нагадаємо: як і підприємствам з іноземними інвестиціями, суб'єктам спеціальних економічних зон Законом України «Про загальні основа створення й функціонування спеціальних (вільних) економічних зон» (13 жовтня 1992 року) надано державні гарантії від зміни законодавства, що забезпечують дію (на певний строк) закріплених у законі норм, які встановлюють деякі пріоритети, у тому числі в галузі оподаткування й оплати мита. Тобто в разі, коли втрачає юридичну силу правова норма, яка встановлює пріоритет, закріплені гарантії забезпечують протягом певного періоду дії відмінених або змінених норм (так звана ультраактивна дія).

Поки що СЕЗи на відміну від СП ще не «відчули» всі принади держгарантії. Проте найближчим часом можуть опинитися на місці підприємств з іноземними інвестиціями, які й сьогодні намагаються довести і собі, й іншим, що Закон все-таки сильніший за державу.

А на доказ того, що це можливо, хотілося б як приклад нагадати нещодавно прийняте не на користь України рішення Європейського суду з прав людини у справі «Совтрансавто-Холдинг» проти України», яким визнано порушення з боку України статті 14 Конвенції про захист прав і основних свобод людини 1950 року. Тоді Європейський суд констатував, що «Совтрансавто-Холдинг» став жертвою дискримінації з боку українських органів влади, які прагнули «захистити інтереси громадян України», захищаючи права українського підприємства на шкоду його інтересам.

Схоже, наступною «жертвою дискримінації», яку виявить Європейський суд, буде спільне україно-чеське підприємство «Контур ПК», розташоване в Харкові. Скаргу про примусове застосування норм ультраактивної дії, передбачених Законом «Про іноземні інвестиції», вже взято до провадження. Згідно з експертними й науковими висновками провідних спеціалістів Інституту держави і права імені В. М. Корецького НАН України, Національної юридичної академії України імені Ярослава Мудрого, юридичних факультетів Київського національного університету імені Т. Г. Шевченка, Львівського університету імені Івана Франка, нормативно-правові акти, які фактично позбавили «Контур ПК» та інші еспешки державних гарантій від зміни законодавства, суперечать і українським правовим (зокрема, Конституції України), і міжнародним нормам.

По-перше, згідно зі ст. 58 Конституції України, закони та інші нормативно-правові акти не мають зворотної дії в часі. По-друге, не є підставою для зміни, невиконання або часткового виконання судового рішення будь-які зміни в законодавстві. І, по-третє, рішення Київського районного суду Харкова про застосування до СУЧП «Контур ПК» державних гарантій захисту іноземних інвестицій є обов'язковим для виконання на всій території України, всіма органами державної влади, у тому числі — митними й податковими.

Верховний Суд України також фактично визначив своє ставлення до цієї проблеми. Пленум суду неодноразово виносив ухвали за результатами розгляду відповідних справ про необхідність застосування державних гарантій захисту іноземних інвестицій у разі зміни законодавства. Отже, те, що норми нових законів, згідно з Конституцією України, зворотної дії не можуть мати, визнано українськими судами, які відстоюють Його величність Закон.

Так, державні гарантії еспешок визнані деякими судами, але не визнані чиновниками окремих держорганів. На жаль, позиція останніх знаходить підтримку. Цілком можливо припустити, що ситуацію з еспешками, а тепер і з СЕЗами, хтось спеціально створює, щоб не в такому вже й далекому майбутньому нею скористатися. Невже хтось дав команду «копати»...?

Сергій ДЕМСЬКИЙ.

ХМЕЛЬНИЧЧИНА

Усім миром працювати, щоб було що святкувати

(Початок на 1-й стор.).

Те, що область торік змогла досягти зростання обсягів виробництва на 2,8 відсотка, рекордних врожаїв зерна, збільшила розміри зовнішнього торговельного обороту майже на 16 відсотків — усе це із розряду важкої буденної праці. А ось те, що на місцях почали шукати свої шляхи виходу із кризи, здолали низку фінансових проблем, змусили працювати виробництво, знайшли способи наповнити бюджет — це вже можна назвати перемогами місцевого масштабу. Вони даються непросто. І, зрозуміло, не розв`язують одразу всіх проблем. Але Поділля не втрачає надії і продовжує працювати. І його досвід вартий уваги.

Кожний відсоток здобутків дається нелегко. Значно простіше збільшити борги, втратити робочі місця, зупинити виробництво. Важко втриматися на межі між стабільністю і спадом. І єдине, що допоможе встояти —це робота. Недаремно глава облдержадміністрації Віктор Лундишев звернувся до всіх хмельничан із проханням добре попрацювати, наповнити казну грошима. Адже вперше за багато років обласний бюджет набув, так би мовити, соціального характеру, де видатки спрямовані не лише на виживання, а й на розвиток.

Тепла оселя, гаряча вода в крані, затишний чистий під'їзд...

Здається, так небагато потрібно людині. Та ці найпростіші вимоги виявляються чи не найважчими для виконання практично для всіх комунальних служб. Бо дуже часто замість цього — холодні батареї, вода за графіком, а про обшарпані стіни під'їздів, зламані двері і розтрощені поштові скриньки годі й казати.

Утім, нинішню зиму хмельничани пережили спокійно і комфортно: у більшості квартир — тепло, гаряча вода, хоча і не повний день, проте подавалася п'ять разів на тиждень, а зі світлом узагалі не було жодних проблем. Серед різних причин, котрі допомогли області перезимувати без стресів і непередбачуваних ситуацій, подоляни називають і прихід на посаду заступника голови Хмельницької обласної держадміністрації **Івана ГЛАДУНЯКА (на знімку)**. *Маючи досвід міського голови Нетішина, він твердо стоїть на позиції кардинальних реформ у сфері комунального обслуговування. І перші кроки на шляху цих реформ пробує запроваджувати в області.*

Фото автора.

Життя у кредит

— Іване Васильовичу, саме слово «реформи» викликає неоднозначне ставлення. У необхідності змін наче ніхто і не сумнівається, проте стільки отих нововведень так і закінчилося лише декларуванням, що вже й віри словам немає.

— Якщо скажу, що в нас сьогодні немає ні Житлового кодексу, ні закону про комунальну власність, ні багатьох інших важливих документів, котрі визначали б діяльність цієї сфери, то для пересічного власника квартири це мало що означатиме. Але ці слова можна перекласти і на мову щоденної практики: неплатежі, борги, вимикання світла, припинення тепло- і водопостачання. І це вже зрозуміло кожному.

Погляньмо, скільки разів за останні роки реформували, скажімо, енергетику, де вже працює ринковий механізм. І ціна на один кіловат лише за півтора останніх року зросла вдвічі. Водночас тарифи на водо- та теплопостачання залишаються сталими, хоча значну частину собівартості цих послуг становлять саме витрати на електроенергію. От і виходить, що одна галузь живе за ринковими законами, а інша — просто змушена приймати умови монополіста. Звідси — усі негаразди. Чи взяти проблему оподаткування комунальних служб. Адже податки повинні сплачуватися з моменту надання послуг. Та уявіть, скільки часу минає відтоді, як подали тепло в квартиру, і до моменту, коли її власник розрахується за це тепло. Інколи на це йдуть місяці і навіть роки. А це означає, що борги наростають, як снігова куля, і нам всім доводиться жити в борг. Тепло, вода, газ у наших квартирах нинішньої зими —так само життя у кредит.

Котельня є, тепла нема

— Але воно не може бути нескінченним. Одного дня терпіння позичальника, тобто тих-таки енергетичних, нафтових, газових компаній, може скінчитись. І що тоді?

— Тоді доведеться повторити приклад інших обласних центрів, котрі залишалися без усіх цих послуг. От тому і йдеться про глибинні зміни в галузі. Приміром, взяти стандартну ситуацію: промислове підприємство не може утримувати соціальну сферу, котельня не працює, а в результаті — цілі мікрорайони залишаються без опалення. Саме так сталось і в одному з наших райцентрів — Славуті. Люди мерзли у своїх квартирах, і довгий час мова йшла про те, що вирішити питання може тільки будівництво нової котельні. Не розповідатиму, що означає для місцевого та й обласного бюджету побудувати котельню, вартістю майже у два мільйони гривень. Будували в муках, і ось нарешті за тиждень-другий пуск. Котельня є. Але тепла не було і немає. Бо виявилося, що, окрім котельні, потрібна ще й система тепломереж, підведення до кожної квартири, тобто багатотисячні витрати. То, може, не потрібно було взагалі будувати? Ні, не залишити людей без тепла, а просто підвести газову гілку до кожного будинку, і в кожній квартирі встановити котел. Коли ми тепер підрахували, виявилося, що цей проект майже вдвічі дешевший за будівництво котельні. А про його ефективність годі й казати. Бо кожен, опалюючи квартиру за власний кошт, стежитиме і за економією, і за вчасною оплатою. Проблем відключення за великі борги не було б.

Це лише один приклад, але таких можна навести безліч. Комунальна сфера має відмовитися від колишніх стандартів і вимірів. Життя потребує зовсім нових підходів. Візьмімо чинні нормативи на воду, газ, тепло. Адже кожен, хто поставив лічильник, переконався, що реальні норми їх використання у багато разів менші. Тоді, здавалося б, ті самі газовики чи водопостачальники повинні отримувати величезні надприбутки, адже кожен споживач платив за 2—5 норм, використовуючи на ділі лише одну. Але ж ні. Ці підприємства потерпають через борги і ледь зводять кінці з кінцями. Доходить до абсурду: вони не зацікавлені бачити реальні витрати кожного, бо це не збігається з остаточною загальною цифрою. От і виходить, що багатомільярдні афери з газом чи електроенергією оплачував зі своєї кишені звичайний власник дуже скромного житла. Та переконаний, такого не сталося б, якби ринковий механізм у сфері послуг запрацював на найнижчому рівні.

— Однак дуже довго нам говорили, що всі негаразди від того, що мешканці будинків мають борги перед комунальниками. А тепер на їхню голову звалилося ще одне нововведення — створення товариств співвласників житла, котре практично означає одне: самі боріться і самі виживайте. Чомусь далі хатніх дверей реформи так і не йдуть.

— Те, що борги заважають нормальній роботі, це факт. Але сьогодні відсоток оплати за газ, воду, електроенергію на Хмельниччині доволі високий, сягає майже 90. Але галузь так і не вирішила своїх проблем. Отже, річ не тільки у боргах населення. Є крім цього і неефективне використання устаткування, і будівництво нерентабельних котелень, про які вже згадувалось, і відсутність точного обліку витрат. Будьмо відверті, сьогодні плата за житло йде не на його утримання, а на проживання ЖЕКів. Адже як би справно не платив весь будинок, ніхто вам не запропонує його безкоштовний ремонт чи хоча б елементарне прибирання у під'їздах. От звідси і виникла ідея створення товариств співвласників. Хоча це аж ніяк не означає, що таке товариство може налагодити самостійно безперебійну подачу води, тепла, газу в окремо взятий будинок, якщо це не буде вирішено в масштабах усього міста, району і області.

Консьєрж кидає виклик

— Але разом з тим свого часу ви стали ініціатором відродження такої професії, як консьєрж, у Нетішині.

— Це справді так. І це був не просто виклик ЖЕКам, а спроба довести, що в під'їздах і будинках можна навести лад. Щойно з'явилися консьєржі, одразу зникла проблема зламаних ліфтів, ремонту у під'їздах, побитих поштових скриньок. Автоматично мешканці відмовилися від броньованих дверей та хитромудрих систем охорони, бо ніхто чужий не пройде повз чергового ні вдень ні вночі. До того ж будинки почали краще платити за решту комунальних послуг. Чому? Та тому, що оплата консьєржа залежала і від цього показника, а отже, він постійно нагадував тим, хто забув вчасно сплатити, просив тих, хто раніше не хотів цього робити.

Це перший і дуже маленький крок на шляху отих реформ, про які я так мрію. Але він дуже показовий. І тут надзвичайно важлива підтримка влади. Спробуйте сьогодні у своєму під'їзді знайти когось старшого, відповідального. Та усі тільки відхрещуватимуться. А в Нетішині ця робота стала престижною. Чому? Бо консьєрж сьогодні може отримати до 400 гривень заробітної плати, а це для невеличкого містечка істотно. Та перш ніж людина отримала ці гроші, було обладнане робоче місце, встановлений телефон, тобто створені оті початкові умови, котрі й дають поштовх подальшим ринковим відносинам.

Боржники — не найбідніші

Я глибоко переконаний, що не може жити у квартирі людина, котра не хоче за неї платити. Але я так само розумію, що сьогодні її не можна просто так викинути на вулицю. У всьому світі існує, приміром, поняття соціального житла. А ми обмежилися кількома судовими рішеннями про відключення газу, вимикання світла чи навіть виселення із квартир. Але навіть і ці рішення не завжди виконують судові виконавці.

— Але ж важко жити у постійному страхові, що тебе можуть вигнати із власної оселі.

— Так і не повинно бути. Та дуже часто за житло не платить не той, хто не може, а той, хто просто не хоче цього робити. Нерідко багатотисячні борги накопичуються у власників двох-трьох квартир, а це, погодьтеся, не найбідніші люди у нашому суспільстві. Але боротись із такими неплатниками просто неможливо. Бо наше законодавство говорить, що людина може бути виселена за неплатежі, але... їй має бути надано рівноцінне житло.

Таких законодавчих парадоксів у сфері житлово-комунального господарства безліч. Отож якщо запровадження посади консьєржа — це перший крок до реформи знизу, то створення необхідної законодавчої бази — той самий крок, але зверху. Коли ці два шляхи перетнуться, тоді ми й перестанемо сушити голову, як нагріти будинок узимку, скільки годин на тиждень можна подавати воду і чи варто вимикати світло в цілих районах.

МИТНИЦЯ

Звідки мільйони

За всі роки свого існування Подільська регіональна митниця не знала таких цифр, як торік. Лише за один рік обсяги відрахувань подільських митниць зросли більш як на 77 мільйонів і сягнули майже 317 мільйонів гривень. Лише відрахування в держбюджет становлять майже 70 мільйонів гривень і на третину перевищили попередні показники. Такому зростанню просто не можна не подивуватися. І це за того, що й ставки залишилися такими самими, і закони, не змінила свої правила торгівля. А на моє запитання, де митники все-таки знаходять оті мільйони, начальник регіональної митниці **Петро ДРАПАТИЙ (на знімку)** *відповів однозначно: тіснішою стала робота зі службами зовнішньоекономічної діяльності. І це не залежить від того, чи везе свій невеличкий вантаж приватний підприємець, чи мова йде про зовнішню торгівлю великих фірм і промислових підприємств. Митники зуміли поставити роботу так, що кожному із них вигідніше сплатити мито, ніж йти із своїм товаром у «тінь».*

Хоча спритників, котрі намагаються провезти контрабанду, все-таки вистачає. Досить лише глянути на наші базари, взяти до рук продукти чи одяг, який там пропонують, і стане зрозуміло, скільки всякого недоброякісного мотлоху пробують перевезти через наш кордон. До того ж розробляються такі хитромудрі схеми і плани, що, здається, жодна митниця уже не стане на перешкоді. Фіктивні фірми, липові транзитні документи, підробні печатки — усього не перелічити. І на кін у цім двобої митників та контрабандистів ставиться чимало: з одного боку, безпека держави і кожного громадянина в ній, з другого — тисячні та мільйонні прибутки.

Справа про жувальну гумку

Однією з останніх гучних справ, яку вдалося розплутати подільським митникам, стала справа про жувальну гумку. Як з`ясувалося, на цьому нехитрому дешевому продукті контрабандисти мали мільйонні прибутки. Працювали, на перший погляд, тихо і непомітно. Сім вантажівок за півроку здійснили майже чотири десятки рейсів з України до Туреччини. Приблизно раз на тиждень через одну із митниць порожня вантажівка відправлялася з України. Завантажившись у Стамбулі, за кілька днів вона поверталася додому, але іншим шляхом, аби не викликати жодних підозр у митників. Бо у документах значилося, що товар буде перевезено через Україну транзитом, а його споживач знаходиться в Росії. Тільки-но почали з'ясовувати у сусідній країні, чи перетинав їхній кордон такий вантаж, виявилося, що жодна гумка з України так і не була відправлена. До того ж фірми-споживачі, що значилися у документах, були липові. Гумку продавали, зрозуміло, не маючи на неї ні сертифіката якості, ні інших супровідних документів. А секрет усієї операції полягав ще й у тому, що й мито за ввезення цього низькопробного товару не сплачували. Якщо врахувати, що митники конфіскували понад 612 тонн гумки більш як на два мільйони гривень, стане зрозуміло, які втрати могла зазнати держава.

Дешевше провезеш...

Протягом року митники порушили 29 кримінальних справ про контрабанду на сім мільйонів гривень. Крім того, за результатами діяльності митниці Подільського регіону заведено 4 475 справ про порушення митних правил на суму 27 мільйонів гривень. Контрабанда залишається хоча і найвигіднішою, проте і найризикованішою справою тіньового бізнесу. Дехто шукає легші шляхи. Взяти хоча б такий, як використання фіктивних документів. Тут особливо пильним доводиться бути співробітникам відділу, що визначають митну вартість товару. Як розповідають, інколи шахраї оцінюють пару доволі пристойного взуття у ... 15—20 центів. Це вже потім, коли перетинають кордон, на базарі правлять за нього по кілька десятків доларів. Така практика є поширена, отож останнім часом у оціночних експертів митниці роботи істотно додалося. Але старання не були марні — держава отримала десятки додаткових мільйонів.

Митниця попрацювала на совість. Якщо підрахувати, то кожен працівник Подільської регіональної митниці приніс в державний бюджет 345 тисяч гривень. А от свій сімейний поповнили не так істотно. Бо сьогодні на утримання одного співробітника митниці витрачається в середньому 14 тисяч гривень у рік. Та й відрахування на розвиток служби залишаються доволі скромні. А тим часом митниця потребує постійного розвитку і оновлення, бо їй доводиться протистояти добре профінансованим і гарно оснащеним структурам кримінального світу.

Шляхи обходу митних кордонів активно шукають сьогодні і ділки наркобізнесу. Якщо за минулий рік митники вилучили 25 кілограмів маріхуани, то лише в січні було зафіксовано п'ять спроб провезти наркотик. Тільки під час останньої митники виявили майже три кілограми маріхуани. На жаль, в жодному випадку встановити власника цього товару так і не вдалося. Валізи із наркотиками у потязі «Кишинів — Москва» були добре заховані й виявилися нічийні.

Тонни небезпечного, контрабандного, шахрайського вантажу спиняють співробітники регіональної митниці. Промислових і продовольчих товарів, автомобілів, валюти і золота митники вилучили майже на 11 мільйонів гривень. А це означає, що не просто припинений злочинний бізнес, а хтось врятований від підробок, хтось — від обману, ще хтось — від посягань на його життя та здоров'я.

Фото автора.

Подільські сапери — кращі й в Лівані

Не вперше українські сапери виконують завдання командування з розмінування території, будівництва спеціальних споруд у Південному Лівані. Ось і цього разу після піврічного перебування на чужій землі до Кам`янця-Подільського повернувся загін на чолі із полковником Анатолієм Боровським. Як зазначає командир, всі живі й здорові, а це — найголовніше, бо хоча загін і працював на мирній землі, проте робота саперів завжди пов'язана зі смертельним ризиком. Понад п'ятнадцять тисяч квадратних метрів ліванської землі довелося крок за кроком перевірити українським воякам. Півсотні боєприпасів було знайдено і знешкоджено. Там, де пройшли наші солдати і офіцери, залишилося понад півтисячі знаків, які характеризують безпеку того чи іншого району.

Як сьогодні з гордістю відзначає командування, загін отримав від ООН спеціальний сертифікат на право розмінування та проведення спеціальних експертних оцінок, так що в будь-якій «гарячій» точці наші хлопці не підведуть. А в Лівані їхню роботу було визнано кращою серед підрозділів такого типу.

ІНВЕСТИЦІЇ

Місто дякує за шану

І саме шанує тих, хто дбає про розвиток і добробут Кам`янця-Подільського. Запроваджена кілька років тому міською владою відзнака «Честь і шана» вже знайшла не одного свого адресата. Серед ушанованих містом, приміром, був і ветеран, визволитель Кам`янця-Подільського від фашистських загарбників, і колишній прем'єр-міністр Валерій Пустовойтенко, котрий допоміг кам`янчанам із коштами для реставрації історичних та архітектурних пам'яток.

Цікаво, що вже вдруге найвищої нагороди міста удостоюють громадян Німеччини. Першим її отримав Петер Келер, котрий вже багато років доставляє у місто над Смотричем гуманітарні вантажі. Медичне устаткування, ліки, апаратура раз у раз надходять до Кам`янця-Подільського саме з його допомогою.

Ця робота стала прикладом і для його співвітчизника Конрада Янке. Власник фірми «Янке» вирішив подарувати міській лікарні апарат «штучна нирка», який розрахований водночас на роботу з п'ятьма хворими. Техніка не тільки дуже дорога, а й надзвичайно ефективна. Вона допоможе врятувати життя не одній людині. А Конрад Янке планує і надалі співпрацювати з містом і з місцевим ВАТ «Адамс», з яким налагодив дружні партнерські відносини. ▼

Свята Покрова захистить теофіпольців

За останнє десятиліття у селах Теофіпольського району на Хмельниччині виросла не одна церква. А от у самому Теофіполі храму так і не було. Лише в пам'яті старшого покоління залишився старий кам'яний храм, зруйнований ще в 34-му. Кажуть, голос його півторатонного дзвона було чути в сусідньому районі. Але ні від дзвона, ні від церкви і сліду не лишилося.

Коли десять років тому задумали відродити свою святиню, не сподівалися, що будівництво так затягнеться. Іван Блюсюк, старший викладач інституту архітектури Львівської політехніки, просто на одному подиху розробив проект. Сам він родом із сусіднього села. А в ті часи, коли руйнувалися церкви, був розстріляний як ворог народу і його батько. Отож і хотілось у пам'ять про нього і всіх загиблих земляків спорудити щось величне і вражаюче.

Тільки ж поки проект перетворився на справжній диво-храм, минуло так багато часу. Бували моменти, коли люди вже й не вірили, що колись у небо піднімуться золочені хрести і задзвонять дзвони. Але Василь Шуляк, голова районної ради, котрий свого часу і запропонував звести храм, своєї ідеї не зрікався ніколи. Втім, одна справа на хвилі загального ентузіазму закласти перший камінь, інша — довершити будову.

Як удалось зібрати кошти, об'єднати людей у роботі, відомо лише йому. Бо ж будували усім миром. Господарства, коли не мали, як то кажуть, живих грошей, міняли будівельні матеріали на свою продукцію. Підприємці ділилися прибутками. Цілі родини вкладали свої кошти у розпис храмових ікон. Та, як було зазначено на священній літургії під час відкриття, найдорожчими стали оті копійки, що віддавали на Божу справу старенькі теофіпольські пенсіонери.

Тепер уже навіть підрахувати важко, скільки коштує така велична будова. Та хоч якими б були фінансові підрахунки, зрозуміло одне: новий Свято-Покровський храм значно дорожчий од усяких земних витрат. Бо Теофіполь, назву якого місцеві краєзнавці перекладають як «Боже місто», тепер може повністю відповідати своєму імені. До того ж у містечка з'явилися такі славні небесні покровителі, як Божа матір і святі Василь Великий, Григорій Богослов та Іоанн Златоуст. Саме в їх день відбулася перша урочиста літургія в храмі.

На цю святкову службу Божу прибули архієпископ Хмельницький та Шепетівський Антоній, архієпископ Володимир-Волинський та Ковельський Сімеон та єпископ Переяслав-Хмельницький Митрофан. З благословення митрополита Київського і всієї України Володимира гості передали новонародженому храмові святі дари — ікону Божої Матері Єрусалимської, привезену зі святих місць. Тепер вона оберігатиме всіх краян від усякої напасті.

Шануючи всіх мирян, чиїми стараннями зводився храм, особливими нагородами церкви митрополит відзначив голову райради Василя Шуляка **(на знімку — момент вручення нагороди) та** голову райдержадміністрації Володимира Пожалюка, котрі отримали ордени Святого Рівноапостольного князя Володимира II та III ступенів. Ордени, медалі і грамоти священного синоду Української православної церкви передано будівельникам, меценатам, представникам влади, керівникам місцевих господарств, що долучились до Божої справи.

Після святкової літургії всіх мирян чекав у нижній церкві храму святковий обід. Ось так, за одним столом, теофіпольці не збиралися довгі роки. Всі вірять, що новий храм завжди буде тим місцем, яке об'єднуватиме всіх на добрі діла.

Фото автора.

Сторінки «Регіон» підготувала власний кореспондент газети «Голос України» у Хмельницькій області Ірина КОЗАК. Тел. у Хмельницькому (0382) 77-18-20.

Олексій Гаркуша: «Справедливість — категорія, скажу я вам, політична»

Виплата щомісячної заробітної плати в Миколаївській області віднедавна стала нормою. В середньому працюючий мешканець області одержує майже 400 гривень на місяць. Для традиційно аграрного регіону це чимало. Торік в області створено додатково 10 тисяч нових робочих місць, ліквідовано багаторічну заборгованість із заробітної плати, немає проблем з виплатою пенсій та інших видів соціальної допомоги. Однак середня заробітна плата це приблизно такий самий показник, як середня температура в лікарні. На підприємствах, що працюють стабільно, вона значно вища. На решті — менша, ніж середня в області та в країні. Доходи пенсіонерів, інвалідів, незаможних на цьому тлі просто мізерні. Про те, як соціально захищені ці люди, — наша розмова з головою Миколаївської облдержадміністрації ***Олексієм ГАРКУШЕЮ.***

— Гарантована заробітна плата — основа соціальної політики. Приміром, на суднобудівельному заводі «Дамен Шипярдс Океан» кваліфікований робітник одержує 500—600 доларів на місяць. Людина, яка заробляє в нашій країні 6 тисяч доларів на рік, здатна сама потурбуватися про себе і свою родину. Вона самостійно вирішує, яке придбати житло, де і як оздоровлюватися, відпочивати, навчати своїх дітей. Це, на мою думку, найкращий шлях, шлях цивілізованої держави.

Закономірно: заможний громадянин — не бідує і країна. Адже зростання заробітної плати не лише прямо впливає на поліпшення добробуту, а також є головним джерелом формування бюджетів усіх рівнів. На жаль, такі підприємства, як наш суднобудівельний, виняток, а не правило.

Піклування про самотніх, людей похилого віку, інвалідів, малолітніх та хворих — це і є соціальний захист, що забезпечується з бюджету.

— Відомо, що Кабінетом Міністрів України Миколаївську область визначено «пілотною» в питаннях соціального захисту населення. Чи означає це, що розв'язанню проблем соціальної сфери свого часу не приділялося достатньо уваги. Чи, навпаки, досвід регіону гідний вивчення?

— «Пілотною» Миколаївщина стала вже після того, як уперше в Україні у нас в області було створено територіальні центри обслуговування малозабезпечених при кожній сільраді. Завдання їх — наблизити соціальні послуги до конкретної людини, яка потребує надомної допомоги. Такі блага були доступні лише городянам. А ми поширили їх і на селян. Принести хліб, допомогти з підсобним господарством, зробити прибирання, надати медичну допомогу — все це для самотньої людини і в місті, і в селі — проблема, якщо немає поруч того, хто це може зробити.

За зовнішньою буденністю служби — складна робота багатьох людей. Наприклад, в організації збирання речей та продовольства, їх розподілу велику допомогу надають місцеві господарства, сільради. В кожному районі діють господарсько-побутові групи, продовольчі фонди. Соціальні служби вивчають матеріально-побутові умови, тим, хто гостро потребує матеріальної допомоги, її надають. Торік її отримали майже 180 осіб. Долю самотніх і немічних полегшують стаціонарні відділення, де проживають 512 самотніх людей похилого віку та інвалідів. Особлива наша турбота — обласний шпиталь ветеранів війни. Його пацієнти забезпечені п'ятиразовим харчуванням, безплатними медикаментами, якісними медичними послугами. У лютому відкриваємо філіал обласного шпиталю в Первомайську.

— Чи насправді соціальні служби сприйняли нові форми роботи безболісно, взяли під козирок і строєм вийшли на захист малозабезпечених?

— Звісно, як і в кожній новій справі, треба було знайти розуміння серед тих, на кого покладено нові обов'язки, і до того ж позбавитися формального підходу. Відомі випадки, коли допомогу надавали аж ніяк не тим, хто її справді потребував. Наприклад, родина інвалідів похилого віку. Їм соціальний працівник не приносив хліб. Як з'ясувалося, цією послугою користувалася цілком благополучна в соціальному плані родина по сусідству. От так, на рівному місці, народжується соціальна несправедливість. А звідси — і недовіра до влади. Втрачену довіру не надолужити рапортами про тонни зібраної пшениці, збудовані кораблі та інші здобутки. Для пересічної людини важливі не абстрактні економічні показники, а «показники» її власного добробуту — чи вчасно видано зарплату, чи нагодована сім'я, чи є одяг для дітей і чому, приміром, соціальна служба опікується не інвалідами, а цілком працездатною родиною. Справедливість — категорія, скажу я вам, політична...

Ми не чекаємо, поки людина, накопичивши образу на владу, піде шукати правди до облдержадміністрації і вище. Практикуємо постійні виїзні прийоми представників влади в кожному населеному пункті. На особистий прийом голови облдержадміністрації, глав райдержадміністрацій ідуть люди з різними бідами. Часто це дрібні питання — немає конвертів у сільському поштовому відділенні, не завезли сіль, — але і вони впливають на життя людей і на ставлення до влади. Особистий прийом — найдієвіший захід одержання оперативної інформації і налагодження зворотного зв'язку між виборцями та владою. Виїзди на місця стали в нас традицією. Це допомагає визначати найбільш соціально значущі проблеми і пріоритети.

— Торік доходи бюджету розвитку перевищили планові. І, напевно, це дало змогу розширити соціальну допомогу не лише для тих, хто гостро її потребує?

— Звісно, додаткові доходи в бюджеті позначилися і на решті, на рівні життя людей продуктивного віку. Погашено кредиторську заборгованість будівельникам за виконані роботи і спрямовано кошти на об'єкти газифікації та водопостачання, будівництво шкіл, шкіл-інтернатів, автономних котелень і топкових для обласного шпиталю інвалідів, онкодиспансеру, обласної лікарні. Навіть за радянських часів ми не здавали такої кількості газових і водопровідних мереж. Поки що залишаються негазифікованими Снігурівський, Кривозерський, Арбузинський райони. Але на найближчий час їх внесено в обласну програму газифікації.

Мешканці обласного центру одержали торік 396 нових квартир обласного центру. Нове комфортабельне житло збудовано в Баштанському, Врадіївському, Веселинівському, Первомайському, Снігурівському районах. Введено в експлуатацію потужну сучасну котельню в мікрорайоні «Фрегат» міста Первомайська, де були раніше перебої з теплопостачанням.

Погодьтеся, для людей продуктивного віку, тих, скажімо, хто виховує своїх дітей, тобто інтелектуальне майбутнє країни, важливо, щоб бібліотеки, музеї, театри стали такою самою потребою, як і тепло в домівці... Тому в бюджеті області на 2003 рік фактично вдвічі збільшено фінансування культури, тоді як у державному — стала тенденція до скорочення такого фінансування. Виділено кошти на реконструкцію і капітальний ремонт Російського драматичного театру, обласної наукової бібліотеки, художнього музею ім. В. Верещагіна, краєзнавчого музею, філармонії. Триває будівництво музейного містечка.

— Олексію Миколайовичу, от ви казали про закономірність, мовляв, людина багата — не бідує і країна. Спроектуйте на регіон і розкажіть, які можливості відкрито для підприємця і, звісно, бюджету.

— Для бюджету є навіть очікувана цифра — 45,5 млн. грн. прибутку до оподаткування плановано одержати завдяки приватній ініціативі. А органи влади, зі свого боку, сприяють економічному зростанню через фінансування програм підтримки малого і середнього бізнесу, залучення інвесторів, збільшення надходжень від оподаткування.

Нині в області малий та середній бізнес — це майже 8 тисяч підприємств, що забезпечують зайнятість працівників, насичення ринку різноманітними товарами і послугами. Дедалі більше малих та середніх підприємств беруть участь в основних видах економічної діяльності: в промисловості, будівництві, транспорті. Реального приросту продукції можна очікувати в суднобудуванні, аграрному секторі, галузі підприємництва. Отже, доходи спільного фонду зведеного бюджету наповнюються з різних сфер. І що найважливіше, вони, ці доходи, збільшуються в розрахунку на душу населення. При тому, що показники народжуваності та смертності зрівнюються. Уявіть, якщо 2000 року на душу населення припадало 171 грн., то минулого — вже 306 грн. Тож є прогрес, і це додає оптимізму і впевненості в тому, що створюються сприятливі умови для політичної стабільності. Без цього не досягти ані розширення виробництва, ні інвестицій, ані розвитку малого та середнього бізнесу.

Зверніть увагу на відомих російських політиків. Навряд чи в Росії менше проблем, аніж в Україні. Але внутрішні питання розв'язуються всередині країни, а в усіх міжнародних організаціях обстоюють національні інтереси. І про свої внутрішні «розбірки» вони сповіщають регулярно весь світ...

Нам треба навчитися бачити і поважати власні успіхи, аналізувати помилки і прогнозувати майбутнє.

Розмову вела
Олена ІВАШКО.

Голові Верховної Ради України, головам комітетів, керівникам депутатських фракцій і груп, народним депутатам України

Шановні народні депутати України!

Змушені звертатися до вас, тому що обговорення пропозицій до законопроекту «Про внесення змін до Закону України «Про туризм», на наш погляд, досягло тієї межі, що не дозволяє нам байдуже спостерігати, як наші колеги та окремі представники громадських організацій, нехтуючи всім, починаючи зі здорового глузду і закінчуючи власним досвідом та практикою діяльності, роблять спробу «заговорити» зміни до туристичного законодавства, що не просто назріли, а «кричать» останні декілька років.

Останнім часом жодне зібрання туристичної громадськості не закінчувалося без критики керівництва галузі та чинного законодавства. Всім зрозуміло, що недосконалість чинного туристичного законодавства тягне нецивілізованість у ставленні до наших туристів, підприємств галузі, а врешті-решт, страждає імідж держави, де ми живемо і працюємо. І що далі цей процес затягується, то більше проблем постає в туристичному бізнесі.

Структурування туристичної галузі, законодавче визначення і розподіл туристичних компаній на туроператорів і турагентів, застосування механізму фінансових гарантій через інструмент банківських гарантій або страхування фінансової відповідальності суб'єктів туристичної діяльності, як прийнято в усьому цивілізованому світі, чіткі правовідносини між туристом і туроператорами та турагентами, належність готельних підприємств, пансіонатів, баз відпочинку, приватних господарів тощо до туристичної складової та ще багато інших питань повинно вирішувати туристичне законодавство. Саме над цим працює голова комітету ВР К. Самойлик і робоча група фахівців.

▼ Туристична Асоціація України, одна з громадських організацій галузі, прийняла на виконкомі рішення про необхідність напрацювання змін до законодавства, для чого направила своїх представників до складу цієї робочої групи. Але рішення не виконується. Копітка робота з доопрацювання проекту закону підмінюється проведенням так званих громадських слухань з різними освітянськими організаціями, які не мають до туризму, а тим паче до України, жодного стосунку.

Чому жоден із опонентів закону, яких заздалегідь було запрошено до участі в телевізійних дебатах на Першому національному каналі (ефір 09.01.2003 р.), не виказав свого неприйняття необхідності змін. А навпаки, всі зосередилися на міркуваннях про необхідність стимулювання в'їзного та внутрішнього туризму, правилах застосування статистики в галузі, але, на жаль, не запропонували додаткових законодавчих шляхів для їх реалізації.

Ми не можемо спостерігати, як туризм перетворюється на торгівлю візами і незаконну еміграцію, як наші колеги з маленьких компаній дедалі більше й більше затягуються до тіньової сфери, як демагогія окремих членів туристичних асоціацій прикриває зростання безладдя в туристичній галузі.

Ми не ідеалізуємо законопроект і не вважаємо його зразковим, але більшість гострих питань у ньому відображено, а тому вважаємо, що він має бути прийнятий у першому читанні. І ті фахівці галузі, які справді уболівають за туристичну справу, можуть виявити занепокоєння і запропонувати доповнення для внесення їх під час обговорення законопроекту за процедурою, встановленою Верховною Радою. Тим паче, що автор законопроекту не раз акцентувала увагу на своїй відкритості щодо співпраці.

Направити це звернення нас спонукає ситуація, коли до вас ходять та звертаються найактивніші «посланці» туристичної галузі, про туристичну діяльність яких ми майже не чули, або активісти громадського руху, які на власні очі не бачили «живого» туриста і, як здійснюється туристична діяльність, лише чули.

Шановні депутати, нарешті, після двох років розмов з'явився законопроект, що має на меті наблизити нашу країну до провідних туристичних країн, дозволить сприймати Україну як цивілізовану європейську туристичну державу. З огляду на це просимо під час прийняття відповідальних рішень керуватися винятково інтересами держави та її громадян, не піддаючись «на казки про жахливе майбуття туризму». Гірше, ніж є, навряд чи може вже бути.

Ми є керівниками туристичних підприємств, що працюють на туристичному ринку по 10 років і більше , пройшли всі шляхи становлення і держави, і туризму, тому наші професійна свідомість та небайдужість не дозволяють мовчати, коли група «активістів» під гаслом «уболівання за справу» бореться винятково за свої власні корпоративні інтереси, а для цього використовує можливі і неможливі способи, збурюючи туристичну громадськість.

Опоненти звинувачують провідні туристичні компанії у тому, що зміни, які пропонуються цим законом, мають замовний характер, а ми, навпаки, щиро вдячні вам за те, що ви запросили всіх представників туристичної галузі для участі в реалізації депутатської законодавчої ініціативи.

Невже наша праця, зроблені справи та торгові марки наших фірм, відомі не тільки в Україні, а й за її межами, не є переконливим доказом щодо необхідності змін у туристичному законодавстві?

Достатньо поглянути на розвиток туризму в провідних туристичних державах та в наших сусідів, щоб зрозуміти — доки не відбудуться зміни в законодавстві, годі й розраховувати на велику кількість туристів у нашій країні. Тож хто, як не керівники туристичних підприємств, повинен бути в цьому зацікавлений?

Уже більш як два роки в кабінетах апарату Верховної Ради лежить проект Туристичного кодексу України, який фахівці туризму навіть не читали. Дуже просили б вас, не витрачати марно свій час навіть на розмови навколо цього документа до прийняття законопроекту «Про внесення змін до Закону України «Про туризм». Сподіваємося, що це відбудеться найближчим часом.

З великою повагою і надією,
від визнаних законодавчо в майбутньому туроператорів і турагентів України
І. ГОЛУБАХА, президент ЗАТ «Гамалія», перший віце-президент Туристичної Асоціації України;
С. ДУДКА, президент ТОВ «Туристична фірма «САМ», віце-президент Укрсоюзтуру;
В. ЗАЙЧЕНКО, директор ТОВ «Пан Укрейн»;
В. ЗІНЧЕНКО, директор турфірми «Супутник», м. Київ;
Я. ІЦКОВСЬКИЙ, директор ТОВ «Туристичне агентство «Проланд»;
І. КОРОЛЕНКО, директор туристичної компанії «Загор'є»;
П. ЛИПКО, директор турагентства «Венея»;
О. ПІКЕРСЬКИЙ, директор ТОВ «Артекс-94»;
Я. СТОЛАР, генеральний директор туристичної фірми «Яна».

Диким ринком ми ситі по горло

Головний біль — зберегти присутність «Ватри» у шахтах, на стадіонах, металургійних комбінатах

Великому кораблю розвернутися в морі набагато важче, ніж малому. Так і великому товаровиробнику пристосуватися до нових ринкових умов складніше, ніж дрібному. Скільки їх нині або безнадійно «лежить», або ледь животіє.

Нелегкі часи переживає сьогодні і тернопільське ВАТ «Ватра». Найпотужніше в колишньому Союзі світлотехнічне об'єднання з кількома філіями, власними проектно-конструкторським і технологічним інститутами «відсікло» за останні роки все, що можна, — інакше не вижити. Але серцевину збережено. І слава «Ватри» відродиться, вважає її незмінний протягом останньої чверті віку керівник **Роман ЯРЕМЧУК.**

— Романе Юліановичу, ви були генеральним директором, президентом, а тепер на дверях кабінету нова табличка: «Голова ради ВАТ «Ватра». Що це означає?

— Рада згідно зі статутом — це свого роду законодавчий орган, який формує стратегію і тактику підприємства, здійснює від імені акціонерів контроль за виконавчою дирекцією, на якій лежить оперативна робота. Це прозахідний варіант управління.

Наладчик Ігор Гордійчук.

— І в чому полягає стратегія «Ватри»?

— Прагнемо сформувати для неї стабільне місце на українському ринку світлотехніки. Ми працюємо також і на російському ринку — половину продукції реалізуємо там. Але з багатьох причин він нас менше приваблює. Росіяни дедалі активніше захищають свій ринок. Введення додаткового двадцятивідсоткового мита під час перетину російського кордону підвищило ціну на наші світильники, через що нині переживаємо нелегкий період. За якісними показниками вони кращі, але російські — дешевші. Шукаємо ринки збуту скрізь, більше продукції стали продавати в Середню Азію, але наші погляди спрямовані передусім на внутрішній ринок. Тут також жорстка конкуренція. Хто тільки не господарює на ринку світлотехніки: виробники з Чехії, Словаччини, Угорщини, Туреччини, російські фірми проникають. Маємо на меті наступного року витіснити з нього не так чужих виробників, як неефективних. Марка нашої продукції рекламі не потребує — якість світильників висока. Ще б здешевити їх...

— Що для цього робите?

— Закінчуємо перший етап реструктуризації — загалом їх має бути чотири. Відсікаємо все, що зайве, щоб стати мобільнішими. Ми непогано трималися на ринку, але все це було в рамках старих економічних стосунків. Ще залишалася якась часточка бартеру, а тепер переходимо на чисто ринкові механізми. Основне досягнення останніх двох років — стабільна гривня. Бартер, який завдав економіці України непоправних втрат, зійшов нанівець. Хоча загалом наша країна зробила дуже скромні кроки до цивілізованого ринку. Всі роки незалежності ми працювали в умовах дикого ринку. Чому важко таким заводам, як «Ватра»? Вони не можуть діяти за принципом: половина в тіні, половина на видноті. А майже весь український бізнес так працює. Ті, хто законослухняний, прозорий, — у програші. Така, на жаль, ідеологія сучасного ринку. Але я вірю, що рано чи пізно, а українська економіка оздоровиться. Якщо ми вижили в умовах дикого ринку, то в цивілізованому тим паче дамо собі раду. До чого й готуємося. Реструктуризація спрямована на різке скорочення витрат на виробництві: вдалося зменшити їх майже на чотири мільйони гривень. Наш принцип — жодної марно витраченої гривні.

— Кажуть, людину простіше навчити, ніж перевчити...

— Ми втілюємо принципово нову технологію управління персоналом. Є люди, без яких «Ватрі» ніяк не обійтися — це приблизно 150—180 чоловік. Є такі, без кого важко обійтися, і такі, хто ще не доріс до перших двох категорій. Так ось: перші отримують 50 відсотків надбавки до зарплати, другі — 25, треті — нічого. Середня зарплата у нас — понад 300 гривень, але спеціалісти, які входять до першої категорії, заробляють удвічі-утричі більше. Відкалібровані кадри здатні зробити якісний стрибок вперед. За два роки плануємо повністю оновити продукцію. Промислова світлотехніка, яку виготовляємо, надійна, але затратна. Потрібні нові технології, нове обладнання. Проте Україна, по суті, закрита для інвестицій. Та я не роблю з цього трагедії. Вважаю, що ми можемо обійтися без зовнішніх запозичень. «Ватра» останніми роками обходилася й без кредитів. В Україні є сьогодні гроші, і ми здатні самі себе витягнути з тієї ями, в яку потрапили. Роки виживання були для нас не тільки важкими, а й повчальними: ми навчилися, висловлюючись спортивною термінологією, не лише тримати удар, а й попереджати його. Мій головний біль — зберегти присутність «Ватри» у шахтах, на стадіонах, металургійних комбінатах, у машинобудівній, нафтопереробній галузях. Повірте, це нелегко в умовах, коли до українського виробника в рідній державі ставлення, мов до чужинця.

— А виробництво побутових світильників безнадійно загублено? Адже в магазинах таке розмаїття зарубіжної продукції...

— З точки зору експлуатації все те розмаїття, як ви називаєте, дуже затратне. Наші світильники набагато економніші, і люди згодом це оцінять. Ще рік-два і ми закріпимося на ринку побутової світлотехніки. Потенціал збережено, а про високий клас роботи свідчить те, що столичний палац «Україна» освітлюють люстри ватрівського виробництва.

У світлотехнічній лабораторії.

— Повернути втрачені позиції, мабуть, важче, ніж завоювати нові...

— Впроваджуємо нову систему управління якістю, яка охопить усі етапи виробництва — так звану петлю якості. Поставили перед собою колосальне завдання: пробудити мотивацію до чесної якісної праці. Чому кажу «колосальне»? Люди збайдужіли, мотивація праці втрачена. Ми забули серйозні стимули. Позбулися червоних прапорів і викинули все, що надбали за багато років: дошки пошани, грамоти, елементи змагальності. Моральні стимули мають працювати вкупі з матеріальними.

— На «Ватрі» знову з'явиться Дошка пошани?

— Так, ми повертаємося до тих цінностей, які для нормальної людини ніколи не були зайві. Це характерно не лише для соціалістичної системи, моральне стимулювання з успіхом використовують на Заході: ті-таки грамоти, вдячні листи дружині додому, дітям — до школи. І лозунг «Мій завод — моя гордість» — не пустий звук. В японських фірмах вони на кожному кроці. Пригадую, як зайшов на одній з фірм до цеху. Конвеєр зупинився, всі підвелися, щоб мені вклонитися. Вони не знали, хто я, але їм пояснили, що я приїхав робити бізнес, а це для японців — свято.

Під час перебування в Німеччині місцевий менеджер запросив мене на фестиваль пива. Взяли по кухлю, а сісти ніде. Мій колега попросив посунутися, мовляв, це гість з України. «А чого приїхав?» — перепитали любителі пива, як потім з'ясувалося, прості водії. «Робити бізнес», — пояснив колега. Миттю німці посунулися, щоб і ми могли сісти. Якщо бізнес, то капне щось і Німеччині, а отже, і їм. Ось якщо й ми виховаємо в собі таке ставлення до справи, то Україна відродиться. Можемо мати десять інститутів відродження, але не виграємо держави, поки не навчимося працювати. Псевдоприватизація, тіньова економіка привчають до легких грошей, порушують мотивацію до праці. Але ми обов'язково прийдемо до цінностей, які сповідує цивілізований світ, в тому числі в економіці. На «Ватрі» диким ринком усі ситі по горло. Головне, що ми визначили вектор руху. Уявіть собі криву, а на ній «мертву» точку. То ми її пройшли. До верхньої точки, що означає благополуччя, стабільність, ще далеко, але вектор визначено, тепер — тільки вперед. Сьогодні ми не маємо заборгованості ні перед державою, ні перед людьми. Я отримую зарплату останнім, тож знаю ціє напевне.

Любов ЛЕВИЦЬКА.
Фото Василя БУРМИ.

ЗАЛИШАЙТЕСЯ З «ГОЛОСОМ»

Твій голос — в Яворові

Коли наша газета оприлюднила умови конкурсу серед розповсюджувачів, яворівські поштовики одразу долучилися до акції. Адже пошта — єдине місце в Яворові, де можна придбати друковані видання. «Конкурентом» є лише невелика розкладка на базарі.

Степан Бутка та Ярослав Пищак продають у приміщенні районного вузла зв'язку або на вулиці (коли гарна погода) періодику і мають постійних клієнтів.

Ось щойно придбала газету й потрапила в кадр вчителька-пенсіонерка, відмінник народної освіти Любомира Щудлюк. Ми розговорилися. «Голос України» імпонує їй увагою до соціальних проблем. Любомира Степанівна принагідно розповіла про своє дворічне перебування в Ізраїлі. Учителька із 36-річним стажем поїхала туди нелегально, щоб трохи заробити, і досі не може оговтатися від приниження. (Її розповідь під рубрикою «Рабсила» незабаром буде опубліковано в «Голосі України».)

Фото Олега МАТВІВА.

Степан та Ярослав виростали в багатодітних родинах, знають ціну праці й зароблений копійці. Мають твердий намір підняти планку продажу газети щоб отримати премії й поповнити свій бюджет. Адже у Степана щойно народилася донечка, а Ярослав готується до весілля. Гасло «Голос України» — твій голос» вони доповнюють усними рекомендаціями. Зрештою яворівські поштовики віддавна є найактивнішими в області передплатниками і читачами нашої газети.

А львівські кіоскери від ДП «Преса» Тетяна Лупюк та Наталя Прудка стали першими призерами конкурсу і найближчим часом отримають грошові винагороди. Проблем із реалізацією не мають, адже кіоск розташований поруч із Національним університетом імені І. Франка, його не обминають студенти і викладачі.

Під час недавнього відрядження до Трускавця була подивована інертністю тамтешніх розповсюджувачів. Деякі кіоскери казали, що про «Голос України» питають, але їхнє керівництво чомусь не пропонує його для розповсюдження. В одному з кіосків почула, що «Голос України» має небагато шансів, бо контингент відпочивальників здебільшого російськомовний. Та коли я придбала єдиний примірник газети, в мене його ладен був вихопити чоловік справді російськомовний. Сказав, що постійно цікавиться нашими публікаціями, і я подарувала йому газету...

Біля крамниці хутровиробів у Львові, що навпроти ратуші, притулила свою розкладку миловидна й енергійна пані Ірина. Її реалізаційна точка маленька, та дуже примітна. Пані Ірина і сама любить читати, і має постійних покупців.

— Я дуже хотіла б продавати «Голос України», але на тій гуртовні, де я беру газети, вашого видання немає. Навпроти — міська рада, про парламентську газету питають. Часто в мене купує періодику Тарас Чорновіл, і я прошу його, щоб приніс почитати хоч старі випуски «Голосу України». По телебаченню постійно бачу вашу газету в руках народних депутатів.

Ми обмінялися телефонами, і найближчим часом поспріяємо пані Ірині, яка зацікавилася конкурсом кіоскерів. Бажаємо удачі всім нашим помічникам і прихильникам!

На знімку: на Яворівській пошті кажуть, що на плечі таких легінів, як Степан Бутка і Ярослав Пищак, можна покласти будь-яку ношу. Не підведуть!

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Львів.

Зарядка, спілкування і трохи грошей

А ЯК У НИХ?

Одразу зазначу: влаштуватися на роботу листоношею в Німеччині дуже важко. І німцям також, не кажу вже про інші народи, які густо населяють нині її терени. Але... От з цього «але», власне, і почалася наша робота за цим фахом, щоправда, в дещо скороченому вигляді: лише розносщиками газет та реклам.

А все розпочалося з приїзду на канікули до нас, у Мюнхен, мого племінника, тоді ще десятикласника. Він виявив палке бажання мати власні кишенькові гроші й у такий спосіб здобути, як йому здавалося, цілковиту незалежність... від нас, не дуже, скажемо прямо, багатих родичів.

Сказано — зроблено. Оформлення у спеціальному поштово-рекламному бюро тривало лічені хвилини. Умови: один раз на тиждень розносити по домівках суботню безплатну газету — 850 примірників — і обов'язково вкладати кожну до поштової скриньки. Зарплата? Від 100 до 150 євро на місяць. Район? Дуже симпатичні зелені вулиці майже в центрі міста.

Одержавши докладні інструкції від «бувалих» поштарів—розносщиків газет, ми придбали сумки на коліщатках і вирушили вперше на роботу. 850 примірників, як з'ясувалося, — це вісім з половиною важких пачок по 100 газет у кожній. Нелегкий вантаж. Але, як то кажуть, не дуж — не берися за гуж. І пішло-поїхало...

Щоправда, перші складнощі з доставкою пошти адресатам не забарилися. Річ у тім, що всі під'їзди в будинках зачинені, і треба дзвонити іноді всім підряд, хто відкриє, щоб зайти всередину і потім швидко розкласти газети в скриньки. Обов'язково обминаючи ті, де чорним по білому, а іноді й червоним зазначено: «Ні реклямі!», «Ні безплатним газетам!». І слід сказати, що підстави в мешканців для цього є, бо деякі поштові скриньки аж тріщать від утиснутих до них реклам тощо.

А чому швидко? Поперше, час, а по-друге, щоб уникнути випадкової зустрічі з тими невдоволеними громадянами, які неодмінно висловлять тобі все, що вони думають з цього приводу. Але переважно люди, особливо похилого віку, дякували і жваво цікавилися: а що сьогодні в цій «Суботній газеті»? Доводилося нам'ять зубрити заголовки.

Була в нас справжня «страшилка» в особі невідомого нам мешканця одного з будинків на ім'я... ну, скажімо, Скарагтиді. Прізвище точно грецьке. Щосуботи, коли ми завантажували нашу пошту, знаходили суворі застереження нашого шефа пана Вернера: вищеназваному панові газети не вкладати! А нам і одного попередження було достатньо, але воно незмінно з'являлося кожного разу. Вся розноска тривала 3—4 години.

У нас з'явилися приємні й не дуже будинки. Легко було працювати там, де отвори поштових скриньок або самі скриньки виходили на вулицю. Ти нікого не турбуєш і швидко виконуєш своє завдання. А загалом робота нелегка. Головне, що це зрозумів наш племінник, який, нарешті, одержав омріяну «фінансову незалежність».

Розносити газети в Німеччині — справа насамперед студентів та старшокласників. Вони часто обганяли нас на велосипедах з причепами для вантажу, привітно махаючи рукою. Один студент нам розповів, що він працює два дні на тиждень і заробляє до 400 євро на місяць: цього вистачає йому на оплату своєї частки за квартиру, яку вони наймають удвох з однокурсником. Популярний це вид приробітку і в людей похилого віку: по-перше, зарядка, по-друге, спілкування, по-третє, ті-таки додаткові гроші.

... Після від'їзду племінника ми за інерцією ще кілька місяців розносити суботні газети, але потім покинули цю справу через те, що нам додатково і в такому самому розмірі додали рекламні буклети. Чесно скажу: було складно і не дуже вигідно...

Але якщо казати про фах справжнього листоноші в Німеччині, то це одна з найбільш шанованих професій. Треба бачити, як неквапливо пересуваються вони на спеціальних велосипедах, з чорно-жовтими сумками спереду і ззаду. Й уніформа в них таких само кольорів з незмінною емблемою на спині: стародавній ріжок, схожий на маленьку валторну, яким колись у давнину супровідник поштової карети сповіщав округу про своє прибуття.

Листоноші — муніципальні службовці й мають чималі пільги: медичні страховки престижних кас, надбавки на оплату квартири, податкові послаблення, ранні пенсії. У поштових відділеннях зустрічаєш ввічливих, підібраних, у білих блузах або сорочках з обов'язковою краваткою (це теж уніформа) поштових працівників. Тут можна купити й усе для відправки посилки, бандеролі, листа, а також, як у нас кажуть, супутні товари. А оскільки в Німеччині діють не лише державні, а й чимало інших приватних контор, то вони, звісно, ведуть боротьбу за клієнтів, намагаючися обслуговувати всіх якнайважливіше та якнайлюб'язніше.

...Часто рано-вранці, а буває це десь між 4-ю та 5-ю годинами, я прокидаюся від стуку вхідних дверей і дрібних, швидких кроків, що збігають сходами з рідкими паузами, коли перед черговими дверима гепає товста, «серйозна» щоденна газета «Зюйддойчецайтунг» або «Ді Вельт», чи «Тагесцайтунг», і розумію, що це «мій побратим» — розносщик. Хто ж іще може прокидатися так рано, пам'ятаючи найпершу заповідь листоноші: денну газету доставляти до сніданку кожного передплатника!

Неля ГЛУЗОВА,
спеціально для «ГУ».
Мюнхен.

РЕАЛІЇ

Заходячи до «Білли», кишені зашивати не треба

І це тішить та дивує водночас. Тішить, бо зашивати кишені — справа марудна й потребує часу. А дивує такий лібералізм, бо, схоже, в супермаркетах «Білла» (принаймні в тому, що на столичному масиві Позняки) схильні вбачати в кожному своєму клієнтові потенційного крадія. Саме тому до торговельної зали цього «модного» магазину не пускають навіть із невеликими сумками, рюкзаками тощо. «Є імовірність, що ви щось винесете!» — твердо й безапеляційно заявила журналісту директор торгової зали Наталія Дуб.

Власне, ніхто б і не намагався зайти до «Білли» зі своїми особистими речами, коли б адміністрація магазину була в змозі забезпечити покупців камерами схову. Такі там є, але в часи пік їх завжди не вистачає. От і стоять черги людей, очікуючи, коли якась звільниться. А вечір, усі поспішають з роботи додому, і в сумках, як правило, цінні речі, документи тощо... Дуже часто у безвиході люди просто залишають усе це на камерах схову без догляду, ризикуючи позбутися власних речей назавжди, що адміністрацію «Білли» аж ніяк не обходить.

Автор цих рядків бував у супермаркетах «Білла» в Австрії — звідки, власне, ця мережа магазинів до нас і прийшла. Там, як і скрізь у Західній (та й уже багато де в Центральній) Європі, на виході із торговельної зали стоять спеціальні електронні пристрої, що фіксують спробу незаконного винесення товару (адже практично весь він прокодований) й подають звуковий сигнал. «Ми обов'язково врахуємо ваші побажання!» — відчеканила на відповідне зауваження кореспондента «ГУ» пані Дуб. І сказано це було так, що стало зрозуміло: якихось змін очікувати не варто. Цілком очевидно, що українська «Білла» елементарно заощаджує на засобах електронного контролю — за рахунок, звісно, клієнтів. Мабуть, дешевше найняти кількох охоронців, що стоятимуть на вході й виході й дивитимуться на вас так, ніби ви справді прийшли щось поцупити. Такі-от «єврастандарти».

У нас багато говорять про проблеми, які мають західні інвестори, стикаючись із деякими неприємними для них українськими реаліями. І чомусь мало хто звертає увагу на іншу проблему: часто західні компанії, приходячи до нас, свідомо знижують рівень обслуговування. Мовляв, українці невибагливі, стерплять... «Білла» — один із показових прикладів застосування цих подвійних стандартів. Принаймні важко уявити, що таке ставлення до покупців, яке практикується в її київських магазинах, можуть дозволити собі супермаркети цієї мережі в рідній для них Австрії. Спробувала б там місцева «пані Дуб» заявити клієнтові, що він може щось украсти!

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.

Не заважайте жити

Організація із захисту прав людини «Прайвес Інтернешнл» оголосила конкурс на найбезглуздіші засоби безпеки у світі. Ініціатори конкурсу сподіваються, що у такий спосіб вони зможуть підкреслити абсурдність «індустрії безпеки». Саймон Девіс, директор організації, вважає, що ситуація дійшла до абсурду. Безпека перетворилася на димову завісу для некомпетентних і обмежених менеджерів у всьому світі». «Я цілі віки простояв у черзі біля входу до якоїсь незначної адміністративної будівлі на палючому сонці лише для того, щоб мені видали перепустку, підробити яку зміг би будь-який школяр. Я обурений тим, що мене змушують роззуватися в аеропорту, співробітники якого не здатні перевірити багаж». Організація стверджує, що бюрократи — це глобальна загроза. «Починаючи з нічного клубу в Німеччині, який вимагає від своїх клієнтів їхні домашні адреси, і закінчуючи британською телефонною компанією, яка забороняє клієнтам переказувати зі свого рахунку в банку більш як 20 фунтів на місяць, весь світ вражений зухвалими адміністраторами, котрі змагаються в тому, хто зможе більше нам зашкодити», — йдеться у заяві організації.

Номінації слід надсилати за адресою: stupidsecurity@privacy. org до 15 березня 2003 року.

Проти портрета онуки король не заперечує

Якщо ви проходите повз будинок норвезького парламенту, то, маючи бажання, можете зайти й бути присутніми на дебатах у залі засідань. Для цього навіть не обов'язково мати при собі документи й тим паче — гроші...

Будинок парламенту — Стортингу — розташований у самому центрі Осло. За два кроки від нього — «Гранд-готель», в якому зупиняються нобелівські лауреати й високі зарубіжні гості. Під час перебування в столиці північного королівства нашої парламентської делегації над «Гранд-готелем» майорів прапор України, а снідали ми в тому ж «Гранд-кафе», де полюбляв пити каву Ібсен. На улюбленому столику письменника стоїть його іменна табличка. А напроти парламенту... — ковзанка: звичайна хокейна «коробка», де будь-хто з бажаючих, знову-таки зовсім безплатно, може покататися на ковзанах. Увечері навіть з музикою.

Норвегія — самобутня країна, яка дуже відрізняється від скандинавських європеїзованих сусідок. Вони завжди вважали Норвегію покритою мохом провінцією. А норвежці замість того, щоб ображатися, навмисне культивують свої національні традиції. У підсумку вони стали гордістю норвежців, а не ознакою відставання від європейської моди. І нині на вулицях Осло можна зустріти людей у національному одязі — знаменитих светрах, рукавичках і шапочках. Але справжня скарбниця традицій — норвезький парламент.

Уже в 800-ті роки вільні чоловіки з'їжджалися на альтинги в різних регіонах країни. На цих загальних зборах вони обговорювали

Фото Яни СТАДІЛЬНОЇ.

правові й політичні питання. Поступово альтинги набули важливих функцій у регулюванні відносин між королем і народом. На деяких навіть проголошували і обирали короля!

Але це далека історія, а в 1814 році Норвегія нарешті здобула незалежність, прийняла Конституцію, яка не змінилася й досі! Звичайно, вона адаптована до XXI століття, проте незмінні основні принципи, грунтовані на ідеях конституцій США і Французької Республіки: про права людини, суверенітет народу й розподіл влади.

Зал засідань Стортингу вважається однією із найкрасивіших палат Європи. Що здивувало — то це дуже вузькі й невеликі сидіння крісел. У такому кріслі на засіданнях парламенту не поспиш! А ще — вміння поєднати неороманський стиль XIX століття з високими технологіями: зал нашпиговано електронікою, яку приховують від стороннього ока дерев'яне різьблення, оксамит і розписи.

Цікаво, що відкриття Стортингу стало 1866 року національною подією, якій передували 30 років дискусій з приводу архітектурного вирішення й місця розташування парламенту. В результаті архітектор Ланглет втілив у Стортингу італійські й північні будівельні традиції: в дерев'яних елементах можна впізнати мотиви і стародавніх церков, і кораблів вікінгів.

Робота Стортингу — це матеріал для окремої статті. Тут так багато цікавих нюансів, що розповісти про них двома словами навряд чи вдасться. Тим часом тут є чимало корисних правил і традицій, які згодилися б нашому молодому демократичному парламентаризму. Із родзинок: під час голосування норвезькі депутати не можуть утримуватися — треба голосувати або «за», або «проти». Зрозуміло, що за такої системи дебати затягуються, бо кожний депутат має прийняти однозначне рішення. А ще в норвезькому парламенті згідно з регламентом не можна кричати. Ну не дозволяється в них у Стортингу підвищувати голос на колег чи на спікера... Там зазвичай тихо просять слова й чекають, поки тобі його дадуть.

І насамкінець. У норвезькому парламенті — три персональні машини. Для спікера і двох заступників. Решта пересувається на особистому транспорті. А в кабінеті голови Стортингу Йоргена Космо з того місця на стіні, де зазвичай висить портрет короля, на гостей весело дивиться онука спікера в обіймах дідуся. «Це моя принцеса», — похвалився нам Йорген Космо, додавши, що король бачив портрет і не заперечував, що він зайняв його місце.

Яна СТАДІЛЬНА.

Росія не виконує свої міжнародні зобов'язання

Минулої п'ятниці в Москві ловили іноземців. Причина: закінчився термін отримання міграційної карти — документа, який робить перебування там негромадянина РФ законним.

Міграційна карта, як пояснили кореспондентові «ГУ» у Федеральній міграційній службі МВС Росії, — «це документ поліцейсько-статистичного обліку». Його отримує кожний, хто перетинає кордон, і він потрібний лише для того, щоби знати кількість приїжджих». А оскільки багато мільйонів гастарбайтерів не перший рік трудяться на будівництві дач і доріг, їм наказали до 14 лютого прийти до ВВІРу «за місцем реєстрації», інакше — штраф і депортація з Росії.

Зранку на вокзалах, метро, ринках, будових браві молодики у військовій та міліцейській формі ловили порушників. З цією метою федеральна влада створила міграційну інспекцію чисельністю 10 000 осіб. Стражі міграційного порядку швидко набивали в міліцейські автобуси по 40—50 людей і відвозили до найближчого відділення міліції «для з'ясування». Ця тривала і принизлива процедура закінчується занесенням до банку даних прізвища порушника і грошовим штрафом.

Але міграційна карта іноземця не врятує від московської міліції. Для цілковитої легалізації потрібно пройти процедуру реєстрації за місцем проживання. І це непросто. Крім бажання іноземця стати законослухняним, потрібні згоди ще, за скромними підрахунками, 8—10 чиновників, які скріплять своїми підписами та печатками необхідні довідки. Як результат у сорока московських ВВІРах вишикувалися кілометрові черги. За оцінками Генконсульства України, лише в Москві та Підмосков'ї працює майже мільйон українських громадян.

Офіційним ВВІРам одразу ж кинулися «допомагати» сотні кримінальних контор, які надають іноземцям «безкоштовні консультації і допомогу в отриманні тимчасової реєстрації». За «міграційну карту» — 20, за реєстрацію — 40—60 у. о. Але це для тих, хто приїхав до Білокам'яної подивитися Мавзолей Леніна і Красну площу. А ті, хто — працювати, зобов'язані отримати «пластикову картку», тобто дозвіл на трудову діяльність на території Росії. Для того, щоб працювати, треба сплатити мито і отримати офіційний дозвіл місцевих структур влади.

Нещодавно президент Росії Володимир Путін, перебуваючи в Києві на відкритті Року РФ в Україні, казав про прозорість кордонів між країнами, про відсутність віз. Насправді ж це — лише декларація. Російська влада не керується міжнародним правом. Примат міжнародного права відносно внутрішнього, національного, законодавства визнають усі, крім Москви. Безвізового режиму де-факто з Росією не існує. Його повністю скасовано місцевими підзаконними нормами, суть яких у тому, що через три дні прибулого на територію РФ громадянина України влада Росії на законних підставах може депортувати із країни.

Віктор ТИМОШЕНКО.
Москва.

P. S. Поставивши крапку, автор цих рядків пригадав, якими словами закінчували свої матеріали журналісти в 20-ті роки. От і я пишу: «Чи не час українському МЗС подбати про захист прав своїх громадян у Росії?».

Перемогла опозиція

Президентські вибори на Кіпрі завершилися переконливою перемогою лідера опозиції Тассоса Пападопулоса. Він набрав більш як половину голосів. Нинішній президент Глафкос Клеридіс визнав свою поразку.

Опозиційний кандидат переміг на виборах усього за 12 днів до встановленого ООН крайнього терміну для досягнення угоди щодо возз'єднання острова. Тепер делегацію греків-кіпріотів на переговорах очолить Пападопулос. Спочатку він негативно ставився до плану ООН, але останнім часом почав говорити про можливість досягнення сприятливіших умов для греків-кіпріотів.

За в'їзд до центру Лондона доведеться платити

Від учора за проїзд до центру Лондона водіям доведеться платити по п'ять фунтів стерлінгів. У такий спосіб міська влада вирішила боротися з пробками. Виняток зроблено тільки для інвалідів, таксі й деяких категорій транспорту спеціального призначення. Власникам автомобілів запропоновано кілька варіантів оплати: придбання тижневих, місячних і річних абонементів, плата за кредитними картками, через Інтернет, за звичайними й мобільними телефонами, у спеціальних пунктах по всьому місту.

ПОДІЇ НАВКОЛО ІРАКУ

Що б це означало?

У жовтні минулого року, тобто приблизно за місяць до повернення інспекторів ООН до Багдада, іракські дипломати, акредитовані в Стокгольмі та Гельсінкі, направляли шведській і фінській владі запити, що стосувалися сибірки. Про це повідомляють фінська газета «Ілта-Саномат» і шведська «Афтонбладет». Нині ці та інші газети ламають голову над запитанням: «Що б це означало?».

Стало відомо, що влада Іраку виявляла інтерес до «шляхів захисту від виразки, а також до обладнання, яке потрібне для дезинфекції». Директор політичного департаменту МЗС Фінляндії Маркус Люра заявив у зв'язку з цим: «Ми не відповіли на запит. Подальших обговорень цього питання також не було. Це не наша сфера діяльності». Представник МЗС Швеції Ян Яноніус повідомив, що Стокгольм також прийняв рішення не відповідати на запит.

Цю тему одразу ж підхопила преса США, і вона вбачає в цій історії інший аспект. Газета «Волл-стріт джорнал» висловлює таке припущення: «Чи не хотів Саддам Хусейн надіслати нам попередження про те, що він може використати бактерії сибірки?»

Марат ЗУБКО.
Гельсінкі.

Фото АП.

На знак протесту проти можливої війни в Іраку на вулиці Сан-Франциско вийшли більш як 100 тисяч осіб. Колони демонстрантів цілком заполонили 12 центральних кварталів міста. Головне гасло акції протесту: докази Сполучених Штатів на користь воєнної операції проти Іраку непереконливі.

Багатотисячні марші миру минулих вихідних прокотилися буквально всією планетою. За найскромнішими підрахунками, на різних континентах в антивоєнних демонстраціях узяли участь понад 10 мільйонів осіб. У самих Сполучених Штатах багатотисячні демонстрації пройшли в більш як 150 містах.

На знімку: демонстранти несуть гасло: «Ні — війні!»

Між американським молотом і європейським кувадлом

Президент Латвії Вайра Віке-Фрейберга була однією з небагатьох державних діячів і єдиною з керівників країн Балтії, запрошених на День американського президента. Вчора вона виступила слідом за Джорджем Бушем. Подейкують, що ВВФ, як часто називають латвійського президента, має шанс після закінчення свого президентського терміну стати радницею Буша з питань «післяіракського світоустрою».

Тим часом у питанні підтримки наступної воєнної кампанії в країні немає одностайності. Днями міністр закордонних справ Латвії Сандра Калнієте публічно зробила зауваження послу в США Айвісу Ронісу, який заявив, що Латвія підтримає США у війні з Іраком. Міністр назвала таку заяву правильною по суті, але передчасною.

13 лютого будинок латвійського Сейму й Посольства США пікетували противники антиіракської кампанії. Цього ж дня комісія із закордонних справ працювала над резолюцією щодо Іраку. І тут змішалися позиції лівих і правих. У результаті прийнята резолюція підтримує «роззброєння Іраку із дотриманням міжнародного права і рішень Ради Безпеки ООН».

Одним із «найкрутіших» критиків політики Кабміну і президента став член Народної партії Олександр Кирштейнс. Він заявив: «Замість того, щоб підтримувати в односторонньому порядку війну, організовану «на прохання трудящих», Латвії треба було б подивитися на позицію Німеччини — свого великого торгового партнера. До того ж американську позицію щодо Іраку не підтримує більшість членів РБ ООН — Китай, Росія, Франція. Можливо, бути маріонеткою почесно. Але, вступаючи до ЄС, Латвія може зіткнутися з опозицією цьому підходу».

Володимир СТРОЙ.
Рига.

ХРОНІКА. ФАКТИ. ПОДІЇ

■ *Київ*

Розмовник до Праги доведе

Вийшов з друку перший в лексикографічній практиці посібник-розмовник «Українсько-чеські паралелі в текстах і ситуаціях». Офіційна презентація видання відбулася в Посольстві Чеської Республіки. Тематичні розділи дають можливі варіанти ведення діалогу, типові вирази. У книзі вміщено зразки ділової документації, приватної і службової кореспонденції, найуживаніші чеські прислів'я та приказки.

Як повідомили в посольстві, розмовник розрахований на студентів, викладачів, бізнесменів і туристів. Одне слово, для всіх, хто цікавиться чеською мовою і бажає розширити свій словниковий запас та розвинути навички усного мовлення.

■ *Тбілісі*

Ситуація загостриться

Президент Грузії Едуард Шеварднадзе припускає, що навесні ситуація в Панкисі може знову загостритися через спроби «деструктивних елементів» перейти російсько-грузинський кордон з того чи того боку. Він також стверджує, що «нині в Панкиській ущелині перебувають лише грузинські військовики і там немає жодного збройного формування іноземної держави».

■ *Кабул*

Сніг як стихійне лихо

В Афганістані минулих вихідних були дуже сильні снігопади. Через негоду зупинено роботу аеропорту Кабула, не працює тунель на перевалі Саланг, який сполучає столицю з північними районами країни. У районі перевалу також зійшли потужні лавини. Даних про жертви та руйнування поки що немає.

■ *Єреван*

Мітинги перед виборами

Напередодні виборів президента Вірменії, які відбудуться завтра, в Єревані проходить багатотисячний мітинг опозиції на підтримку кандидата на посаду глави держави, лідера Народної партії Вірменії Степана Демирчяна. За попередніми даними, у мітингу беруть участь більш як 25 тисяч громадян із різних районів Вірменії. Як зазначив Демирчян, «зміна влади в серцях людей уже сталася».

■ *Брюссель*

Комітет НАТО подолав кризу

Комітет військового планування НАТО подолав кризу у питанні про допомогу Туреччині. Про це заявив у Брюсселі генеральний секретар НАТО Джордж Робертсон. За рішення надати Туреччині допомогу в разі воєнного конфлікту з Іраком одностайно проголосували всі 18 країн—членів Комітету військового планування.

■ *Газа*

Танки увійшли до сектора Газа

Ізраїльські війська провели нову спецоперацію на Близькому Сході. До міста Газа під прикриттям бойової авіації увійшли танки. Бронетехніка зайняла позиції на центральних вулицях. Напередодні там пролунав потужний вибух. За останніми даними, загинуло шестеро осіб. Ще трьох у тяжкому стані доставлено до шпиталю. Усі загиблі — бойовики пелестинського екстремістського руху ХАМАС.

На знімку: під час операції ізраїльські війська знищують не тільки гіпотетичних терористів, а й будинки, де вони мешкали. Руїни одного з таких «будинків терористів» оглядає палестинський поліцейський.

Фото АП.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних інформагентств.

Дружба з наукою гарантує успіх

ПІДСУМКИ

Близько двох років тому рішенням колегії Міністерства аграрної політики, Харківської облдержадміністрації та президії Української академії аграрних наук було затверджено регіональну Комплексну програму розвитку сільськогосподарської галузі області. Зазначу, за роки новітньої української історії це, напевно, перший такий документ, що став настільною книгою для села, а не «галочкою» для звіту. Саме тому, стверджують фахівці, Харківщина протягом минулих років посідає провідні місця з виробництва майже всіх видів сільгосппродукції. Торік тут намолотили 2,7 мільйона тонн зерна. Це найбільший урожай, починаючи з 1990 року.

Сухі статистичні дані свідчать, що в області в останні два роки нарощують виробництво основних видів сільськогосподарської продукції, поліпшується забезпечення нею населення. Так, виробництво м'яса зросло на 13 відсотків, молока — на 10, яєць — на третину, зерна — удвічі. Після занепаду виробництва 1995—1999 років, незважаючи на всі погодні катаклізми, спостерігається нарощування обсягів виробництва. Особливо це стосується продукції рослинництва, де зростання порівняно з 1999 роком — майже в 1,6 разу. Середня врожайність зернових 33,8 центнера з гектара, а щонайменше у половини районів області вона становила в середньому понад 50 центнерів з гектара. Вісім господарств одержали врожай більш як 60 центнерів. Це рівень кращих агроформувань розвинених країн Європи, що свідчить про резерви, які є для нарощування виробництва зерна.

Проте загальний стан справ, скажімо, в молочному скотарстві все ще залишається складним. Передусім це стосується стабілізації поголів'я великої рогатої худоби і особливо — корів у реформованих господарствах. За останній рік чисельність дійної череди у сільгосппідприємствах зменшилась на 15,6 тис. голів. А тому основну частину продукції тваринництва все ще виробляють у підсобних господарствах населення, частка яких з виробництва молока перевищує 50 відсотків. Стан справ у птахівництві і свинарстві оптимістичніший. Завдяки інвесторам останнім часом вдалося відновити роботу більшості птахофабрик, збільшити поголів'я птиці у сільськогосподарських підприємствах на 27 відсотків. Продукція спеціалізованих птахівничих господарств завоювала місцевий ринок, потіснивши конкурентів.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Поступово оновлюють і машинно-тракторний парк. Якщо за весь 2000 рік сільськогосподарські і фермерські господарства області спромоглися придбати лише 52 трактори та 10 зернозбиральних комбайнів на загальну суму 26 мільйонів гривень, то в перший рік виконання програми на придбання різних сільськогосподарських машин було спрямовано майже 55 мільйонів, а за 2002 р. сільські господарства області поповнилися 244 тракторами, 141 зернозбиральним комбайном, 50 бурякозбиральними машинами, значною кількістю іншої сільськогосподарської техніки.

Звичайно, помилково було б думати, що харківські землероби вже розв'язали більшість своїх нагальних проблем, та й чи можливо це в такий стислий термін. Але курс на науковий, раціональний підхід до землеробства доводить, що в сучасних конкурентних умовах це, мабуть, єдиний шлях, який дасть можливість Україні стати справді аграрною державою, виробляти не тільки якісну сільгосппродукцію, а й високоврожайну. І ще лише один факт. Минулий рік 88 відсотків хронічно збиткових колишніх колгоспів завершили з прибутками. Отже, прагнуть в області уміло господарювати, навіть попри проблеми з технікою, обіговими коштами, мінеральними добривами тощо. Справа тепер за державою, яка має допомогти селянину твердо стати на землі.

Микола КОСИЙ.

Харківська область.

ВТРАТИ

Губить худобу ціна

У січні цього року в аграрному секторі Дніпропетровщини поголів'я худоби скоротилося на десять тисяч голів. І це тоді, коли минулого року власного м'яса тут виробили ледве не втричі менше, ніж вимагали потреби. Тим часом завезена ззовні, переважно імпортна, м'ясопродукція часто-густо не витримувала жодної критики і навіть десятками та сотнями тонн вилучалася як некондиційна та шкідлива. Термінова консультативна нарада в облдержадміністрації з проблем виробництва вітчизняної тваринницької продукції дійшла висновку: «вирізають худобу неприйнятні для товаровиробників ціни». Якщо в роздрібній торгівлі м'ясопродукти та ковбаси досі коштують, як і коштували, доволі недешево, то селянам заготівельники платять за яловичину уже менш як 2 гривні, а за свинину — не більш як 3—4 гривні за кілограм.

Заступник голови облдержадміністрації Валерій Рудниченко визнав: переробники справді нині невиправдано процвітають за рахунок селян — позбавляють аграрників роботи і засобів для існування, а все інше населення змоги споживати виняткового свіже вітчизняне м'ясо. То давно час комусь подбати, щоб «прибутки між виробниками і переробниками розподілялися порівну». Але залежить це не лише від ціни і праведного бізнесу, а й аграрної політики в державі. А ще вітчизняну м'ясну галузь «ріже по живому» низька купівельна спроможність населення.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Дніпропетровська область.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Мій хутір – моя фортеця

СЕЛЯВІ

Ще за часів панської Польщі на півночі Волині поміж піднебесними сосновими борами майже не було сіл. Лісовий люд жив одноосібно на невеликих хуторах, хазяйнуючи на власний розсуд. Однак з приходом пролетарсько-радянської влади полісян позганяли докупи, створюючи небачені на цих теренах колективні поселення. Але волелюбний дух древлян і бужан навіки зостався у генах. І нині тутешні селяни повертаються до прадідівського хутірського життя...

Край світу...

Невеличке поліське село Залазько Камінь-Каширського району недарма зажило слави хутірського. До другої світової війни тут нараховувалося до двадцяти доволі заможних хуторів. Однак на початку 50-х років усіх одноосібників «зігнали на одну вулицю». А згодом село офіційно визнали неперспективним. Нині тут стогнуть під вагою часу трохи більше тридцяти дворів, в яких мешкає сотня полісян. Зазвичай у хатинах пораються одинаки-пенсіонери, на спомини яких ті часи, коли сюди, на край світу, не доїдеш і не дійдеш. У їхніх вухах досі стоїть гул вертольотів, що ще не так давно підвозили продукти і людей. І хоча до села проклали асфальтну дорогу, сюди ніколи не курсував автобус. Тут і досі немає школи. Дітлахи мусять ходити на навчання до сусідніх сіл. Колись з легкої руки партійного районного начальства у Залазькові побудували новий магазин. Проте вже кілька років на металевих дверях висить масивний замок. А селяни купують харчі у підприємців, які перетворили власні домівки на своєрідні продуктові бази... На початку 90-х у селі розпочали зводити сучасну тваринницьку ферму. Та не закінчили — забракло коштів. Нині від тієї будівлі навіть фундаменту не зосталося. Селяни розібрали ферму по цеглині. Однак є в цій болотяній місцевині задоволені життям полісяни. Це хуторяни, які мешкають у своїх «помістях» неподалік Залазька.

Сам собі господар і агроном

Працьовита родина Чураків мешкає на тутешньому хуторі ще з початку минулого століття. Їхнє обійстя розкинулося порівняно недалеко від села. Тому за часів примусової колективізації переселення оминуло їх. Проте партійна влада кілька разів марно намагалася вмовити хуторян приєднатися до сільської громади. Врешті, партійці махнули на впертих полісян рукою: хочете жити дикунами — живіть, але допомоги не просіть. Власне, її родина і не потребувала. Сім'я досі має кілька гектарів землі, на якій вирощує городину і жито. Тримають курей, качок, гусей, свиней і худобу. Неподалік просторої поліської хатини шумить соснова гущавина, поряд виграє листям березовий гай. А ген-ген далі простягнулися тягучі болота, багаті водяною різноголосою пташиною і дрібною звіриною.

— Навколо нас було багато хуторів, — розповідає тутешня мешканка Людмила Чурак. — Було, збираємо з бабусею гриби чи ягоди, то вона завжди покаже місце, де стояв лісовий двір. Ось тут, каже, було Іванове урочище з хутором. А ось Степанова канава, де той хазяйнував. Онде Пилипове озеро... Від тих хуторів хіба що старезні груші позалишалися. Бо в полісян був звичай: біля нової хатини садити грушу і копати криницю.

Зазвичай хуторяни споконвіку вирізнялися з-поміж селян. Цей лісовий люд дещо сторонився «колективних поселенців» і сподівався лише на власні сили. Щоправда, завжди поміж собою трималися купи, бо нерідко самотні помістя грабували бандити і всяка наволоч. Було, забреде «у гості» й дикий звір. І хуторяни разом боронили свою худобу і майно. Звісно, великих достатків не мали. Бо ніде, окрім як на хуторі, не працювали. Однак для життя власної господарки вистачало. До слова, буття нинішніх хуторян майже не змінилося. Вони теж ніде не працюють, бо роботи на Поліссі вдень з вогнем не знайти. Проте, на їхню думку, не так потерпають від безробіття, як селяни Залазька. Кожен має по кілька гектарів землі неподалік своєї хати або під лісом, на яку через нерадючість ніхто не претендує. Ці самовільні наділи селяни називають «полем на хуторі». Хазяї жартують, мовляв, найбільша їхня вигода в тому, що кури можуть ходити, де хочуть і не лізуть у сусідський город. Та й для худоби пасовища більше, ніж достатньо. На хуторах удосталь місця для своїх дров і сіна. Є де діткам забавлятися, м'яча поганяти. Маєш гроші — будуйся хоч на кілометр. Ніхто не заборонить. Хоча є у хуторян неписані закони, поєднані зі звичаями лісового життя. Жоден із них задарма не зробить зле звірові, не зламає дерево. Ніколи не сваряться за межу, бо святої земельки на всіх вистачить. Якщо дядко Василь щоразу косить сіно неподалік свого хутора у заплавах, то ніхто туди вже не потикатися. Коли баба Марія збирає гриби у своєму ліску, то боронь Боже комусь туди сунутися — від нього відвернуться всі сусіди.

Є ще одна особлива риса полісян-хуторян — неймовірна бережливість. Хазяїн ніколи не викине стару річ, не повалить старої хати. Таким оберегом поліських традицій є 70-річний хуторянин Адам Митчик. Працьовитий, непосидючий полісянин збудував дві хати, два хліви, тримає курей, свиней, худобу і коня. На обійсті все виготовлене його руками. Виростив і видав заміж двох дочок. Поховав дружину, і нині порається по господарству одинаком. Мешкати на хуторі йому подобається. Хіба що самотність пригнічує, бо немає навіть з ким чарчину перехилити. Та й страшнувато одному. То наркомани в пошуках маку городом бродять, то пияки вночі в двері грюкають. Почастішали і крадіжки курей та інвентарю. Та попри негаразди дядько Адам не хоче переходити до села, бо лише на хуторі йому дихається вільно.

Нині дедалі більше селян переселяється «на природу». Відтак у Залазька з'явився ще один хутір. Молода сім'я із сусіднього села купила всього за 200 доларів стару хатину біля густого запашного лісу і мальовничого ставка. У відремонтованій оселі відтепер чути дитячий сміх, а в старенькому хліві — ревіння худоби. Прибульці одразу порадували сільську громаду рідкісною для тутешніх сімей подією. Уперше за останнє десятиріччя у Залазькові народилася дитина. І де? На хуторі! Відтепер сусіди-хуторяни вихваляються перед селянами: то хто казав, що хутірському життю настав кінець? За ним майбутнє на Поліссі, коли над соснами лунає дитячий лепет.

Роман ЖИЖАРА.

Волинська область.

АЛЬТЕРНАТИВА

Консерви для... тварин

У Криму шириться географія впровадження нової технології заготівлі кормів із застосуванням біоконсервантів.

Розроблений у Інституті «Кримагропроект» метод дає можливість силосувати з допомогою простої і недорогої методики кукурудзу, однолітні і багатолітні трави, сорго, соняшник, злакові культури, а також цілий перелік сумішей бобових та інших рослин, які важко, або й зовсім не піддаються силосуванню. Популярності «Лактісу» сприяє і його дешевизна: одна доза на тонну силосованих кормів коштує усього 50 копійок.

Це бактеріальний концентрат, що містить здебільшого молочнокислі стрептококи, палички, дріжджі. Така мікрофлора сприяє швидкому підкисленню дрібної зеленої маси і відтак забезпечує її надійну консервацію.

Фахівці зазначають, що застосування цього препарату сприяє значному спрощенню самої технології заготівлі кормів, скороченню фаз збирання кормових культур, надає можливість заготівлі зеленої маси підвищеної вологості та силосування соломи.

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

Виробники молока і м'яса стали на захист своїх інтересів

Обласні асоціації виробників молока і м'яса створено на Одещині. Їх мета — захищати селян від стихії ринку, виробляти єдину договірну політику, яка забезпечувала б рентабельність тваринництва. Створена й погоджувальна комісія, яка затвердила на сьогодні мінімальний рівень закупівельних цін: молоко першого сорту — 700 гривень за тонну, велика рогата худоба високих відгодівельних кондицій — 4 тисячі гривень, свині — 6 тисяч, вівці — 5 тисяч за тонну живої ваги, птиця — 6,9 тисячі гривень за тонну. Не всі переробники, однак, погоджуються з такими цінами, погрожують бойкотувати закупівлі в регіоні. Свої ж потреби, кажуть, задовольнятимуть з сусідньої Молдови чи за рахунок дрібних селянських господарств, де встановлені ціни можна обійти. Та у більшості випадків погоджені взаємовигідні ціни, схоже, таки діятимуть, і, в результаті, тваринництво стане рентабельним, а отже — розвиватиметься інтенсивніше.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

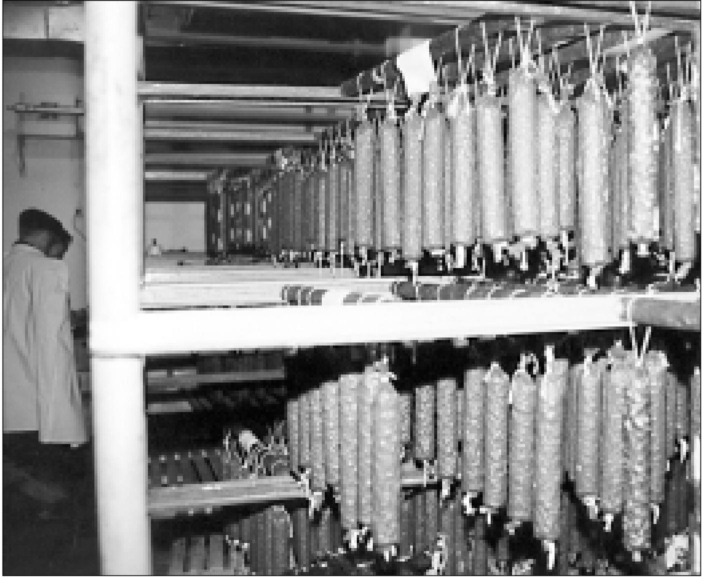

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

А прибутки лічить посередник

ПРОБЛЕМА

Складається парадоксальна ситуація: збагачуючи безмірну кількість посередників, селяни Кіровоградщини не можуть прогодувати себе, не кажучи вже про худобу, яка дедалі більше перетворюється на непомірний тягар. Не треба бути великим математиком, аби порахувати збитки, що чекають на господарство, яке займається розвитком невигідної нині галузі. Скажімо, за літр незбираного молока посередники дають щонайбільше тридцять копійок, м'ясо купують по 4 — 5 гривень за кілограм. Поки товар дійде до покупця, його ціна зростає у 3—5 разів. Отже, в накладі залишаються і безпосередній виробник, і споживач, а навар потрапляє в кишеню ділків, що стоять поміж ними.

Не всі сільськогосподарські підприємства мають змогу обзавестися власними переробними цехами, та й із готовою продукцією пробитися на монополізований ринок майже неможливо. Тож значна частина керівників господарств йде на свідоме винищення худоби, щоб вона своєю нерентабельністю не псувала економічних показників, якими нині так модно хизуватися від найнижчого до найвищого рівнів. Однак вигода ця сьогоденна. В подальшому обраний шлях веде до повного краху. Бо відроджувати втрачене набагато важче, аніж зберегти його.

Проблеми тваринництва обговорювали на науково-практичній конференції «Перспективи розвитку агропромислового виробництва степового регіону та забезпечення його наукового супроводження», присвяченій 90-літтю заснування Кіровоградської державної сільськогосподарської дослідної станції. Показовим у цьому плані для учасників та гостей заходу стало базове господарство дослідної станції СВК «Колос» Знам'янського району. Тут ще діють племзавод знам'янської породи м'ясного типу, репродуктор з розведення української великої білої породи свиней, племенні ферми червоно-рябої і чорно-рябої порід великої рогатої худоби, утримується молочне товарне стадо в тисячу корів. Навіть цими зимовими днями середній надій молока становить 9 кілограмів на добу, а річний показник наближається до 4 тисяч кілограмів.

Однак, з словами голови СВК «Колос» Вікторії Куц, справи аж ніяк не такі добрі, як того хотілося б. Бо забезпечити прибутковість молочного і м'ясного скотарства за нинішніх необгрунтовано низьких закупівельних цін на продукцію, які нав'язують переробники, навіть за високої продуктивності неможливо. А утримується тваринництво в господарстві на плаву завдяки тому, що збитки від худоби перекриваються вигідною нині продукцією птахівництва. Образно кажучи, курячими і гусячими яйцями.

Вікторія Куц, як і багато її колег, сподівається, що зрештою встановляться нормальні, прийнятні для виробництва ціни на молоко і м'ясо. Що здоровий глузд таки візьме гору над витівками хитромудрих, недалекозорих ділків, котрі необачно рубають гілку, на якій сидять. Та й що держава не залишиться осторонь цієї проблеми...

Олег БОНДАР.

Кіровоградська область.

Мал. Олександра МОНАСТИРСЬКОГО.

РЕАЛІЇ

Колишнього голову колгоспу зустріли з хлібом-сіллю

Висловити недовіру керівнику ТОВ «Україна», що у Калинівському районі на Вінничині, а також змінити форму власності названого сільськогосподарського підприємства — таке рішення прийняла громада на сході села Комунарівка, де розташоване господарство. Присутній на ньому народний депутат України Микола Катеринчук запевнив селян, що наведені у їхніх виступах факти безгосподарності будуть ретельно перевірені правоохоронцями. Адже деякі з них, за словами депутата, містять ознаки кримінального злочину.

Запропонована на зборах кандидатура нового керівника не викликала у присутніх заперечення: переважною більшістю проголосували за Віктора Ладаняка, колишнього голову місцевого колгоспу. Майже годину селяни терпляче чекали поки він з'явиться у залі. Весь цей час ініціативна група переконувала його вдома (Ладаняка не було на зборах) у необхідності попрацювати на благо громади. Спритні господині навіть встигли приготувати хліб-сіль. Під бурхливі оплески його і вручили сивочолому ветерану. «Я нічого вам не обіцятиму, — одразу попередив Ладаняк, — бо результати подальшої роботи залежать не від мене одного — від нас усіх разом узятих».

— Рішення сходу села Комунарівка не має законної сили, — пояснив присутній на ньому начальник Калинівського районного управління сільського господарства Сергій Мельник. — Керівника товариства з обмеженою відповідальністю селяни не обирають і не звільняють. Це — справа засновників товариства.

Щоб усе привести у відповідність з чинним законодавством, уточнив С. Мельник, треба створити нове агроформування або домовитися із нинішніми власниками ТОВ «Україна» про його реформування і створення на його базі сільськогосподарського кооперативу. Чому кооперативу? Бо саме таку форму власності вирішили обрати на своїх зборах селяни. Вона дає право, як це було раніше, обирати, а в разі потреби звільняти керівника господарства. Всі інші форми власності — ТОВ, СТОВ, СВАТ, ПОП — позбавляють селян такої можливості. А вони, як це видно з прикладу Комунарівки, не хочуть залишатися покірними рабами.

Віктор СКРИПНИК.

Вінницька область.

Вдячне «рох-рох»

могли почути вогнеборці Канева, які загасили пожежу на свинофермі в селі Новоукраїнка та не дали засмажитися трьомстам поросятам.

Загоряння сталося через коротке замикання електропроводки. Першими на місце події прибули працівники місцевої пожежно-сторожової служби. Тож завдяки оперативності вдалося запобігти чималих матеріальних збитків. Вогонь знищив лише 10 квадратних метрів перекриття свинарника.

Центр протипожежної пропаганди відділу пожежної безпеки Черкаської області.

Чи бути курорту на вулкані

За 40 кілометрів від обласного центру в селі Старуня, що в Богородчанському районі на Івано-Франківщині, знаходиться єдиний в Західній Україні... діючий вулкан. Директор Івано-Франківського інституту екобезпеки та природних ресурсів, професор Олег Адаменко каже, що не треба боятися, що Старуня може перетворитися на новітню Помпею. Адже з кратерів Старунівського вулкана витікає не лава, а нафта, газ, грязі та вода високої мінералізації. Річ у тім, що цей вулкан — грязьовий.

Такі геологічні прояви трапляються рідко. В Україні грязьові вулкани є ще на Керченському півострові у Криму. Виникнення вулкана у Старуні спричинили розробки нафтових та озокеритних родовищ. Уперше він дав про себе знати у 1977 році після землетрусу в горах Вранча в Румунії. Нині конус вулкана сягає трьох метрів. Старунський вулкан оголошено геологічною пам'яткою, яка набула статусу державного заповідника.

Озокерит, гарячі грязі, воду високої мінералізації, які є на території вулкана, зазвичай використовують на курортах для лікувальних потреб. Та чи стати Старуні курортом, мають з'ясувати науковці.

Наталя АНДРУСЕЧКО.

Івано-Франківська область.

СУСПІЛЬСТВО

Карпатська регіональна та «європейськість»

Карпатська регіональна митниця, до якої входять власне регіональна, Чопська і Закарпатська, обслуговує 400 кілометрів державного митного кордону і межує аж із чотирма сусідніми країнами — Угорщиною, Румунією, Словаччиною та Польщею. Тому за своїм географічним розташуванням та зоною діяльності вона єдина така в Україні. Інша особливість: закарпатські митники перші в державі почали працювати в умовах запровадження візового режиму сусідами-словаками. На звичний ритм впливали і будівельні роботи. З нашого боку тривала реконструкція міжнародного автомобільного пункту пропуску «Тиса». Довелося тимчасово закрити і «Лужанку» у Виноградівському районі, бо угорці вели реконструкцію свого пункту переходу «Берегшурань». Та попри все митні платежі й інші податки до державного бюджету зросли.

*Про це та нашу «європейськість» розмова з начальником Карпатської регіональної митниці, радником митної служби першого рангу **Олегом ГОЄЮ**.*

Візи — не перепона і не «залізна завіса»

— На закарпатському відрізку митного кордону — сімнадцять пунктів пропуску: один авіаційний, два пішохідні, шість залізничних та вісім автомобільних, — деталізує Олег Гоя. — На часі — відкриття прикордонних переходів із Румунією та Польщею в пунктах перетину Солотвине—Сігет—Мармацією та Лубня—Волосате. Нині із Закарпаття до сусідів і їм до нас можна дістатися або через Львівщину, або через Словаччину.

— Але ж і Польща, і Румунія мають намір запровадити візовий режим. А він, очевидно, внесе певні обмеження в переміщення через митні кордони і вантажів, і тих же туристів.

— Попервах — цілком можливо. Як було це після запровадження віз з боку Словаччини та Чехії. Саме закарпатські митники перші в Україні зіткнулися з цією проблемою, адже інші регіони з державами з візовим режимом наразі безпосередньо не межують. А ми маємо два такі пункти міжнародного автомобільного пропуску на українсько-словацькому кордоні — в Ужгороді та поблизу села Ублі Великоберезнянського району. Спочатку і вантажний, і особливо пасажирський потоки справді значно зміліли. Вони частково змінили своє русло в напрямку Чехії в обхід Словаччини на Польщу. Це для того, аби, їдучи до Чехії, не платити за візи ще й Словаччині.

— Отже, із запровадженням візового режиму Польщею цей потік знову увійде в старе русло?

— Вважаю, так. Але вже й тепер ті, хто перетинає україно-словацький кордон, візовим режимом не надто переймаються. Торік на митному посту «Ужгород» оформлено майже 300 тисяч транспортних засобів, а його колектив перерахував до держбюджету митних платежів та інших податків на загальну суму 12 мільйонів 635 тисяч гривень, або у 2,3 раза більше, ніж було в 2001 році.

— До речі, про «Ужгород». Він потребує такої само реконструкції, як міжнародний автомобільний пункт пропуску «Тиса» на україно-угорському кордоні поблизу Чопа, що з вересня минулого року набув справді європейського вигляду.

Принцип труб різного діаметра

— Готуючись до вступу в ЄС, словацька сторона вже провела реконструкцію та розбудову митного поста «Вишнє Немецке» на словацько-українському кордоні. Зроблено це в основному на кошти, виділені за спеціальною програмою. А от на митному посту «Ужгород» від часу Олімпійських ігор 1980 року в Москві жодної реконструкції не велося. Тож і проблем тут зійшлося чимало. Найперша —синхронізувати роботу обох суміжних митних постів. Інакше на нашому, коли потік вантажів зросте, виникатимуть «тромби». Адже тут лише по одній смузі на в'їзд і на виїзд. Ними рухаються і вантажівки, і легковики, і автобуси.

Комплексною програмою розбудови Державного кордону України передбачена реконструкція й цього міжнародного автомобільного пункту пропуску. Перший етап передбачає спорудження власне нового терміналу автотранспорту із пропускною спроможністю 500 вантажних автомобілів щодоби. Другим етапом стане реконструкція наявної митної інфраструктури із пропуску пасажирського автотранспорту, тобто потоки ці будуть розмежовані. Тоді ми зможемо працювати в такому само темпі, як і сусіди. Нині ситуація, образно кажучи, нагадує таку, за якої вміст труби більшого діаметра треба пропустити через трубу меншого.

Менше пільг — багатша казна

— Нещодавно Карпатська регіональна підбивала підсумки роботи за минулий рік. Нині вже можна вести мову про її внесок у загальнодержавну скарбницю. Тож яким він є?

— Одним із найрезультативніших з-поміж інших митниць України. Торік він становив 242 мільйони 200 тисяч гривень, тобто на 126,2 мільйона більше, ніж було в 2001 році. Частка Закарпатської митниці — 62 мільйони 500 тисяч, Карпатської регіональної — 75 мільйонів 500 тисяч, Чопської — 104 мільйони 200 тисяч гривень.

— За рахунок чого досягнуто таке різке зростання?

— Протягом останніх двох років чинне законодавство істотно обмежило застосування вексельної форми розрахунків у зовнішньоекономічній діяльності та пільги в їх оподаткуванні. Серйозним джерелом поповнення митних платежів є розмитнення транспортних засобів, які ввозяться в Україну, безпосередньо при перетині кордону. Робиться це цілком прозоро, згідно з тарифами, і жодні хитромудрі оборудки тут не проходять.

— Але митні збори теж мають свою «стелю», а вона, звісно ж, не гумова...

— Безперечно. Проте й кількість суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності щорік зростає. Нині в зоні наших трьох митниць акредитовано їх майже 4 тисячі. Проте активно працюють поки що лише 1600. Кількість пасажирів і транспортних засобів, які перетинають митний кордон, зросла на 15—25 відсотків. Не меншає, на жаль, порушників митних правил. У зв'язку з цим додалося клопотів й нам, проте значно зріс коефіцієнт корисної дії нашої роботи.

Торік оформлено близько 110 тисяч вантажних митних декларацій проти 90 200 в 2001 році. Заведено майже 3 тисячі справ про порушення митних правил на суму 32 мільйони 693 тисячі гривень та порушено 41 кримінальну справу про контрабанду на суму 9 мільйонів 439 тисяч гривень.

Нині наші функції — не просто контролювати надходження платежів і податків від підприємців, а й тісно співпрацювати з ними, а отже, прогнозувати надходження. На основі таких прогнозів і визначаються контрольні завдання. Додам, що в рамках Закону України про спеціальний режим інвестиційної діяльності в Закарпатській області реалізується 82 інвестиційні проекти на загальну суму 242,7 мільйона доларів США. До складу постійно діючої експертної ради при облдержадміністрації з питань розгляду інвестиційних проектів входить і представник Карпатської регіональної митниці. Кожен проект вивчають у відповідних підрозділах митниці й лише після цього дають експертний висновок. Кожна гривня витрат нині обертається 13 гривнями 40 копійками прибутку, а це десь на 4 гривні більше, ніж було рік тому.

Інтерв'ю вів Іван ГУДЗОВАТИЙ.

Ужгород.

На знімку: начальник Карпатської регіональної митниці Олег Гоя.

Тероризм не ілюзія, а небезпека, що реально існує

Приборкати терор і організовану злочинність міжнародна спільнота може лише разом, вважає перший заступник державного секретаря МВС України генерал-полковник міліції Юрій Черкасов

ПРАВО

Міжнародна зустріч міністрів внутрішніх справ, точніше — делегацій МВС чотирьох держав — Білорусі, Молдови, Російської Федерації та України, присвячена питанням боротьби з тероризмом, організованою злочинністю та нелегальною міграцією, що відбулася минулого тижня в Харкові, була прикметна не лише участю в ній багатьох генералів, а насамперед — ухваленими екстраординарними рішеннями, на які органи правопорядку покладають чималі сподівання.

*Прокоментувати результати цієї зустрічі наш кореспондент попросив першого заступника державного секретаря МВС **Юрія ЧЕРКАСОВА**, який представляв на зустрічі одну з головних доповідей української делегації — стан і перспективи співпраці в боротьбі з тероризмом та організованою злочинністю.*

— Юрію Ериковичу, і все-таки: чи реальний тероризм у нашій країні? Чи справді є така загроза, або, можливо, це лише данина сучасній «моді» — оголошувати війну терористам навіть там, де їх і немає?

— Іронія, на мою думку, не зовсім доречна. Звісно, народна мудрість гласить: не буди лихо, доки тихо. Але чи так все тихо? Лише торік правоохоронними органами України припинено діяльність 722 організованих злочинних груп, до складу яких входило майже три тисячі осіб, які скоїли понад сім тисяч злочинів. Розкрито 94 умисні вбивства, серед них 25 «на замовлення», майже 80 випадків бандитизму.

— Усе це тероризм? Здається, донедавна ці кримінальні злочини ми називали просто вбивство.

— Так, багато років раніше держава з фальшивою сором'язливістю намагалася, наприклад, називати ті самі вбивства «тяжкими тілесними ушкодженнями, що спричинили смерть», терористичні прояви — хуліганськими витівками тощо. Але подивимося правді в очі. В сучасній кваліфікації є не менш як десять найпоширеніших видів терору. Тут і політичний, і національний, і національно-визвольний, і добре нам відомий з історії «червоний» терор. І так звані правий, релігійний, сектантський, кримінальний тощо. Тому немає рації більше крутити і вдавати, що в нас немає цієї проблеми. Я лише назву найрезонансніші злочини, що є типовими терористичними акціями.

2001 року в тролейбусі в Дніпропетровську лише завдяки щасливому випадку «дав осічку» саморобний вибуховий пристрій, що дорівнював еквіваленту трьом кілограмам тротилу. А якби вибухнув в переповненому пасажирами транспорті?

У Кривому Розі внаслідок вибуху бойової гранати одна особа загинула, майже 20 одержали досить тяжкі травми. Нагадаю, йдеться про терористичний акт, скоєний стосовно Н. Вітренко.

Органами МВС разом із Службою безпеки України розкрито злочин в Івано-Франківську, в результаті якого загинув кандидат у народні депутати України, заступник голови облдержадміністрації Шкрібляк. Класичний терор. До того ж, ймовірно, найпоширеніший в Україні, внаслідок якого вже загинули десятки людей від рук найманих убивць.

А якщо пригадати розбійні напади на ювелірні магазини в Одесі, трагічні події в аеропорту того самого міста, вибух біля приміщення СБУ в Києві, бандитські вчинки новоявлених «революціонерів» та їх затятий опір силам правопорядку і багато інших таких випадків, то навряд чи в кого виникнуть сумніви, що в нашій країні, на жаль, вже давно не все гаразд і в цьому питанні. Тільки за минулий місяць скоєно 18 тяжких злочинів із використанням вогнепальної зброї та вибухівки, вісім з яких не вдалося розкрити по гарячих слідах.

Звісно, дякувати Богові, справа поки що не дійшла до таких масових трагічних випадків, котрі відбулися не так давно в Росії. І хоча Україна не є країною, яка воює, і в нас зберігається відносний мир і спокій, ніхто не може гарантувати, що придушувані російськими силовими структурами бойовики не опиняться завтра на території нашої країни і не вчинять якісь дії екстремізму або тероризму.

— На жаль, звучить переконливо. А які дії вирішено вживати органам внутрішніх справ цих країн, щоб убезпечити й надалі їх громадян від таких випадків?

— Спочатку кілька слів про основні напрями роботи української міліції. У ситуації, що склалася, найважливіше, на наш погляд, не допустити, покласти край нелегальній міграції. Унеможливити переміщення в країну з «гарячих» точок засобів терору — зброї, боєприпасів, вибухових речовин. Забезпечити цілковитий контроль над різними організаціями, найбільш схильними до радикальних, а то й небезпечних дій. Організувати ефективний захист об'єктів забезпечення життєдіяльності населення — електричних станцій, енергетичних магістралей та інших подібних до них.

Досягнуто домовленості про те, щоб на базі Бюро з організації боротьби з організованою злочинністю СНД створити спільний спеціалізований банк даних «Кримінальний терор», у рамках якого здійснюватиметься збирання, узагальнення і аналіз інформації стосовно осіб, підозрюваних в організації та скоєнні терористичних актів, убивств «на замовлення», інших тяжких злочинів.

Чимало часу було приділено обговоренню та спрощенню заходів з видачі злочинців, які переховуються від покарання законом в сусідніх республіках, організації проведення пошуково-розвідувальних заходів, забезпечення оперативної роботи із своєчасного виявлення і затримання злочинців. Підписано відповідні документи, спрямовані на боротьбу з незаконною легалізацією грошових коштів, здобутих злочинним шляхом, виявлення каналів нелегальних мігрантів. Окремо йшлося про наркоманію, наркобізнес, торгівлю зброєю.

До обговорення проблем і вироблення рішень ми залучили не лише керівників центральних відомств, а й начальників УВС прикордонних регіонів, де найбільше скоюється злочинів. Уже прийнято рішення проводити з багатох питань спільні наради, створювати всілякі умови для ефективнішої роботи насамперед низової ланки правоохоронців наших країн. Бо саме на них покладено основну, серйозну роботу із зміцнення законності.

Микола КОСИЙ.

Харків.

На знімку: перший заступник державного секретаря МВС України генерал-полковник міліції Юрій Черкасов.

ОГОЛОШЕННЯ

Господарський суд Вінницької області (21100, м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе, 7) порушив справу № 260/10-1497 про банкрутство Відкритого акціонерного товариства «Ямпільське хлібоприймальне підприємство» (24500, Вінницька область, м. Ямпіль, вул. Черняховського, буд. 11, р/р 2600333, в АППБ «Аваль», МФО 302247, Код 00953409).

Розпорядником майна призначено Болховітіна Віталія Михайловича (м. Вінниця, вул. Островського, 25, кв. 77, тел. 52-03-41 ліцензія 3249800).

Претензії кредиторів і заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

ВАТ «Чернівціоблпаливо»

повідомляє, що чергові загальні збори акціонерів відбудуться 4.04.2003 р. об 11-й годині за адресою м. Чернівці, вул. Шептицького, 29.

Реєстрація акціонерів з 8-00 до 11-00 04.04.2003 р.

Порядок денний:

1. Звіт правління про результати діяльності акціонерного товариства за 2002 рік.
2. Звіт ревізійної комісії та затвердження висновків за звітом правління.
3. Інформація спостережної Ради.

ЗАТ «Національне страхове товариство «НАСТ»

повідомляє, що загальні збори акціонерів відбудуться 11 квітня 2003 року о 15.00 год. за адресою: м. Київ, вул. Індустріальна, 27. Реєстрація акціонерів буде проводитись з 14.00 до 14.50.

Порядок денний.

1. Звіт Правління про роботу Товариства у 2002 році.
2. Висновок Ревізійної комісії по річному звіту та балансу ЗАТ «НАСТ».
3. Затвердження річного звіту та балансу ЗАТ «НАСТ» за 2002 рік.
4. Про розділ прибутку Товариства.
5. Про зміну назви страхового товариства ЗАТ «НАСТ».

Господарським судом Львівської області порушено справу про банкрутство за заявою Золочівської МДПІ до:

1. ТзОВ «Астра», справа № 7/225-7/235, юридична адреса: Львівська область, Перемишлянський район, м. Бібрка, код. ЄДРПОУ 13806377, р/р 26000400339001 в Перемишлянському ТВБВ Львівської дирекції банку «Україна», МФО 325116.

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Градюка О. І. (ліцензія № 000126 від 18.01.2000 р.).

Господарський суд Львівської області приймає заяви кредиторів та санаторів протягом місяця з дня опублікування цього оголошення за адресою: 79010 м. Львів, вул. Личаківська 81.

Господарський суд Полтавської області (м. Полтава, вул. Зигіна, 1), ухвалою від 11.02.03 р. у справі № 8/54, порушив справу про банкрутство Відкритого Акціонерного Товариства «Полтавська рибоводно-меліоративна станція» (с. Тахтаулово Полтавська району, Полтавської області п/р 26003301221179 в Полтавському ЦВ «Промінвестбанк» м. Полтава, МФО 331069, код. 001703434).

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Мущинську Олену Іванівну (ліцензія серія АА № 250411, видана Міністерством економіки та з питань європейської інтеграції України від 03.04.02 р. м. Полтава, вул. Леніна, 118, кв. 31, тел. 13-39-10).

Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

В газеті «Голос України» від 04.02.03 № 21(3021), в оголошенні про продаж майна Банку "Україна" розташованого у м. Ржищів, таблицю з «Назвою об'єкту», «Адресою», «Коротким характеристикою об'єкту» та «Початковою ціною продажу, грн., (без ПДВ)» читати наступним чином:

Назва об'єкту	Адреса	Коротка характеристика об'єкту	Початкова ціна продажу, грн. (без ПДВ)
Цілісний майновий комплекс у м. Ржищів	м. Ржищів, вул. Радянська, 4	Нежитлова будівля, гараж, сарай, погріб, обладнання та устаткування	47 277,10

Інформація про продаж з аукціону транспортного засобу Київської дирекції Банку «Україна»

ВАЗ-2108, 1992 року випуску, пробіг — 198 тис. км., початкова ціна (без урахування ПДВ) — 3372 грн., місцезнаходження — м. Кагарлик, вул. К. Маркса, 16.

Ознайомитись з транспортним засобом можна в робочі дні за вказаною адресою, телефони для довідок: (044) 228-97-66, 228-97-16.

Умови продажу: проведення розрахунку за придбаний автомобіль здійснюється протягом одного місяця з дня укладання договору. Оформлення права власності на придбаний автомобіль та зняття його з обліку у МРЕВ ДАІ здійснюється за рахунок покупця, питання реєстрації автомобілів вирішується покупцем самостійно. Засоби платежу — грошові кошти.

Плата за реєстрацію заяви у розмірі 17 грн. та завдаток у розмірі 10% від початкової ціни продажу автомобіля вносяться на рахунок № 26009301260745, у Подільському відділенні ПІБ м. Києва, МФО 322197, код ЄДРПОУ 22894896, одержувач — філія «Київський аукціонний центр» ДАК «Національна мережа аукціонних центрів».

Заяви на участь в аукціоні приймаються — філією «Київський аукціонний центр» ДАК «НМАЦ» за адресою: 02094, м. Київ, вул. Червоноткацька, 42. Кінцевий термін прийняття заяв за три робочі дні до дати проведення аукціону. Тел.: (044) 552-72-55.

Аукціон буде проведено 18 березня 2003 року, об 11.00, в приміщенні філії «Київський аукціонний центр», ДАК «НМАЦ», за адресою: м. Київ, вул. Червоноткацька, 42.

До відома громадськості ТОВ «Інвестор-96»

(40022, Україна, м. Суми, вул. Леваневського, 28, тел./факс: (0542) 25-14-52, 25-41-66) подало до Національної комісії регулювання електроенергетики України заяву про видачу ліцензії на право здійснення підприємницької діяльності з постачання електроенергії за нерегульованим тарифом за місцем здійснення заявленої діяльності — територія України.

Постановою Господарського суду Дніпропетровської області (49600, м. Дніпропетровськ, вул. Куйбишева, 1 «а»,) від 28.01.03 р. по справі Б24/52/02 ПП «Фірма Інтерплюс» (52700, Дніпропетровська обл., смт. Петропавлівка, вул. Лугова, 56, р/р 26003268430001, ФКБ «Приватбанк» м. Павлоград, МФО 305727, визнано банкрутом і відкрита ліквідаційна процедура. Ліквідатором призначений Селищєв О. І. ліцезія АА № 249957 м. Дніпропетровськ, п/с №1140, інд. 49017.

Постановою Господарського суду Дніпропетровської області (49600, м. Дніпропетровськ, вул. Куйбишева, 1 «а») від 23.01.03 р. по справі Б24/163/02 ТОВ компанія «Торговий Ряд» (49700, м. Дніпропетровськ, вул. Ленінградська,68, р/р 260063100 57301 в АКБ «Новий», МФО 305062, ЄДРПОУ 24443570) визнано банкрутом і відкрита ліквідаційна процедура. Ліквідатором призначений Селищєв О. І. ліцезія АА № 249957 м. Дніпропетровськ, п/с №1140, інд. 49017.

Господарський суд Луганської обл. (м. Луганськ, пл. Героїв ВВВ-3а) порушив справу № 12-120Б про банкрутство ТОВ «Сватівський Райагробуд» (92600, м. Сватове, кв. Докучаєва, 3), р/р 000406106 в Сватівському ТВБВ АК АПБ «Україна», код 03583290.

Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Акціонерам товариства ЗАТ «АНТ».

Повідомляємо, що позачергові збори акціонерів відбудуться 02 квітня 2003 р. о 10 год за адресою м. Черкаси, вул. Смілянська, 135.

Реєстрація учасників зборів з 9.00 до 10.00 акціонерам мати документ, що посвідчує особу, а уповноваженним особам — ще й доручення.

Порядок денний:

1. Внесення змін до Статуту товариства.
2. Різне.

Постановою господарського суду Харківської обл. (Держпром, 8-й під., пл. Свободи, 5, м. Харків, 61022) від 10.02.2003 р. по справі № Б-24/39-02 визнано банкрутом ВАТ «Колос» (ЄДРПОУ 00850589, вул. 50 років СРСР, 32, с. Вільхівка, Харківський р-н, Харківська обл.) та відкрито ліквідаційну процедуру.

Ліквідатор Назирова В. П. (ліц. АА № 249730 від 19.10.2001 р., тел. (0572) 27-19-55).

Постановлением Хозяйственного суда Луганской области (91100, г. Луганск, пл. Героев ВОВ, 3-А) по делу № 12/61Б, от 19.12.2002 г. признано банкротом ОАО «Рубежанский завод ЖБИ» (Луганская область, г. Рубежное, ул. Заводская, 18, р/с 26000301100394 Рубежанский филиал «Проминвестбанка», МФО 304643, код ОКПО 01235805, ИНН 012358012123, свидетельство № 16550873) и открыта ликвидационная процедура.

Ликвидатором назначен Барановский Сергей Иванович, лицензия № 047876. (Адрес: 93400, Луганская область, г. Северодонецк, ул. Курчатова, дом 7-А, кв. 146, телефон (06452) 2-34-29).

Господарський суд Донецької області (83048, м. Донецьк, вул. Артема, 157) ухвалою від 10.01.2003 р. порушив справу № 33/10 Б про визнання банкрутом товаритсва з обмеженою відповідальністю «Норма», код ЗКПО 31366837, юридична адреса: 84130, Донецька область, м. Слов'янськ, м. Слов'яногірськ, вул. Островського, 61 р/р 26004342031001 у ДРУ КБ «Приватбанк», МФО 335496, № 26006342031001 у Краматорській філії КБ «Приватбанк» МФО 335548. Розпорядником майна призначено Скалянського Вадима Володимировича, (ліцензія № 000235).

Вимоги кредиторів та пропозиції санаторів приймаються протягом тридцяти днів з дня опублікування оголошення.

Товариство з обмеженою відповідальністю **«ВБ-ЛТД»** Код 19344699, м. Київ, вул. Зенітна, 8, к. 1, постановою від 04.02.2003 р. № 23/325-б визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру.

Ліквідатор Крикун В. Б. Тел. 244-44-89.

Постановою Господарського суду Харківської обл. (Держпром, 8-й під., пл. Свободи, 5, м. Харків, 61022) по справі № Б-584/2-23 від 10.02.2003 р. Колективне сільськогосподарське підприємство «Есхар» (ЄДРПОУ 00850773, Харківська обл., Чугіївський р-н. с. Есхар, вул. Островського, 5-б, р/р 26001019516445 Державний експортно-імпортний банк України, МФО 351618) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено Погоріла О. І. (ліц. АА № 250089 від 30.11.2001 р., тел. (0572) 45-29-88).

Хозяйственным судом Автономной Республики Крым (95000, г. Симферополь, ул. К. Маркса, 18) по делу № 2-8/2176-2003 от 05.02-12.02 2003 года признано банкротом ООО фирма «Рубеж» (98100, АРК, г. Феодосия, ул. Комиссарова, 28) расчетный счет № 26001121130074 в Феодосийском филиале ОАО «Международный коммерческий банк», МФО 324366, ОКПО — 20741359 и открыта ликвидационная процедура. Ликвидатором назначен арбитражный управляющий Данилко Инна Анатольевна, лицензия серия АА № 0047904 от 19.10.2001 г. (95023, г. Симферополь-23, а/я 780, тел. (0652) 22-02-66).

Постановлением Хозяйственного суда Донецкой области от 29.01.2003 г. по делу о банкротстве № 3/24Б КСП им. Щорса (85052, Донецкая обл., Добропольский р-н, с. Торецкое, ул. Школьная, 15а ОКПО 00697702) признано банкротом и открыта ликвидационная процедура. Ликвидатором назначена Трибрат Тамара Анатольевна (лицензия № 250367).

Претензии принимаются в месячный срок со дня опубликования объявления по указанному адресу.

Ликвидатор Трибрат Т. А.

ТОВ «Сугіт-ЛТД», код 23704459, зареєстроване Шевченківською РДА м. Києва, 12.02.1996 р. за адресою: м. Київ, пров. Делегатський, 4 повідомляє, що постановою Господарського суду м. Києва № 24/141-б від 12.02.2003 р. ТОВ «Сугіт-ЛТД» визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено Пограничного І. В. Претензії кредиторів приймаються за тел.: 432-80-33.

Товариство з обмеженою відповідальністю Дочірнє підприємство **«СКІТ»**, Код 23738910, м. Київ, вул. В. Хвойки, 15/15 постановою від 04.02.2003 р. № 23/324-б визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру.

Ліквідатор Крикун В. Б. Тел. 244-44-89.

Закрите акціонерне товариство **«Еквівес»**, Код 24923726, м. Київ, вул. Січневого повстання, 11-а, кв. 54, постановою від 04.02.2003 р. № 23/356-б визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру.

Ліквідатор Крикун В. Б. Тел. 244-44-89.

Собрание акционеров ЗАО «Агройл»

состоится 14.04.2003 г. в 14.00 (г. Киев, ул. Стрелецкая, 24 Б, помещение ЗАО «Агройл».)

Повестка дня:

1. Подведение итогов хозяйственно-финансовой деятельности за 2002 год.
2. Утверждение бизнес-плана на 2003 год.
3. Разное.

Дирекция

До відома громадськості ТОВ «Торговий Дім «Теплоенерго»

(м. Суми, вул. Шишкарівська, 9; тел./факс (0542) 21-88-41 подало до національної комісії регулювання електроенергетики заяву про видачу ліцензії з постачання електричної енергії за нерегульованим тарифом на території України.

Правління ЗАТ «Редакція газети «Правда України»

повідомляє, що загальні збори акціонерів відбудуться 3 квітня 2003 року о 12.00 за адресою: м. Київ, вул. Шолуденка, 30, зал засідань.

Порядок денний:

1. Звіт Правління товариства про фінансово-господарську діяльність ЗАТ «Редакція газети «Правда України» за 2002 рік.
2. Затвердження Положення про конфіденційну інформацію ЗАТ.
3. Затвердження Положення про посадових осіб товариства.
4. Персональне затвердження головного редактора.
5. Затвердження посадових інструкцій членів Правління.

Пишеться «ТОВ» — читається «SOS»

Ще 15 листопада минулого року газета «Кримська світлиця» надрукувала матеріал нашого власного кореспондента в Криму Віктора Хоменка про те, як захоплюються землі Криму і до яких екологічних наслідків можуть призвести самобуди.

На жаль, досі порушену в матеріалі проблему ніхто не збирається вирішувати. Може, дочекаємося реакції керівництва Криму хоча б після передрукування матеріалу в нашій газеті.

Черговий рекорд кількості й тривалості самочинств серед невтомних захоплювачів унікальної землі кримського Південнобережжя поставило в Гурзуфі ТОВ «Пансіонат з лікуванням «Молодіжний—2000», «самобуд» якого призвів до зсувів і засвідчив: одвічну біду півострова — природні катаклізми — нині примножують ще й «палацомани», амбіційні витвори яких уже почали руйнувати вразливий природний баланс півострова.

Таємниці, як, чому і за чиїм дозволом ця фірма саме тут, на фоні уславленої Ведмідь-гори, вирішила будувати собі котеджі, фахівці управління екологічної інспекції Південно-Кримського регіону не розгадали й досі, хоча перевірка ще торішнього 28 квітня встановила: «ТОВ «Молодіжний—2000» веде будівельні роботи на території пансіонату і за його межами, на колишніх землях радгоспу «Гурзуф». Будуються два котеджі, вирито котловани, підрізано схил. Вирито котлован і для встановлення місткості під воду, зроблено під`їзну дорогу. Всього земляними роботами зачеплено 1,5 га території.

Під час перевірки працював підйомний кран і робітники. Документацію на проведення будівельних робіт (узгоджений проект, рішення виконкому на будівництво, держекологічну експертизу, дозвіл інспекції Державної архітектурної служби контролю) не представлено. Грунт, вийнятий з котлованів, складується вздовж дороги на колишніх землях радгоспу «Гурзуф». Земляними відвалами зайнято 1 га території, об`єм 5 тис. куб. м. Землевідведення під складування грунту не оформлено, з держінспекцією не погоджено. Порушено Закон України «Про відходи».

Стурбовані самочинним захопленням землі, бурхливим розгортанням робіт без затвердженого проекту будівництва на не наданій ніким ділянці, спантеличені тим, що, як гриби після дощу, ростуть не зареєстровані в інспекціях котеджі, а «вільні» забудовники не мають жодної земельної ділянки для вивезення з розритих котлованів земляних відвалів, проте вивантажують їх багатотонні маси скрізь, де заманеться, незважаючи на те, що кожне з цих діянь порушує чимало статей Земельного і Водного кодексів та законів про рослинний світ і охорону довкілля, спеціалісти управління екологічної інспекції ще раз б`ють на сполох у протоколі вже від 12 вересня минулого року:

«Не виконано припис інспекції № 43 від 11.04.01 р. —будівельні роботи тривають, земляні відвали складуються самовільно, на території будівництва і відвалів знищено...»

У відповідь на акти, протоколи, приписи, постанови —понад півтора року втаємниченої тиші, під час якої згубне для довкілля будівництво не лише не припинили, а навіть розширили. І хоча землевідводу тут як не було, так і нема, територія обгороджується. Нині, серед гір розритої землі, один котедж уже закінчено, другий готують до оздоблення, для спорудження третього (і наступних?) вже підвезено і складено цілий хмарочос бетонних блоків та інших матеріалів.

Але якою ціною? Ціною справжньої біди для чарівного і крихкого узбережжя, гармонію якого порушило свавільне риття котлованів, формування майданчиків, непродумане звалювання грунту вздовж доріг, які ведуть на очисні споруди селища Гурзуф, на схилах, у штольнях для відведення грунтових вод, засипання дренажних шахт, що забезпечували рівномірний стік грунтових вод.

Тривале і згубне вторгнення «палацоманів» у околиці Гурзуфа, порушення гідрогеологічних умов узбережжя активізувало зсувні процеси. Ерозія грунту вже почала нищити унікальні виноградники, а вода й грязеві потоки зруйнували серпантинну дорогу, підбираються до її підпірних стін, здибили асфальтове покриття.

У розпачі й керівництво розташованого нижче від самозабудовників колишнього ММЦ «Супутник» — нинішнього Міжнародного молодіжного центру «Гурзуф», за твердженням працівників якого, «після земельних робіт і будівництва, здійснюваного цим пансіонатом з лікуванням, почали тріскатися і руйнуватися адміністративний корпус, їдальня, корпус №1 і підпірні стіни».

Фото Альгимантаса МАСЕНАСА.

Праворуч від «Молодіжного—2000» — селище Гурзуф, ліворуч — його благенькі очисні споруди, які обслуговують і сусідню Данилівку. Фахівці вважають, що рясні осінні зливи загрожують усьому цьому оберегові справжньою катастрофою. Самочинними діями «господарники» ТОВ «Молодіжний—2000» можуть завдати колосальні збитки не лише сусідам, а й самим собі —бо й «самопальні» новобудови опинилися під загрозою руйнування зсувом.

Це при тому, що державні інспектори зробили все можливе в їх компетенції, щоб запобігти нинішнім і грядущим негараздам: віддали матеріали у всі судові, прокурорські інстанції півострова, але, на жаль, результатів це не дало жодних. Неймовірно, та й арбітажний суд Криму не задовольнив поданий прокуратурою Ялти позов про стягнення з цього пансіонату заподіяного ним уже сьогодні збитку в 101800 гривень. Спеціалісти, котрі підрахували цю суму, вважають, що коли не вжити заходів негайно, знадобиться набагато більше коштів для ліквідації наслідків наступних зсувних процесів.

І хоча часу, протягом якого «Молодіжний» устиг досхочу «наліпити» в 100-метровій охоронній зоні кримського узбережжя, згаяно чимало, закликати до порядку, схоже, нарешті зможуть і його. Нині для розслідування цієї справи за розпорядженням кримського прем`єра Сергія Куніцина створено робочу групу, яку очолив заступник голови Ради міністрів автономії Володимир Шкаберін. Може, хоч вона змусить застосувати до самозабудовників, винуватців забруднення і псування унікальних земель, відповідні статті Кримінального кодексу України, де чітко виписано, яку міру відповідальності повинні понести зухвалі порушники закону.

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

Джерело лиха — не шприц і не голка

ДУМКИ ВГОЛОС

Ці хворі, так склалося, у більшості не викликають жалю. «Алкаш безпробудний» і «наркоман відморожений» — найм'якші і найделікатніші характеристики людей, що опустилися на дно склянки чи сіли на голку.

— А знедоленими вони стали не без вашої, журналісти, допомоги, — вичитував мені якось маститий столичний нарколог. — Ви занадто емоційно пишете про це лихо, безапеляційно звинувачуючи в усьому самих хворих. Але ж вони потребують не лише лікування, а й співчуття.

Такий початок розмови мені, зізнаюся, сподобався. Я ж бо, наївний, думав, що публікації і телерадіопередачі сприяють викоріненню зла, працюють на лікаря. А виходить, наш брат часто-густо робить слугам Гіппократа ведмежу послугу, просто шкодить.

— Від багатьох виступів ЗМІ віє такою дрімучою некомпетентністю і безвихіддю, що наркоман, ознайомившись із ними, втрачає інтерес до життя.

Сперечатися з іменитим наркологом не хотілося. Хоча я міг, що називається, одним уколом вивести його з ейфоричного стану викривача. Вивести запитанням: чи багато він знає хворих, які коротають час, читаючи газети і дивлячись ТБ? Лікар з таким захопленням читав мені лекцію (правда, цікаву лекцію), що мені тільки й залишалося бути вдячним слухачем.

— Якщо людина призвичаїлася до алкоголю, а це теж наркотик, виходить, з нею щось відбувається. У неї проблеми, і їй необхідно спиратися на милиці. Наркотик — це милиці. Атрибут нашого життя. Як цукор і сіль. Тому до отрути треба ставитися як до звичайної речі, що становить сутність нашого буття.

Перервімо філософствування, не позбавлене здорового глузду, підійдімо ближче до тіла. Хворого тіла. Погодьмося, ми всі занадто емоційно сприймаємо все, що пов'язане зі зловживанням зіллям. І прагнемо заборонити, обмежити, покарати. Це неефективний шлях.

— Тільки в XX сторіччі людство почало жорстко, застосовуючи репресії, боротися з наркоманією. Я за те, щоб люди регулювали процес, керували ним. Але я абсолютно проти того, щоб контролювати те, що неможливо проконтролювати. Така діяльність — сізіфова праця.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Ще яких-небудь сто років тому, дізнаюся від компетентного співрозмовника, було три заборонених види наркотичних речовин, нині — більш аніж 400. Тенденція така: чим більше заборонених, тим більше їх з'являється. Але ж боротьба з ними потребує чималих коштів і зусиль. США, де, на перший погляд, дуже жорстко і рішуче викорінюють це лихо, не може бути прикладом війни з наркотиками. Тому що 70% світового обороту «білої смерті» — в Америці. Чим більше вона вкладає коштів у репресивні заходи, тим більше наркотиків виробляють.

П о - і н ш о м у йдуть справи в деяких країнах Європи і Азії. Там уміло регулюють відносини з наркоділками і не йдуть на них з відкритим забралом. Для початку тамтешня влада визнає неприємний, але факт: наркоманія — це складова життя. А раз так, треба розумно використовувати силу, більше покладаючись на домовленість і компроміс.

Скажімо, у Голландії живуть громадою. Голландці розуміють, що в будь-якім місті є десяток-два точок, де продають наркотики. Громада не піде громити пункти збуту, вона домовлятиметься з ділками. Але якщо торгівці проігнорують громадськість, вона вдасться до таких кроків, на які не підуть ані поліція, ані армія.

Отже, не можна оголошувати війну, підсумком якої є розруха, треба вчитися регулювати й домовлятися.

Не знаю, як з регулюванням, приміром, у Кривому Розі, розсаднику наркоманії ще з часів Союзу, але з домовленостями там, схоже, повний о'кей. У місті є райони, а в них точки, де можна безперешкодно і вдень і вночі купувати будь-який наркотик. Органи знають про це. І якщо кого-небудь висмикують зі сформованого роками ланцюжка, то дрібну рибку. Зі щукою живуть «за домовленістю». Її невигідно на сонечко витягати.

Психологи кажуть, що 65% людей, які виходять на балкон, питають себе: «А якщо я стрибну?» Багатьох непокоїть думка: що там, за межею? Чи не допитливість породжує пристрасть до паління, алкоголю, наркотиків? Вони, зокрема, для тих 65% — спосіб ступити за поріг невідомого і повернутися назад.

У нас століттями використовували макові головки, вирощували коноплі і не гинули від дурману; мусульмани курять гашиш, але не скурилися. Виходить, не наркотики самі по собі лихо, а люлці, що наживаються на лихові... Навряд чи вони відмовляться від свого промислу, не застосуй до них голландського методу...

Прислухаймося до нарколога, не слід звинувачувати в усьому тих, що запили і сіли на голку. До речі, ще 15 років тому з 1000 алкоголіків і наркоманів лише одиниці прагнули вилікуватися. Нині — сотні. І вони мають шанс. Існує більш аніж 30 способів стати на ноги, позбувшись ломки.

Людина не народжується хворою, щось штовхає її спочатку на «колеса», потім на голку. Але от вона одужала. Повернулася додому. А там — проблеми, від яких хотіла втекти за допомогою «білої смерті». Вона — на вулицю, а там старі друзі. І навколо безробіття, злидарські зарплати, приниження чиновником. Залишившись сам на сам із свинцевими мерзотами життя (за висловом Горького), колишній наркоман знову захоче пошвидше «уколоться и упасть на дно колодца».

Коло замкнулося. І виною тому не наркотик, а безвільність і невміння керувати собою в екстремальній ситуації. Як казав фахівець, «у ситуації величезної багатошарової соціальної провокації».

Як би пошвидше позбутися провокаторів. На державному і побутовому рівні. Але тоді нарколог залишиться без роботи. І дай Боже!

Іван ІЛЛЯШ.

До уваги акціонерів!

Акціонерне товариство закритого типу «Промислово-фінансова компанія «Промтехніка» (м. Полтава) повідомляє про проведення загальних зборів акціонерів АТЗТ «ПФК «Промтехніка», які відбудуться 18 березня 2003 року о 10.00 за адресою: м. Полтава, вул. Жовтнева, 37, кім. 15. Реєстрація акціонерів та довірених осіб проводиться з 8.30 до 9.30.

Порядок денний:

1. Звіт правління про результати фінансово-господарської діяльності в 2002 році.
2. Про затвердження річного балансу товариства за 2002 фінансовий рік.
3. Про перевибори членів Правління.
4. Про розподіл прибутку підприємства.

Товариство з обмеженою відповідальністю фірма «Діамант», ідентифікаційний код 19409542, зареєстроване Миронівською райдержадміністрацією Київської області припиняє свою діяльність шляхом ліквідації. Претензії кредиторів приймаються протягом двох місяців.

Господарський суд Київської області порушив справу № 260/146-02 про банкрутство Сільськогосподарського товариства з обмеженою відповідальністю «Новооржицьке» (Київська обл., Згурівський р-н, с. Нова Оржиця, р/р 26009303 в Яготинській філії АППБ «Аваль», МФО 321745, код ЄДРПОУ 22202537).

Розпорядником майна призначено Левкович Олену Кононівну (ліцензія серії АА № 047750, видана Міністерством економіки та з питань Європейської інтеграції України від 09.10.2001 р.), адреса: м. Бровари, вул. Гагаріна, буд. 11, кв. 32, тел. 551-50-34.

Заяви кредиторів та санаторів приймаються протягом 30 днів з дня опублікування оголошення. Копії заяв кредиторів та доданих до них документів направляються боржнику та ліквідатору.

Кременчуцька об'єднана Державна податкова інспекція Полтавської області повідомляє, що Господарським судом Полтавської області (36000, м. Полтава, вул. Зигіна, 1) порушено справу про банкрутство (справа 10/467) Дочірнього підприємства «Автомобільне виробництво КраЗ» ХК «АвтоКраЗ» (39631, м. Кременчук, вул. Київська, 62, код ЄДРПОУ 24564581, р/р 26008301370020 в Кременчуцькому відділені «Промінвестбанку», МФО 331144).

Розпорядником майна призначено Чорнокондратенко Іиессу Петрівну, ліцензія № 047555 від 21.06.2001 р., адреса для кореспонденції: (39631, м. Кременчук, вул. Київська, 62).

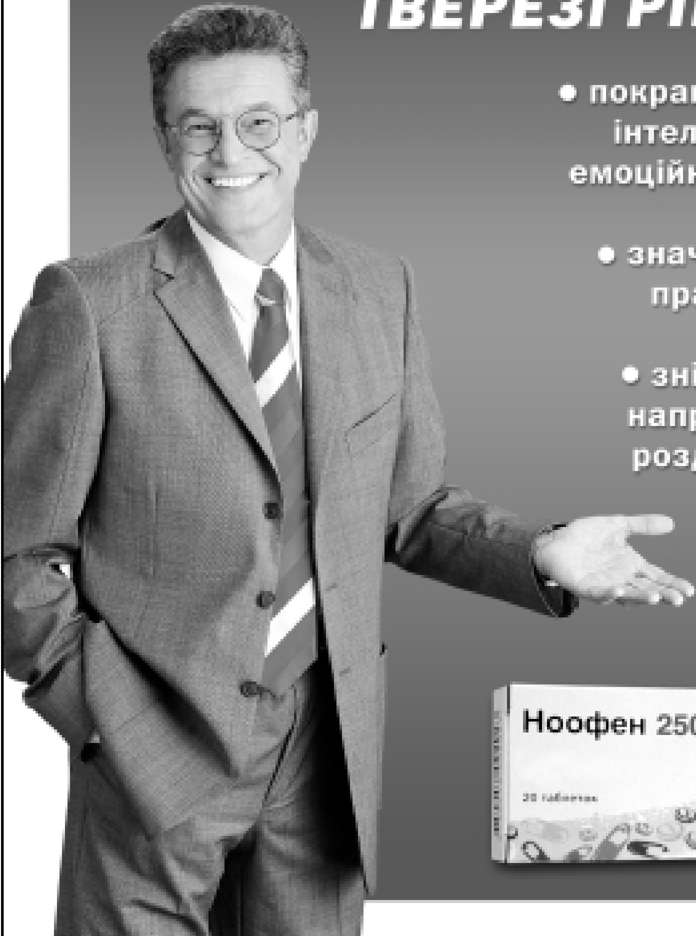
Заяви кредиторів та санаторів приймаються протягом тридцяти днів з моменту опублікування оголошення.

Постановою Господарського суду Харківської області по справі №24/62-02 Відкрите акціонерне товариство «Краснокутське ремонтно-транспорте підприємство», с. м. т. Краснокутськ, зареєстроване Краснокутською районною державною адміністрацією Харківської області №23912844ю0010009 від 05.10.1998 р., код 03761998 за адресою: Харківська обл. с. м. т. Краснокутськ, вул. Куйбишева, 109, визнати банкрутом та відкрити ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначити Лосева Олександра Михайловича (ліцензія серія АА № 140474, м. Харків, вул. Дружби Народів, 267, кв. 64)

Господарським судом Івано-Франківської області (76000, м. Івано-Франківськ, вул. Грюнвальдська, 11) у справі № Б-7/247 про банкрутство ВАТ ЛПП «Осмолода» відкрито ліквідаційну процедуру від 09.01.2003 р. Адреса боржника: смт. Брошнів, Івано-Франківської області, вул. 22 Січня, 83; р/р 26002305312 в Рожнятівському ВОБ, МФО 336633, код ЄДРПОУ 23805568.

Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Слободяна Любомира Ярославовича, ліцензія серії АА № 047736 (м. Івано-Франківськ, вул. Вовчинецька, 189/57, тел.: (03422) 7-26-96).

Господарським судом Кіровоградської області (вул. Луначарського, 29, м. Кіровоград) порушено справу про банкрутство № 14/9 і Ухвалою від 24.01.03 р. введено процедуру розпорядження майном приватного підприємця Романщак Тетяни Петрівни, м. Кіровоград, р/р 26001312834001 МФО 329583 в КФ АБ «Приватбанк» м. Кіровоград, інд. ном. 149909884. Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Сухорукову Наталію Миколаївну, ліц. АА № 249963 від 19.10.01 р., почт. адреса: вул. Тімірязєва, 62/2, кв. 7А, м. Кіровоград, 25006. Претензії приймаються протягом місяця з дня публікації оголошення, тел./факс: 8-0522-24-35-67.

Товариство з обмеженою відповідальністю «Вєстос» зареєстроване Шевченківською районною державною адміністрацією м. Києва за № 16538, від 10.07.2002, ідентифікаційний код №32073965, місце знаходження товариства: м. Київ 04050 вул. Дегтярівська 11, кв.4 Сповіщає про свою ліквідацію.

Претензії приймаються протягом 2-х місяців з дня опублікування цієї об'яви за адресою: 04050 м. Київ, вул. Дегтярівська, 11 кв. 4.

СПК «Изумрудный»

объявляет тендер на покупку виноградного, железобетонного кола, проволоки и ядохимикатов для винограда. Предложения просим присылать по адресу: 96116, Украина, АР Крым, Джанкойский район, с. Изумрудное, ул. Свободная, 33.

Тел. (06564) 3-14-36, факс (06564) 3-50-34.

Господарський суд Сумської області (40030, м. Суми, вул. Рибалко, 2) Постановою від 16 грудня 2002 року по справі № 5107-6/186 визнав банкрутом та відкрив ліквідаційну процедуру щодо підприємства Відкритого акціонерного товариства «Кролевецьке підприємство «Агротехсервіс». Код 03760591. Місце знаходження — м. Кролевець Сумської області, вулиця 8 Березня, 22, р/р рахунок 26004916 в ГФ АППБ «Аваль» м. Глухів, МФО 337524.

Ліквідатором призначено Ковтуненко Вячеслава Миколайовича (ліцензія № 249752 від 19.10.2001 р. 40030, м. Суми, вул. Поліська, 4, кім. 9, тел. (8-0542) 22-19-78).

Хозяйственным судом АРК (95000, г. Симферополь, ул. К. Маркса, 18) возбуждено производство по делу № 2-19/2811-2003 о банкротстве Управления строительства в Крыму (код ЕГРПОУ 05089751, 98600, г. Ялта, п. Оползневое р/с 2600831403001 УСБ г. Алупка, МФО 324139). Розпорядителем имущества назначен арбитражный управляющий Вудуд Гарри Игоревич, проживающий г. Одесса, ул. Лузановская, 63, кв. 11, имеющий лицензию АА 249853 от 22.10.2001 года.

Претензии кредиторов и заявления санаторов принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления.

ПРОМІНВЕСТБАНК

Результати діяльності станом на 01.01.03 р.

01001, Київ, пров. Шевченка, 12
тел.: 201-51-20, факс: 229-14-56
Ліцензія НБУ №1 від 31.10.2001 р.

Балансовий звіт	(тис.грн.)
Найменування статті	на 01.01.2003
АКТИВ	
Грошові кошти в касах банку	206 113
Рахунок банку в НацБанку	138 415
Кошти банку в інших банках	96 277
Кредити, надані клієнтам	4 384 100
Інші активи	296 693
БАЛАНС:	**5 121 598**
ПАСИВ	
Коррахунки інших банків	9 896
Кредити та депозити інших банків	121 596
Кошти клієнтів	4 104 821
Інші депозити	31 255
Інші пасиви	35 753
КАПІТАЛ БАНКУ, всього	828 277
в тому числі	
зареєстрований статутний капітал	200 175
БАЛАНС:	**5 121 598**

Результати фінансової діяльності	(тис.грн.)
Доходи	**Витрати**
1 046 430	968 112
Балансовий прибуток	78 318

Господарським судом Херсонської області (вул. Горького, 18, м. Херсон, 73008) Ухвалою від 31.01.2003 року у справі № 5/10-Б визнано банкрутом Сільськогосподарське товариство з обмеженою відповідальністю «Молодіжне» (код ЄДРПОУ 00856617, адреса: Херсонська область, Скадовський район, смт. Лазурне, р/р відсутній) і відкрито ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Яковенко Артема Валентиновича (ліцензія АА № 140407 від 16.05.02 р., адреса: а/с 2, м. Херсон, 73022, тел./факс 240002).

Господарським судом Полтавської області (36000, м. Полтава, вул. Зигіна, 1) порушено справу № 10/364 про визнання банкрутом Акціонерного Товариства «Полтавсільмаш» (36007, м. Полтава, вул. М. Бірюзова, 47), р/р № 26002170471001 в ПРУ КБ «Приватбанк» м. Полтава, МФО 331401, код 22526102). Розпорядником майна боржника призначено арбітражного керуючого Іщука В. М. (Ліц. від 25 червня 2001 р. № 047610, тел. 8 05322 75447).

Заяви кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Господарський суд Херсонської області (вул. Горького, 18, м. Херсон, 73000) ухвалою від 19.11.2002 р. порушив справу № 12/299-Б про банкрутство відкритого акціонерного товариства «Новокаховський домобудівельний комбінат» (код 01349845, вул. Індустріальна, 1, м. Нова Каховка, Херсонська область, р/р 26005301092 Новокаховська філія АКБ «Гарант», МФО 352265) . Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Алексеєва Олега Валентиновича (бул. Мирний, 3, к. 215, м. Херсон, 73000, телефон (0552) 261804). Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом одного місяця з дня опублікування оголошення.

Постановою Господарського суду Донецької області від 09.01.2003 р. за справою № 33/226Б Спільне підприємство ТОВ «Декамет-2» код ЄДРПОУ 24646244 м. Макіївка, вул. Советская, 1 визнане банкрутом та відкрита ліквідаційна процедура. Ліквідатором призначено Карпачева Л. А., ліцензія № 249760, яка мешкає за адресою: 83015, м. Донецьк, вул. Челюскінців, буд. 196, кв. 70.

Постановою господарського суду Черкаської області від 04 лютого 2003 р. по справі № 08/3118 ВАТ «Набутівський цукровий завод» с. Набутів Корсунь-Шевченківського р-ну Черкаської обл. визнаний банкрутом і відкрита ліквідаційна процедура. Ліквідатором призначено Постоленка Володимира Олексійовича (ліцензія АА № 250343). Адреса: м. Черкаси, вул. Громова, 29/1, корп. 1, кв. 708-709, тел. (0472) 63-95-85.

Ліквідаційна комісія колгоспу імені Джержинського Сватівського району Луганської області повідомляє, що строк ліквідації колгоспу продовжено до 1 березня 2003 р.

Претензії приймаються протягом одного місяця з дня оголошення за адресою: село Містки, вул. Первомайська, 1, Сватівського району Луганської області.

Ліквідаційна комісія.

Постановою господарського суду Вінницької області від 27 грудня 2002 року по справі № 267/10-1510 визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру відносно Товариства з обмеженою відповідальністю «Нова Україна» (Вінницька область, Мурованo-Куриловецький район, с. Конишів, код ЄДРПОУ 31599117, р/р 260054265 в Мурованo-Куриловецькому ТВБВ АППБ «Аваль», МФО 302247 МурАгропромбанку «Україна» м. Мурованi Курилівці, МФО 302441).

Ліквідатором призначений арбітражний керуючий Болховітін Віталій Михайлович (ліцензія АА 249800) тел. (043-2) 52-03-41, адреса для листування: 21100, м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе, 7, к. 1303.

Господарським судом Київської області (01033, м. Київ, вул. Жилянська, 58-Б), за позовом ДПІ у Києво-Святошинському районі, з застосуванням положення ст. 52 Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» — визнані банкрутами та відкрита ліквідаційна процедура наступних підприємств:

1. Товариство з обмеженою відповідальністю «Лісбудсервіс» (код ЄДРПОУ 05469641), юр. адреса: 08132, Київська обл., Києво-Святошинський р-н, м. Вишневе, вул. В. Чорновола, 7. Постанова від 20.01.2003 року, справа № 41/2б-2003 р.
2. Колективне сільськогосподарське підприємство «Шпитьківське» (код ЄДРПОУ 00849445), юр. адреса: Київська обл., Києво-Святошинський р-н, с. Шпитьки. Постанова від 20.01.2003 року, справа № 40/2Б-2003 р.

Арбітражний керуючий — ліквідатор Гончаренко Сергій Костянтинович, ліцензія № 419484 від 09.12.2002 року, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 52-В, т. 416-90-16. Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування цієї заяви.

ПІСЛЯ ВИХІДНИХ

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

АКЦІЇ

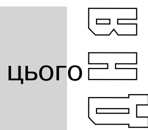
Наша допомога птахам

Саме так називається природоохоронна акція, яку третій рік поспіль проводять Всеукраїнська екологічна ліга та всеукраїнська дитяча спілка «Екологічна варта».

Серед низки заходів — конкурс на кращу годівничку і шпаківню, їх розміщення на території парків та скверів, природоохоронні конкурси й зоологічні вікторини по всій Україні.

Минулої суботи у столичному зоопарку відбувся заключний етап київського міського конкурсу на кращий «будинок» та «їдальню» для птахів. Загалом в ньому взяли участь учні понад двадцяти навчальних закладів міста. Цікаво, що переважну більшість годівничок виготовлено зі вторинних матеріалів — їх робили і з простих картонних коробок, і зі звичайних пластикових пляшок. А вибирали переможців у кількох номінаціях — «затишна домівка», «пташиний палац», «смачно по-пташиному». Переможцем став Вадим Ткаченко, учень 1-го класу загальноосвітньої школи № 324. Друге місце здобула 213-та школа, третє — завоював Дмитро Білошицький, вихованець Палацу творчості дітей та юнацтва Печерського району Києва.

Альона ДЕНИСЮК.

18 лютого

■ 1855 р. У Млієві (Черкащина) народився Левко Симиренко, помолог і плодовод. Вивів знаменитий сорт яблуні «ренет Симиренка». ■ 1900 р. Народилася співачка Оксана Петрусенко. ■ 1901 р. У Полтаві за ініціативи В. Короленка, М. Коцюбинського та П. Мирного відкрито Народний будинок ім. Гоголя. ■ 1945 р. Загинув генерал армії Іван Черняхівський, двічі Герой Радянського Союзу. Командував, зокрема, ІІІ Білоруським фронтом. ■ 1968 р. У французькому місті Еннен-Льєтар відкрито пам'ятник національному героєві Франції Василеві Порику. ■ 1972 р. Створено Сімферопольський державний університет.

ВИСТАВКИ

У фотооб'єктиві — 11 вересня...

У Черкаському художньому музеї проходить виставка робіт американського фотохудожника Джоеля Меєровіца «Портрети з епіцентру».

Фотохроніка перших днів після терактів 11 вересня 2001 року розповідає про жах і розпач втрат, про героїчну роботу рятувальників, серед яких були й американці українського походження.

Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаська область.

БАСКЕТБОЛ

Раєвський розігрався

У Стокгольмі, де у вересні нинішнього року відбудеться фінальний турнір чемпіонату Європи серед чоловіків, відбулося жеребкування груп. Збірна України потрапила до **групи В**. Суперниками підопічних Геннадія Защука стали команди Туреччини, Хорватії та Греції. Саме в такій послідовності українці мірятимуться силами з конкурентами.

Інші групи мають такий вигляд: **група А** — Литва, Латвія, Ізраїль, Німеччина; **група С** — Сербія і Чорногорія, Росія, Іспанія, Швеція; група D —Франція, Італія, Боснія та Герцеговина, Словенія.

А тим часом чимало кандидатів до збірної України готуються до відповідальних подій у чемпіонаті національної Суперліги. Помітним серед матчів минулих вихідних у цьому турнірі став поєдинок між МБК «Миколаїв» та БК «Київ». Господарі напрочуд легко і переконливо виграли в одного з фаворитів — 114:88! У складі миколаївців на майданчику був королем їхній розігруючий Олександр Раєвський, котрий поклав до скарбнички свого колективу гросмейстерську суму — 50 очок!

ГАНДБОЛ

Дві новини

Відбулися перші матчі 1/8 фіналу жіночих євротурнірів. Є дві новини. Почнемо з приємної. У Києві місцеві спартаківки в Кубку кубків виграли у польського клубу «Соснице» (Гливіце) — 32:23. З таким само рахунком (32:23), але не на користь українських спортсменок, завершилася зустріч в Іспанії. Там «Рокаса Гран Канарія» узяв гору над львівською «Галичанкою». Попереду — матчі-відповіді.

ФУТБОЛ

«Розіп'яли» Хесуса

Президент клубу «Атлетіко» (Мадрид) Хесус Хіль отримав три з половиною роки ув'язнення за фінансові махінації, повідомляють іспанські інформагенції. А ще він має сплатити шістнадцять мільйонів євро. Більше того, цей скандальний, забійкуватий панок зобов'язаний передати свій пакет акцій, що становить 95 відсотків, клубові. Це означає, що він більше не працюватиме в «Атлетіко».

Хіля звинуватили у привласненні грошей клубу. Але він, з'ясувалося, діяв у компанії. Бо півтора року ув'язнення отримав і його син Мігель Анхель Хіль. Рік за гратами відсидить директор клубу Енріке Серезо.

Хоча пан Хіль-старший закликав усіх «зберігати спокій». Його адвокати мають намір подати апеляцію до Верховного суду. Втім, ситуація для Хесуса Хіля не нова. Торік протягом певного часу він перебував у в'язниці за приблизно такий само злочин. Потім його звільнили. Але розслідування не припинилося. Навряд чи цього разу йому пощастить вийти сухим із води...

В. Б.

Насправді — нічого не ясно...

Шахи. Минулої п'ятниці, як повідомили ЗМІ, зокрема російські, чемпіон світу за версією ФІДЕ, українець Руслан Пономарьов погодився зіграти матч наступного відбіркового циклу з екс-чемпіоном світу росіянином Гаррі Каспаровим.

Президент ФІДЕ Кірсан Ілюмжинов навіть похвалив Пономарьова за його скрупульозний підхід до майбутнього матчу з Каспаровим, а також за корисні поради стосовно іншого півфіналу, в якому зустрінуться Володимир Крамник (Росія) та Петер Леко (Угорщина). Похвалив погляди нашого Руслана на майбутній так званий об'єднальний цикл першості світу, результатом якого у світових шахів знову буде один чемпіон. Усі проблеми пан Ілюмжинов обіцяв ретельно розглянути на майбутній зустрічі в Бухаресті.

Якщо вірити тому повідомленню, то в першій половині нинішнього року відбудуться два супер-матчі. Руслан Пономарьов зіграє з Гаррі Каспаровим, а Володимир Крамник поміряється силами з угорцем Петером Леко.

Як кажуть, слава Богу, конфлікт уладнано. Але де там. З'ясовується, боси ФІДЕ й симпатики Каспарова прагнуть видати бажане за дійсне. Чемпіон світу нині перебуває на тренувальному зборі у Криму. І через свого секунданта Дмитра Комарова зробив таку заяву: «Так, у Москві склали протокол про те, що я зголосився грати з Каспаровим. Однак загалом я незадоволений результатами переговорів. Адже нічого конкретного не вирішили. Ілюмжинов лише пообіцяв, що всі подробиці матчу ще обговорюватимуться...».

Для тих, хто не обізнаний із ситуацією, скажемо, що нині у світових шахах — два чемпіони. Як уже згадувалося, перше місце за версією ФІДЕ посідає Пономарьов, а Володимир Крамник — ліпший за версією Brain Games. Але перший рядок у світовому рейтингу шахістів належить Каспарову.

Зміна правил і поколінь

Легка атлетика. Два рекорди встановлено в неділю на міжнародному турнірі «Зірки жердини», який пройшов у Донецьку вчотирнадцяте. Росіянин Артем Купцов поновив рекорд світу серед юніорів — 5 м 66 см. Італієць Джузеппе Джібіліско підкорився національний рекорд (5,71). Цей результат приніс атлетові друге місце на турнірі. Третім став дебютант змагань Дерек Майлз зі США. Він здолав планку на такій само висоті, але зробив більше спроб.

Переможцем «Зірок жердини», стрибнувши на 5 м 81 см, став Тім Лобінгер із Німеччини — один із небагатьох членів так званого клубу шестиметровиків. Він разом із минулорічним переможцем турніру американцем Джеффом Хардвігом вважалися фаворитами. Однак Хардвіг вибув із боротьби ще на висоті 5 метрів 50 сантиметрів.

Тим часом непогано показала себе перспективна молодь, зокрема 18-річний вихованець спортивного клубу Сергія Бубки донечанин Максим Мазурик, який також подолав 5,50.

Виповнилося десять років відтоді, як на турнірі в Донецьку Сергій Бубка встановив світовий рекорд для закритих приміщень — 6 метрів 15 сантиметрів. Як довго протримається це досягнення?

— Гадаю, найближчим часом з'явиться жердинник, який зможе подолати цю висоту, — сказав на прес-конференції олімпійський чемпіон, багаторазовий рекордсмен світу Сергій Бубка. — Як на мене, це не межа. У стрибках із жердиною відбувається зміна поколінь, і ця ситуація дещо непокоїть мене, адже останнім часом я бачу не так багато стрибків на шість метрів.

А ось Тім Лобінгер вважає, що нові правила змагань, які запроваджено цього року, ускладнили завдання і відсунули рекорд ще років на п'ять—десять.

Як член виконкому МОК і народний депутат України, Сергій Бубка висловив сподівання, що найближчим часом Верховна Рада прийме закон, який дозволить фінансово підтримати спорт: «Мало часу залишилося до Олімпіади-2004. На нинішній рік треба 120 мільйонів гривень, які пішли б на централізовані збори та підготовку спортсменів на місцях. Великі проблеми з матеріально-технічною базою», — зазначив народний депутат.

Турнір «Зірки жердини» став для Донеччини традиційним. Імовірно, після відповідного оснащення реконструйованого стадіону «Локомотив» Донецьк зможе приймати легкоатлетичні змагання найвищого рівня просто неба. За словами міського голови Олександра Лук'янченка, є сподівання провести тут 2006—2007 року чемпіонат Європи або світу серед юніорів.

Ліна КУЩ.

Донецьк.

Фото УНІАН.

На знімку: Тім Лобінгер не приховує радості. Він — переможець!

Голос України
ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Редактор номера Світлана ПИСАРЕНКО.

Редколегія:
Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Сергій ДЕМСЬКИЙ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДЯ.

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

Ⓡ Платні матеріали.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання— КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для індивідуальних передплатників — 40224, для підприємств і організацій — 60955.
Загальний тираж 159000.

Ціна договірна

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України»
Зам. 0311031. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.
Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 454-84-92;
телефакс — 234-72-54;
відділ реклами — 449-72-53, 454-81-34, 454-81-44;
телефакс — 449-85-62.
E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

Internet: http://uamedia.visti.net/golos